

In het **Go!** is
iedereen een **VIP***

Jaarverslag 2007

Go!

onderwijs
van de Vlaamse
Gemeenschap

* VIP= Veelzijdige Interessante Persoonlijkheid

Onze centrale diensten zijn levende organismen; ze draaien immers op personen die bewust met de materie en met de mensen op hun terrein omgaan. Daarom ontdekt u hier naast de droge, zakelijke feiten nog een ander verhaal: dat van collega's die getuigen over wat er op hun terrein in het voorbije jaar bereikt is. Zo krijgt dit document ook een menselijk en sociaal gelaat. Want wat hier verwezenlijkt werd is niet te danken aan enkele individuen, maar is het resultaat van gedreven teamwerk.

Jaarverslag 2007

GO!

onderwijs
van de Vlaamse
Gemeenschap

Inhoud

Woord vooraf	5
Merkpositionering als basis voor de VIP-campagne	7
Algemeen strategisch plan	9
Missie, visie en waarden	9
Keuzes voor de toekomst	9
De aanpak	12
Lopende strategische projecten van de administratie in 2007	12
Activiteiten en vooruitzichten	17
Algemene ondersteuning	17
Onderwijsorganisatorische aspecten	17
Internationale projecten	20
Personeelsaangelegenheden	20
Communicatie	21
ICT	23
Pedagogische ondersteuning	25
Pedagogische begeleidingsdienst (PBD)	25
Centrum voor Nascholing	27
Permanente ondersteuningscel voor de CLB's (POC)	30
Cijfers en feiten	35
De positie van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in het onderwijslandschap	35
Leerplichtonderwijs	37
Onderwijs buiten leerplicht	41
Internaten	41
Financiën	42
Financiële ontwikkelingen in de onderwijsinstellingen	42
De administratieve diensten	51
Infrastructuur	57
Nieuwbouw en grote infrastructuurwerken	57
REG-middelen Vlaamse Gemeenschap	57
Planning 2007-2010	57
DBFM	57
Aankoop zware didactische apparatuur	60
Klachtenmanagement	61
Klachtenbehandeling door de administratie	61
Klachtenbehandeling door de scholen en scholengroepen	61
Concrete realisaties	63
Verbetervoorstellen	64
Preventie	64
Sociale Dienst voor de Personeelsleden van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap vzw	65
De Raad	69
Samenstelling en bevoegdheden	69

Woord vooraf

Het werkjaar 2007 was op diverse vlakken een bijzonder jaar. Niet alleen begon er een nieuwe ambtstermijn van vier jaar voor de Raad, die op 15 januari in een door verkiezingen gewijzigde samenstelling geïnstalleerd werd. Ons onderwijsnet kreeg ook een nieuwe naam, logo en huisstijl. We denken graag terug aan de mediacampagne van het voorjaar en aan de spetterende VIP-campagne van de eerste schooldag (3 september) waarmee we officieel bevestigden dat het 'Gemeenschapsonderwijs' herdoopt was tot het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. We danken al de scholen en instellingen die onze oproep hebben gevolgd om de nieuwe vlaggen, vaandels, wimpels en affiches van het GO! voor iedereen zichtbaar uit te hangen.

In het GO! is elke leerling een VIP, een Veelzijdige Interessante Persoonlijkheid, met eigen talenten, interesses en ambities. Geen enkel talent mag verloren gaan. Het GO! wil alle leerlingen alle én gelijke kansen geven om hun talenten en interesses te ontdekken, te ontplooiën en in te zetten. Alleen zo kunnen wij hen voorbereiden op een actieve rol in de samenleving. Het GO! gelooft daarom rotsvast in de realisatie van de brede school, die haar deuren openstelt en haar muren sloopst.

Met dat doel heeft het GO! belangrijke samenwerkingsovereenkomsten gesloten met diverse Vlaamse partnerorganisaties. De projecten in het kader van het gezondheidsbeleid zijn nu in veel GO! scholen structureel ingebed. Tijdens de Gezondheidsconferentie in augustus - een van de vele evenementen en projecten die wij in 2007 organiseerden - kregen deze akkoorden hun definitief beslag. Met deze akkoorden heeft het GO! een onbetwistbare voorsprong in het hele Vlaamse onderwijsaanbod genomen.

Ook de samenwerking met de bedrijfsweld is in een stroomversnelling geraakt. Het GO! sloot onder meer exclusieve samenwerkingsakkoorden met UNIZO en VDAB. Met enkele partners werd onder andere overeengekomen om, samen met onze CLB's, de leerlingen, cursisten en ouders maximaal te informeren over mogelijke studie- en beroepstrajecten. Fundamenteel hieraan is de bereidheid om samen te werken rond de actiepunten van de Competentieagenda voor Vlaanderen.

En dan is er het veelbesproken nieuwe financieringsmechanisme voor het leerplichtonderwijs, een mijlpaal zonder weerga in de Vlaamse onderwijsgeschiedenis. Door dit goed te keuren heeft de Vlaamse regering de financiële lat voor alle onderwijsnetten voorgoed gelijk gelegd. Het schoolpact van 1959 is daarmee definitief herschreven. Niet het soort onderwijsnet, maar wel leerling- en schoolkenmerken zullen vanaf 1 september 2008 de grootte van de werkingsmiddelen bepalen. Daarbovenop heeft het GO! definitief 7,5 % aan bijkomende middelen verkregen (voor het aanbieden van levensbeschouwelijke vakken en voor het vrijwaren van de vrije keuze). Met dit goed resultaat heeft het GO! een moeilijke maar vruchtbare onderhandelingsperiode kunnen afronden.

Nu ook het Algemeen Strategisch Plan voor de periode 2007-2011 in 2007 vorm heeft gekregen, met een vernieuwde missie, visie en kernwaarden en vier grote strategische doelstellingen, staan we klaar om de uitdagingen van de toekomst met volle wind in de zeilen aan te gaan.

Paul De Knop

voorzitter Raad GO!

Urbain Lavigne

afgevaardigd bestuurder

respectvol
verdraagzaam
mondig
positief kritisch
leergierig
verantwoordelijk
geëngageerd
sociaal
zelfstandig
creatief

Merkpositionering als basis voor de VIP-campagne

De identiteit van een onderwijsnet als het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap is niet zomaar in enkele woorden te vatten. Wil men dit toch doen, dan moet men eerst nagaan hoe het GO! zich als merk positioneert. Aan de hand daarvan kan men een duidelijke merkstrategie bepalen waarop alle entiteiten van het GO! en de externe communicatie in het bijzonder verder kunnen bouwen. Met andere woorden: de positionering van ons net vormt de kapstok voor het te voeren PR- en communicatiebeleid.

Het is deze oefening die geleid heeft tot de VIP-campagne zoals ze in 2007 werd gevoerd. Bovendien heeft ze inspirerend gewerkt bij het herformuleren van de missie, de visie en het algemeen strategisch plan voor de periode 2007-2011.

Om ervoor te zorgen dat de positionering/strategie aansloot bij de realiteit, werd met een aantal sleutelfiguren binnen en buiten de organisatie gepraat. Omdat het bepalen van merkstrategieën een aparte communicatiediscipline is, werd een externe consultant aangetrokken om hierbij te helpen.

Het hele traject verliep in drie fasen:

- **fase 1:** individuele gesprekken met de afgevaardigd bestuurder, de voorzitter van de Raad GO!, de kabinetschef van de minister en de adviseur-coördinator van de pedagogische diensten;
- **fase 2:** groepsgesprekken met mensen uit het GO! (leden Raad, algemeen directeurs, administratie, pedagogische diensten, directeurs, leerkrachten, voorzitters verenigingen gelieerd aan het GO!). Er werden 4 groepssessies met telkens ongeveer 12 deelnemers gehouden;
- **fase 3:** groepsgesprekken en toetsing van de verkregen strategie met leerkrachten, ouders en externe actoren (binnen en buiten het GO!).

Tijdens de groepssessies vulde elke deelnemer een merkpositioneringsmatrix in. Tijdens de groepsgesprekken werd op twee vragen gefocust:

1. Op welke manier onderscheidt volgens u op dit ogenblik het GO! zich van andere schoolnetten en hoe zou het zich nog beter kunnen onderscheiden? Komt dat onderscheid overeen met het imago van het GO!? Wat is belangrijk voor ouders (vanuit uw ervaring) en beantwoordt het GO! aan die verwachtingen?

2. Op welke manier sluit het GO! (beter?) aan bij de huidige trends in de maatschappij, zowel op professioneel als sociaal vlak?

Uit de verschillende matrixen en antwoorden op de vragen is de positionering van het GO! ontstaan. De positionering luidt als volgt:

Het filosofisch startpunt van een positionering van het GO! is een ingebed zijn in de maatschappij van vandaag, met zijn multicultureel karakter, zijn hoge communicatiegraad, zijn snelle veranderingen, de voortdurende nood om beslissingen te nemen omdat er veel meer keuzes zijn, ... en de waarden die nodig zijn om als individu in die maatschappij te leven.

De sterkte van het GO! ligt in de nauwe verwevenheid tussen opvoeden/opleiden en de maatschappelijke en professionele leefomgeving. Het GO! is deel van een bredere maatschappelijke context.

Door positief kritische, mondige, verdraagzame, creatieve, respectvolle, open persoonlijkheden te zijn, hebben jongeren een toekomstperspectief in een complexe wereld.

De positionering van het GO! is niet kunstmatig gezocht maar ligt wel in het middenveld tussen school en maatschappij. Persoonlijkheden vormen voor een open, actief pluralistische maatschappij: dat betekent dat het GO! zich meer kenbaar moet maken met meningen over maatschappelijke fenomenen en daar actief aan kan deelnemen. Dit is zeker relevant als het gaat om actuele gebeurtenissen.

Een succesvolle positionering begint bij de validering van directie en leerkrachten. Omdat mond-tot-mond reclame het meest belangrijke communicatie-instrument is, zijn directie en leerkrachten ook de meest belangrijke communicatie-instrumenten van het GO!.

Communicatie van het GO! moet consequent zijn met de positionering zelf, dus met voortdurende mogelijkheid tot open communicatie, aanzetten tot interactie, met een open houding ten aanzien van andere positioneringen in het onderwijslandschap (niet met een vijandige houding), met instrumenten die de interactie ondersteunen.

Algemeen strategisch plan

Het Algemeen Strategisch Plan 2007-2011 kwam tot stand door een wisselwerking en dialoog tussen alle geledingen van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Na kennisneming van de resultaten in het evaluatierapport van het strategisch plan voor de periode 2003-2007 besliste de Raad GO! om een nieuw algemeen strategisch plan te formuleren voor de periode 2007-2011. Tijdens het formuleringsproces werd er geluisterd naar wat externe en interne personen van ons net verwachten. Uit verschillende workshops en overlegmomenten met directies, algemeen directeurs, ouders, leden van de administratie, de Pedagogische begeleidingsdienst en de Raad GO! destilleerden we de grote lijnen waarbinnen het strategisch plan gestalte moest krijgen. Er werd grondig nagedacht en gediscussieerd over de missie, de visie en de waarden die ons strategisch beleid voor de komende jaren zullen bepalen.

Bij het opstellen van dit strategisch plan bleek bij alle geledingen van het GO! een duidelijke intentie om als een sterk net op te treden. Daarom kozen we voor strategische doelstellingen waar iedereen achter kan staan. Dit strategisch plan moet gemeenschappelijk gedragen strategische posities innemen die een lokale inkleuring mogelijk maken.

Binnen de krachtlijnen van het strategisch plan kunnen scholen en scholengroepen eigen accenten leggen. Maar door gezamenlijk te streven naar de realisatie van de strategische doelstellingen krijgen we op dat vlak een sterkere impact en een grote duurzaamheid doorheen ons net. De GO! scholen en instellingen zijn autonome entiteiten en vormen het speerpunt voor de realisatie van onze missie en visie. Om alle leerlingen en cursisten in het GO! maximale ontwikkelingskansen te bieden, zullen zij een stevig en breed netwerk vormen met ouders en organisaties voor jongeren, cultuur, sport, milieu, welzijn en opvang. Daarnaast zullen ook bestuurlijke instellingen en bedrijven bereid zijn onze kernwaarden uit te dragen. De centrale administratieve en pedagogische diensten helpen die samenwerking te realiseren en te ondersteunen.

Missie, visie en waarden

> Missie

De missie omschrijft waar we als net verantwoordelijk voor zijn, wie we zijn en waar we actief willen zijn. De missie definieert ook wat we willen bereiken voor onze stakeholders en hoe we dat wensen te doen. En ten slotte geeft de missie aan hoe we met elkaar en onze omgeving wensen om te gaan. De missie hebben we geformuleerd voor het net in zijn geheel en luidt als volgt:

"Het GO!, het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, is actief pluralistisch en streeft bij iedereen maximale leerwinst, totale persoonlijkheidsontwikkeling, maatschappelijke verantwoordelijkheid en individueel welbevinden na.

Wij willen dit realiseren door

- voor iedereen een gediversifieerd en voldoende geografisch gespreid onderwijsaanbod van hoge kwaliteit te organiseren en te waarborgen.
- op een actieve wijze en met alle belanghebbenden "de brede school" te bewerkstelligen.
- de gedecentraliseerde organisatie van ons onderwijs democratisch uit te bouwen en voortdurend te optimaliseren.
- voor zover het verantwoord en realistisch is en de basisopdracht bevordert, onderwijsvernieuwend denken te stimuleren."

> Visie

De visie verschafft de organisatieleden een mentaal beeld van de mogelijke en gewenste toekomst van de organisatie. Voor het strategisch plan 2007-2011 luidt ze als volgt:

- In het GO! is iedere leerling en cursist een VIP.
- Alle medewerkers zijn trots om voor het GO! te werken.
- Het GO! wil een steeds belangrijker speler zijn in het onderwijsgebeuren.
- Het GO! heeft een voortdurende zorg voor kwaliteit en kwaliteitsvol onderwijs.

> Waarden

Alle GO! personeelsleden staan voor

- respect
- creativiteit
- resultaatgerichtheid
- solidariteit
- integriteit.

Keuzes voor de toekomst

> Ruimte om te groeien

De eerste doelstelling in het Algemeen Strategisch Plan 2007-2011 is het waarborgen van een onderwijsaanbod dat voldoende geografisch gespreid is over heel Vlaanderen en Brussel. Initiatieven voor voorschoolse kinderopvang, basis- en secundaire scholen, kunst- en muziekacademies, centra voor volwassenenonderwijs,

MONITORING

Een bedrijf moet commerciële resultaten boeken. Vallen die tegen, dan komen er maatregelen. Ook een school moet doelstellingen halen en krijgt bijsturing als dat nodig blijkt. Daarom wordt - op expliciet verzoek van de Raad GO! - een aantal scholen met problemen of vermoede problemen gemonitord. Peter Bossier is ICT-manager en verantwoordelijk voor het informaticagebeuren binnen de centrale administratie.

"Vorig jaar kregen we van de Raad inderdaad de uitdrukkelijke vraag om een viertal scholengroepen te screenen. Het eerste wat je dan moet doen, is gegevens verzamelen. Zoveel mogelijk relevante gegevens. We raadpleegden daarvoor de meest uiteenlopende bronnen: de diensten van het departement Onderwijs, het NIS (Nationaal Instituut voor de Statistiek), de scholen en scholengroepen zelf,... Deze laatste hebben trouwens de plicht om ons hun medewerking te verlenen. Daar is een overeenkomst voor gesloten tussen ons en de scholengroepen. Wij moeten ons engageren voor advies en bijsturing; zij moeten ons de opgevraagde informatie geven."

Analyse

"Als alle gegevens gebundeld zijn, worden er rapporten opgesteld die ter beschikking worden gesteld van de betrokken scholengroep. Er

wordt ook een lijst gemaakt van rapporten die beleidsondersteunend werken. Er is een analyse verbonden aan deze rapporten, en die wordt geschreven door systeembegeleiders van de Pedagogische begeleidingsdienst en van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel. Pas wanneer die analyse en de interpretatie ervan klaar is, kunnen er plannen gemaakt worden voor concrete en collectieve acties."

"Eigenlijk komt het erop neer dat scholen gescreend worden op hun werking en resultaten, en dat ze bijsturing en advies ter zake krijgen wanneer de resultaten tegenvallen. Het is belangrijk om zoveel mogelijk informatie te verzamelen en het materiaal ook onderling te relateren. Een school in een rurale omgeving is heel anders en heeft totaal andere problemen dan een school in een stedelijk gebied, om maar een voorbeeld te geven. Een andere sfeer, cultuur, populatie,... De scholen die begeleid worden, zijn daarvan op de hoogte. Ze zijn ook min ook meer representatief voor

als we later de overige scholen van de 28 scholengroepen gaan monitoren."

Projectteam

"Het collecteren van alle informatie is een hele klus. Er werken dan ook een heleboel mensen aan mee. Er wordt zelfs een speciaal projectteam voor samengesteld, bestaande uit leden van de Raad GO!, een ICT-medewerker - in dit concreet geval was ik dat - collega's van het databeheer en de gegevensverwerking, de technische ploeg, mensen van de Pedagogische begeleidingsdienst en de projectleider zelf natuurlijk. Ik wil hier nog aan toevoegen dat de afgevaardigd bestuurder ook aan de meeste meetings deelgenomen heeft."

"Echt nieuw was het monitoringproject niet, maar leerrijk is het altijd wel. We hebben al vaker ondervonden dat het interessant is om een uitgebreide database te hebben. Hoe meer gegevens je kunt verzamelen, hoe beter je een beeld kunt vormen van de acties of initiatieven die nodig zijn. De vier aangeduide scholengroepen hebben we uitvoerig onderzocht, nu kunnen we stilaan focussen op de andere scholen."

Edison

"Voor onze sector is het monitoringproject maar een van de vele projecten die we in 2007 gerealiseerd hebben. Een heel waardevol project vind ik persoonlijk het

Edison-project dat we vorig jaar opgestart hebben. Het is een zwaar technisch verhaal en dat zou ons te ver leiden, maar in 't kort komt het erop neer dat de doorstroming van informatie vanuit de scholen naar het departement Onderwijs nu ook een ommetje maakt langs onze dienst, zodat wij niet langer afhankelijk zijn van het departement maar over de mogelijkheden beschikken om zelf een identieke database op te bouwen."

Glasvezelnetwerk

"En er is nog een andere realisatie uit 2007 die ik toch ook wel de moeite waard vind om te vermelden. We zijn er vorig jaar in geslaagd om een aantal scholengroepen en buitendiensten te koppelen aan het glasvezelnetwerk van de Vlaamse Gemeenschap. Het is te complex om het hier technisch volledig uit de doeken te doen, maar het is alleszins uniek in Europa, zeker binnen de onderwijswereld. Alleen de Scandinavische landen zijn ons op dit vlak nog altijd net even voor, maar 't is toch een hele prestatie."

Peter Bossier
ICT manager

“Meten is weten”

KINDEROPVANG

Steeds meer ouders maken gebruik van kinderopvang en de vraag is doorgaans groter dan het aanbod. Het GO! is ervan overtuigd dat, hoe vroeger kinderen opgevangen worden in een opvoedend kader, hoe beter ze meekunnen in hun latere schoolcarrière. Het GO! wil daarom scholen (groepen) motiveren en steunen om zelf crèches op te richten en zo betere resultaten te boeken op het vlak van gelijke kansen. Anja Gincels van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel was van bij de start nauw betrokken bij dit project.

"Er is te weinig kinderopvang en daar wil het GO! iets aan doen. Wij willen het aanbod uitbreiden. Niet alleen omdat we dit zien als een vorm van maatschappelijke dienstverlening, vermits er nog altijd een tekort aan opvangplaatsen is, maar ook omdat we door zelf ons aanbod uit te breiden iets kunnen doen aan de ongelijkheid van kansen voor kleine kinderen. Hoe vroeger wij de kleintjes op een pedagogisch

verantwoorde manier kunnen opvangen, hoe beter wij ze kunnen wapenen voor hun overstap van de crèche naar de kleuterklas. Vanaf 3

maanden kunnen ze al in een crèche terecht en daar willen wij op inspelen. Want kinderen die op zeer jonge leeftijd in een opvoedende omgeving terechtkomen, ontwikkelen sneller sociale vaardigheden en hebben al gauw een ruimere woordenschat. Op die manier kan je het risico op leer- en taalachterstand aanzienlijk beperken."

"Dat is precies de reden waarom het GO! zoveel mogelijk scholen (groepen) warm wil maken om zelf crèches op te richten of aan te sluiten bij bestaande initiatieven met een pluralistische grondslag."

Vlaanderen

"In 2005 al zijn we gestart met het project en sindsdien is er wel wat gebeurd. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest had ongeveer elke GO! basisschool een eigen kinderdagverblijf, maar Vlaanderen hinkte achterop. Dankzij onze sensibilisatiecampagne en onze inspanningen om scholen (groepen) te informeren en te ondersteunen bij hun oprichtingsplannen zijn er intussen in Vlaanderen al ca. 35 crèches bij gekomen. Door de oprichting van de Stichting Kinderopvang GO!, die aan kandidaat-oprichters renteloze leningen toekent, kunnen wij nu ook initiatiefnemers financieel op weg helpen. Wij zijn vast van plan om ons de komende jaren verder in te zetten voor de oprichting van zoveel mogelijk nieuwe crèches in en aan de scholen. We zullen er ook naar streven om de plaatsen in de bestaande kinderdagverblijven uit te breiden." "Maar het gaat natuurlijk niet alleen om de oprichting van nieuwe crèches. We willen ook aan de inhoud werken.

Onze peuters moeten goed gewapend en goed voorbereid de stap naar de kleuterschool kunnen zetten. Daarom hebben wij in 2007 ook acties ondernomen om de crèches en de kleuterscholen bewust te maken van het belang van een goede samenwerking. De personeelsleden van beide instellingen moeten bij elkaar over de vloer komen, moeten elkaar en de ouders van de kinderen op de hoogte houden van hun activiteiten. En ook de peuters moeten regelmatig de sfeer gaan opsnuiven in de kleuterschool en kennismaken."

Studiedag

"Een belangrijk evenement vorig jaar was onze tweede studiedag Kinderopvang, die plaatsvond op 21 november in het Provinciehuis in Leuven. Zo'n 160 mensen namen eraan deel. De dag begon met een plenair gedeelte rond "Taalachterstand bij anderstalige kinderen? Een denkoefening voor de kinderopvang". Gastspreker was Sandra Van der

Mespeel, van het Expertisecentrum voor Opvoeding en Kinderopvang."

"Daarna volgden 5 verschillende workshops: over het pedagogische luik van kinderopvang, knelpunten

bij de opstart van een opvanginitiatief en financiële planning. Workshops 4 en 5 gingen over veiligheid, coördinatie en beheersing. Onderwijsminister Frank Vandenbroucke lichtte zijn visie op kleuterparticipatie en kinderopvang toe. Zijn aanwezigheid werd erg geapprecieerd."

Beleidscahier

"In Vlaanderen is er overal opvang te kort en een aantal maatschappelijke gegevens maakt de situatie er niet makkelijker op. Koppels werken met twee, oma's zorgen niet langer voor kinderopvang en de geboortecijfers stijgen weer. We zijn intussen 3 jaar bezig en het is nog te vroeg om echt resultaat te zien, maar we weten dat we vooruitgang boeken. In 2006 en 2007 lag de nadruk op sensibilisatie, nu begint het echte werk. Een volgend aspect waar we ons nu op gaan toeleggen, is het wegwerken van het verschil tussen gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde kinderopvang. Minicrèches moeten ook subsidies krijgen. Pas dan worden gelijke kansen reëel."

"Specifiek rond kinderopvang is vorig jaar ook een beleidscahier gepubliceerd. Het bevat een theoretisch gedeelte maar voor scholen is het een handige bundel met praktische gegevens waar ze zeker inspiratie uit kunnen putten."

Anja Gincels
projectleider Kinderopvang

“ Er is grote nood aan pedagogisch verantwoorde kinderopvang ”

open leercentra... , moeten zowel kwalitatief als economisch voldoen aan de rendabiliteitsnormen.

> Ruimte voor persoonlijkheidsvorming

Het GO! stelt zich tot doel het secundair onderwijs optimaal af te stemmen op vervolgstudies en op de arbeidsmarkt. Het kiest ervoor een rationeel onderwijsaanbod te ontwikkelen dat vernieuwend is en rekening houdt met de vrije schoolkeuze en de maatschappelijke relevantie van de studiegebieden.

> Ruimte voor professionaliteit

Het GO! streeft ernaar het beleidvoerend vermogen van scholen te versterken, onder meer door de directeurs te ondersteunen in hun vak. De scholen kunnen een sterker beleid voeren als ze samenwerkingsverbanden aangaan of samengebracht zijn in campussen.

> Ruimte voor gelijke kansen

Het GO! zal de verschillende onderwijsniveaus pedagogisch-didactisch op elkaar doen aansluiten. Een sterk talenbeleid in alle niveaus, meer continuïteit in de leerplannen van de onderwijsniveaus en nauwe samenwerking tussen kinderopvang-initiatieven en kleuterscholen moeten dit in de hand werken. Het GO! zal ook de doorstroming tussen de onderwijsniveaus optimaal uitbouwen.

De aanpak

Het strategisch plan is voortdurend in beweging en vraagt dus continu om bijsturing. Elk jaar evalueren wij wat er in het voorbije jaar gerealiseerd werd en bepalen wij de streefdoelen voor het komende jaar. Daarom wordt er jaarlijks een strategisch seminarie gehouden waarin alle geledingen van de centrale diensten betrokken worden. Tijdens dat seminarie worden grote afdeling- en niveauoverstijgende projecten opgezet.

Er zullen communicatiekanalen geopend worden om de dynamiek die nodig is om het plan levend te houden, voortdurend te versterken. Een systeem van kwaliteitszorg zal het strategisch plan verankeren in ons net.

Maar omdat vooral de school centraal staat in de realisatie van onze missie, willen we een groter draagvlak bij de directies creëren. We gaan daarbij heel planmatig te werk: we werken per schooljaar. Afhankelijk van het niveau of de entiteit waar de expertise of bevoegdheden zich bevinden, vertalen we de actieplannen vervolgens in projecten of beleidsplannen. Die moeten het strategisch plan zichtbaar maken voor heel het net.

Lopende strategische projecten in 2007

> 'Kinderopvang'

Het project 'Kinderopvang' wil een doorgedreven samenwerking bereiken tussen voorschoolse opvang en basisonderwijs. In 2007 lag de klemtoon vooral op de volgende doelstellingen:

- meer en nauwere samenwerking tussen de kleuterschool en de kinderopvang verkrijgen;
- voor peuters een naadloze overgang van de kinderopvang naar de kleuterscholen bevorderen;
- maatregelen nemen om beter en vroeger te kunnen werken aan gelijke kansen en meer kleuters aan het kleuteronderwijs te laten deelnemen;
- de positionering van het GO! in de sector van de kinderopvang versterken en netwerking uitbouwen;
- het sluiten van convenanten tussen kinderopvanginitiatieven en kleuter- en basisscholen stimuleren;
- het oprichten van nieuwe initiatieven voor kinderopvang op onze campussen promoten en hierbij ondersteuning bieden op diverse vlakken.

De tweede studiedag 'Kinderopvang in het GO!, de sleutel voor gelijke kansen', richtte zich voor een groot deel op taalstimulering in de kinderopvang.

> 'Gezondheidsbeleid'

De administratie neemt deel aan de commissie Gezondheidsbevordering en de werkgroepen Website en Trajectbegeleiding in de Vlor. Het GO! werkte mee aan de verwezenlijking van de website "Gezond op school", aan Vlor-adviezen o.m. over tabak, frisdranken en middelengebruik. Het GO! was medeorganisator van de 10Vlor-studiedagen Gezondheidsbeleid in alle provincies; 38 GO! scholen toonden er hun goede praktijkvoorbeelden. De administratie staat mee in voor het uitwerken van beleidsadviezen en acties in de stuurgroep Onderwijs van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde, het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid en het Vlaams Forum Verkeersveiligheid en neemt deel aan overleg bij het departement Onderwijs en de Koning Boudewijnstichting.

> 'Monitoring'

Het strategisch project 'Informatieplatform Monitoring' begeleidt scholen waarbij na een grondige analyse van diverse omgevingskenmerken van de scholen en de scholengroep (leerlingencijfers, schoolkenmerken, pedagogische structuur en aanbod, demografische factoren en personeelsformaties van de betrokken scholen), de scholengroep veranderings- en verbeteringsprocessen kan toepassen, na overleg en samenwerking tussen het meso- en het centrale niveau.

Doelgroep zijn instellingen van het gewoon basis- en secundair onderwijs.

Voor het secundair onderwijs werden nieuwe methodes uitgewerkt rond de analyse en de opvolging van de leerlingencijfers en het studieaanbod. Er werd een databank gecreëerd met leerlingen-, school- en omgevingskenmerken van iedere school. De data werden verwerkt en geïnterpreteerd en omgezet tot overzichtelijke rapporten (zgn. 'scholengroepfoto's').

Vier scholengroepen werden aan de hand van de scholengroepfoto's intensief begeleid door extra systeembegeleiders van de Pedagogische begeleidingsdienst (o.a. door systeembegeleiding, aanreiken van goede praktijkvoorbeelden, kritische succesfactoren van secundaire scholen en het samen met de scholengroep ontwikkelen van actieplannen...). De andere scholengroepen hebben bij de helpdesk verschillende rapporten opgevraagd, maar kunnen ook zelf via de website het 'Informatieplatform Monitoring' interactief gebruiken. Het ligt in de bedoeling dit project voort te zetten en aldus een databank op te bouwen die de leerlingen in het GO! volgt vanaf de peuter- of kleutertuin tot in het laatste jaar secundair onderwijs.

> 'Doorstroming - beste praktijken'

Het project 'Doorstroming - beste praktijken' wil goede praktijkvoorbeelden aanreiken om de doorstroom van leerlingen van het basis- naar het secundair onderwijs in het GO! te bevorderen.

> 'Onthaal personeel'

Het project 'Onthaal Personeel' beoogt nieuwe personeelsleden in de scholen een basispakket nuttige en praktische informatie te

geven bij hun eerste indiensttreding. In 2007 werd een onthaalbrochure ontwikkeld als leidraad voor onze instellingen bij het uitbouwen van een degelijk onthaal- en integratiebeleid ten aanzien van stagiairs en nieuwe leerkrachten. Ze bestaat uit drie delen: 1. algemene informatie - 2. jouw scholengroep / scholengemeenschap - 3. jouw school.

De onthaalbrochure werd zowel in een papieren versie als op cd-rom aangemaakt en met een oplage van 2000 exemplaren verspreid. Het eerste deel werd volledig uitgewerkt integraal verspreid. De overige twee delen reiken de scholengroepen en scholen een kader aan om hun specifieke gegevens in te vullen.

In 2007 werd dit project opgestart en geïmplementeerd in het basisonderwijs. Voor het secundair onderwijs werd het opgestart met de bedoeling het te finaliseren tegen het einde van het schooljaar 2007-2008.

> 'Communicatie als profilering'

De jaarlijkse analyse van de leerlingenaantallen resulteerde in het project 'Communicatie als profilering' waarover in 2006 nascholing werd gegeven in het basisonderwijs. Het secundair onderwijs bouwde hierop verder.

> 'Onthaal ouders en nieuwe leerlingen'

Het project 'Onthaal ouders en nieuwe leerlingen' promoot de zelfevaluatie van het onthaal van de ouders, tot nu toe enkel in onze basisscholen. Het wil een instrument ontwikkelen waarmee scholen hun eigen onthaal kunnen laten analyseren in het licht van rekruteringsperspectieven. Er wordt gebruikgemaakt van collegiale consultatie.

In een aantal scholengroepen werd het project opgestart. Voor het basisonderwijs is de projectfase afgelopen en werd het geheel geïntegreerd in de reguliere werking.

> 'Programmatie, profilering en rationalisatie van scholen(gemeenschappen) secundair onderwijs'

Dit project streeft naar een betere ondersteuning van individuele scholen en scholengemeenschappen secundair onderwijs en/of scholengroepen op het vlak van programmatie, profilering en rationalisatie. Het gaat erom de samenwerking tussen de administratie, de Pedagogische begeleidingsdienst en het werkveld inhoudelijk uit te diepen. Er werd gestreefd naar modellen en procedures die bruikbaar zijn voor het werkveld en gemakkelijk aan te passen zijn bij wijzigingen in de regelgeving. De modellen bieden een algemeen kader om een aangepast document voor elke school of scholengemeenschap uit te werken.

In 2007 werd hulp geboden aan Campus Lokeren, Campus Tessenlo, Campus Wetteren, KA Deinze, KA Herzele, KA Tielt, KTA 2 Heule, Scholengemeenschap Genk en Scholengemeenschap Brussel. In het buitengewoon onderwijs werd de programmatie van een opleidingsvorm 4 te Rumbek en de oprichting van een vestigingsplaats van het MPI Oudenaarde in Astene ondersteund.

ONTHAAL

Tot voor kort had elke school haar eigen manier en materiaal om nieuwe medewerkers te verwelkomen, maar daar wilde het GO! meer uniformiteit in brengen. De scholen vroegen er trouwens zelf ook naar. En het was een ideale gelegenheid om werk te maken van de prioriteiten die het centrale bestuursniveau vooropgesteld had rond het beleidvoerende vermogen van scholen. In 2006 al, nog vóór onze nieuwe imagocampagne "Iedereen VIP" gelanceerd werd, zijn we gestart met het verzamelen van gegevens. In 2007 resulteerde dit in een heuse onthaalbrochure. Philippe Venstock werd als directeur basisonderwijs gedetacheerd aan de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel.

"Er bestond al wel onthaalmateriaal voor de ouders en nieuwe leerlingen, maar om nieuwe medewerkers te verwelkomen (in het basisonderwijs) gebruikte elke school haar eigen materiaal. En dat terwijl we met z'n allen toch hetzelfde verhaal vertellen. Daarom besloten we om een

gezamenlijke onthaalmap te creëren, met algemene informatie, maar ook met schoolspecifieke elementen. We reiken dus een document aan dat elke scholengroep en school zelf verder kan personaliseren. Het zal professioneler overkomen en tegelijk respecteren we de autonomie van elke school of scholengroep. Concreet willen we onze nieuwe medewerkers een gebruiksvriendelijk instrument aanreiken waarmee ze zo snel en volledig mogelijk informatie kunnen inwinnen over het onderwijsveld waarin ze gaan functioneren."

"Elke school kreeg het gewenste aantal onthaalbrochures met een cd-rom. Intussen is al deze informatie ook te raadplegen via de GO! portaal-site. Op die manier kunnen scholen het document zelf up-to-date houden."

Onthaalbrochure

"Het eerste deel van de onthaalbrochure is gebruiksklaar en bevat zeer algemene informatie. We geven toelichting bij het Pedagogisch Project van het GO!, de Neutraliteitsverklaring en de Verklaring van Gehechtheid aan het GO!; op die manier benadrukken we het belang dat mensen die in onze scholen terecht komen, dezelfde waarden en normen onderschrijven en die ook op een uniforme manier uitstralen. Wie voor de eerste keer in dienst treedt bij het GO! – en dit is kenmerkend voor ons onderwijs – moet deze drie engagementsverklaringen ondertekenen. Ze zijn moreel bindend en zorgen ervoor dat alle neuzen in ons onderwijsnet in dezelfde richting wijzen. Elke GO! medewerker moet tenslotte een beetje ambassadeur zijn en dat ook zo aanvoelen."

Informatie

"Deel 1 geeft ook een woordje uitleg over een aantal aspecten waarmee elke medewerker te maken krijgt bij het

uitoefenen van zijn of haar ambt: ontwikkelingsdoelen en eindtermen, leerplannen, inspectie en pedagogische begeleidingsdienst, functiebeschrijvingen en evaluatie... Verder staat er ook nog informatie in over het Algemeen Strategisch Plan en wordt er, naast de algemene decreten, ook aandacht besteed aan het Bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs."

"Voor alle duidelijkheid: met het aspect neutraliteit bedoelen we niet enkel onpartijdigheid, objectiviteit. Het wil geenszins zeggen dat we geen standpunt mogen innemen, laat staan niet geëngageerd zouden zijn. Het houdt wel in dat we respect en eerbied hebben voor eenieders filosofische, ideologische en godsdienstige opvatting. Iedereen is welkom in het GO!, en diversiteit en actief pluralisme zijn bij ons geen holle termen. Het zijn net die elementen die ons onderwijs

verrijken en een toegevoegde waarde geven."

Wisselwerking

"Het tweede luik van de onthaalbrochure bevat informatie die specifiek is voor

elke scholengroep of scholengemeenschap. We reiken de scholengroepen en scholengemeenschappen een kader aan waarbinnen zij zelf bepaalde prioriteiten kunnen stellen. Op die manier wordt hun autonomie gerespecteerd. In dit luik vind je bijvoorbeeld info over het Algemeen Strategisch Plan, het arbeidsreglement, het organigram van de scholengroep, de samenstelling van de raad van bestuur, de gegevens van de preventieadviseur enz."

Autonomie

"Deel drie gaat – naar analogie van deel twee – dieper in op schoolspecifieke informatie. Met – ook hier – respect voor de autonomie van de school. Elke school mag of moet zelfs haar eigenheid behouden."

Continuïteit

"Wat wij met dit project beogen, is dat nieuwe medewerkers sneller geïntegreerd zullen zijn en dat hun betrokkenheid zal groeien. We denken daarbij niet alleen aan nieuwe krachten maar ook aan stagiairs bijvoorbeeld, die slechts een korte tijd bij ons aan de slag zijn. We hopen dat deze onthaalbrochure houvast biedt en uitnodigt tot voortdurende verbetering. We hebben de doelgroep gevraagd om de aangeboden teksten door te nemen en ons feedback te geven. Dat is trouwens de meest logische vorm van evaluatie, de beste manier om de inhoud actueel te houden en de ideale methode om continuïteit te waarborgen."

Philippe Venstock
opdrachthouder basisonderwijs

Bladerend door dit Jaarverslag ontdekt u het verhaal van collega's over wat er op hun werkterrein bereikt is.

GEZONDHEIDSBELEID

Minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke besliste dat vanaf 1 september 2007 alle basis- en secundaire scholen voortaan een gezondheidsbeleid moesten voeren. De scholen van het GO! waren op dat moment al langer bezig met initiatieven in die richting, maar het was beslist een goed idee om de dingen globaler aan te pakken en beter te structureren. Emmanuel Dethier van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel is coördinator van het project rond gezondheidsbevordering op school.

"De minister wil inderdaad dat alle scholen een gezondheidsbeleid uitwerken maar laat scholen de vrijheid om die opdracht concreet in te vullen. Binnen het GO! bestond er al een

stuurgroep rond dit thema. Het beste bewijs dat de materie bij ons ernstig genomen wordt, is het feit dat onze afgevaardigd bestuurder, Urbain Lavigne, er voorzitter van is."

"Er was een begin, maar het moeilijkste was: scholen motiveren. We stootten op weerstand, scholen kregen de zoveelste opdracht vanuit Brussel en dat zagen ze niet zitten. Tweede pijnpunt was dat alles erg versnipperd gebeurde. Bovendien waren we te eng bezig en kregen alleen de klassieke gezondheidsthema's – voeding, beweging, tabak – aandacht. We moesten dus eerst en vooral werk maken van een bredere, inhoudelijke invulling. De drie voornoemde thema's zijn elementair maar mentale en sociale gezondheid zijn minstens even belangrijk. Elementen die perfect aansluiten bij onze VIP-campagne. Die benadrukt dat persoonlijkheidsontwikkeling en elke individuele leerling belangrijk zijn. De Raad van het GO! besliste in 2007 dan ook om het gezondheidsbeleid uit te breiden tot de volgende acht thema's: 1) Veiligheid (waaronder ook verkeersveiligheid), hygiëne en eerste hulp; 2) Voeding en dranken; 3) Beweging; 4) Middelengebruik; 5) Persoonlijkheidsontwikkeling; 6) Stress en emoties; 7) Sociale relaties; 8) Relationale en seksuele vorming."

Eindtermen

"We hebben ons verdiept in deze materie en uiteindelijk besloten om een aantal concrete doelstellingen aan de eindtermen te koppelen. Al gauw bleek dat we zo veel meer mensen konden motiveren. Scholen moesten dus niet alleen de theorie aanbieden maar kregen intern en extern de nodige ondersteuning."

"In 2007 zijn we erin geslaagd maar liefst zes nieuwe samenwerkingsakkoorden te sluiten met externe partners (Het Rode Kruis-Vlaanderen, de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV), de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD), Sensoa, de Kinder- en Jongerenleefbaarheidscentrum (KJT) en het Centrum ter Preventie van Zelfmoord

(CPZ)). Onze samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) - die al bestond - werd verder uitgediept. Uitgangspunt daarbij was dat het voor beide zijden een win-winsituatie moest zijn. In de praktijk is dat ook zo. Wij mogen gebruikmaken van de zeer specifieke expertise, het uitstekend educatief materiaal en de opleidingen van deze partners. En wij van onze kant bieden een gestroomlijnde communicatie naar de scholen toe, bieden een platform aan, stellen onze lokalen ter beschikking enz. Die intensieve samenwerking bevordert de

integratie en we leren aan beide kanten bij."

“ Het wérkt en dat motiveert! ”

"We hebben een duidelijke visietekst opgesteld voor alle scholen, met daarin de thema's en doelstellingen, de rol-

vermelding van alle actoren en het ondersteuningsaanbod van alle interne en externe diensten. Deze tekst bestaat intussen ook als gedrukte publicatie: "Beleidscahier 1. Gezondheidsbevordering op school". We hebben hard gewerkt aan motivatie, participatie en betrokkenheid. We hebben scholen overtuigd dat een gezondheidsbeleid belangrijk is en dat alle betrokken partijen daar mee een rol in spelen."

Convenanten

"Tijdens de conferentie over gezondheidsbevordering op school, op 29 augustus 2007, hebben de algemeen directeurs van de 28 scholengroepen een convenant ondertekend waarmee ze zich engageren om actief werk te maken van het gezondheidsbeleid in hun scholengroep, als onderdeel van het pedagogisch project. Aan elke school werd bovendien gevraagd om twee doelstellingen uit het beleidscahier te kiezen en daar de twee komende schooljaren aan te werken. Dat werd op zijn beurt nog eens bekrachtigd door een apart convenant per school. Om extra papierwerk te vermijden, wordt dit alles aangeboden via de website (www.g-o.be/gezondheid). Op de site vind je het complete beleidscahier en kunnen scholen meteen verder klikken voor actiepunten, goede praktijkvoorbeelden, materiaal en opleidingen."

"Onze aanpak slaat aan en we krijgen positieve reacties. De motivatie en betrokkenheid zijn groter dan ooit en hebben een positieve impact op het imago van het GO! We hebben dan ook felicitaties gekregen van de minister en zijn begin 2008 zelfs als een van de 'Best Practices' voor België geselecteerd door het Child Mental Health comité van de Europese Unie."

Emmanuel Dethier
coördinator project
'Gezondheidsbevordering op school'

Activiteiten en vooruitzichten

Algemene ondersteuning

De afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel (OOP) is voornamelijk actief op de volgende vlakken:

- beleidsvoorbereiding en belangenverdediging;
- ondersteuning van het onderwijsveld;
- proactieve ondersteuning van het onderwijsveld bij het realiseren van de doelstellingen van het algemeen strategisch plan.

Dit laatste verloopt in de vorm van projecten (zie hoofdstuk 'Algemeen strategisch plan'). Voor een aantal hiervan ('Kinderopvang', 'Gezondheidsbeleid', 'Monitoring', 'Doorstroming', 'Onthaal Personeel', 'Onthaal ouders') is de inbreng van de afdeling uitermate groot, zelfs cruciaal.

Onderwijsorganisatorische aspecten

> Beleidsvoorbereiding

De afdeling bereidde voor de Raad GO! een aantal standpunten voor. De beslissingen van de Raad die - op aangeven van de afdeling - in 2007 genomen werden, betroffen o.m. de volgende aspecten:

- Levensbeschouwelijke oriëntatie;
- Integraal gezondheidsbeleid;
- Informatieplatform 'Monitoring';
- Secundair onderwijs: programmatie specifieke structuuronderdelen;
- Aanwending en invulling aanvullende lestijden Lichamelijke Opvoeding;
- Strategische visie 'Internationalisering';
- Visie op het deeltijds kunstonderwijs;
- Project 'Kinderopvang': samenwerking en netwerking;
- Sociale dienst personeelsleden GO!: jaarverslag en hersamenstelling...

> Onderhandelingen met de overheid

De administratie vertegenwoordigde het GO! op diverse advies-, overleg- en onderhandelingsfora, zoals bv. het sectorcomité X en het informeel middagoverleg met de administraties basis- en secundair onderwijs. Personeelsleden van de afdeling OOP namen actief deel aan de vergaderingen van de Vlorraden en -werkgroepen en maken deel uit van de bureaus van de respectieve niveaucommissies (of deelcommissies).

De afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel is het aan-

spreekpunt voor het coördineren en formuleren van adviezen bij initiatieven rond de onderwijsregelgeving. De diverse functionele eenheden van de afdeling peilen via adviescommissies en contactdagen naar de gevoeligheden en vragen van het veld.

De voornaamste onderhandelingen betroffen onder meer:

- het Decreet functiebeschrijving en evaluatie;
- het Onderwijsdecreet XVII;
- visieontwikkeling deeltijds kunstonderwijs;
- het verder concretiseren van aspecten van de conceptnota's 'Leerzorg' en 'Leren en werken'.

Bijzondere aandacht werd besteed aan aspecten die consequenties hebben voor het nieuwe financieringssysteem en de vrije keuze. Er werd een eindwerk gemaakt dat de mogelijke impact berekent van een herstructurering van het secundair onderwijs (indien men uitgaat van de geografische entiteit onderwijszone). Het document kan gebruikt worden als basis voor verdere simulaties, bijvoorbeeld met het oog op het bewaren van de vrije keuze.

> Niveauoverstijgende ondersteuning

Het aanpassen van de modellen van schoolreglement werd niveauoverstijgend gecoördineerd. Over alle onderwijsniveaus en -vormen heen werd een klantvriendelijk model opgesteld. De afdeling coördineerde de aanpassingen aan de modellen van schoolreglementen voor alle onderwijsniveaus, reikte deze aan de scholengroepen aan en waakte over de uniformiteit ervan.

Als ankerpunt voor de vzw Sociale Dienst voor de Personeelsleden van het GO! ondersteunde de afdeling OOP een beslissing van de Raad GO! om 12 effectieve leden en 12 plaatsvervangers aan te wijzen, omdat het mandaat van de leden van de algemene vergadering van deze vzw in 2007 afliep.

Speciale aandacht was er ook voor het coördineren van de ontbinding en vereffening van de Raad voor Ouders van het Gemeenschapsonderwijs (ROGO) en de (her)opstart van de nieuwe koepelvereniging GO! ouders vzw.

> Basisonderwijs

Er werd deelgenomen aan de onderhandelingen over de kosteloosheid van het basisonderwijs (ter voorbereiding hiervan werden verschillende gegevens opgevraagd bij de scholen) en aan de onderhandelingen over het organiseren van zomerklas-

FINANCIERING VAN HET LEERPlichtONDERWIJS

Alle kinderen moeten dezelfde kansen krijgen. Dat is het uitgangspunt van het gelijkheidsbeleid dat minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke voert. Dat was ook het uitgangspunt van de minister bij het invoeren van gelijke werkmiddelen in het leerplichtonderwijs over de netten heen. Alleen zag de werkelijkheid er tot voor kort anders uit. De verdeling van de werkmiddelen was bovendien zo complex en allesbehalve transparant, dat hij daar op 1 september 2008 verandering in wil brengen. Marc Smets, afdelingshoofd Onderwijsorganisatie en -personeel, legt uit hoe de vork precies aan de steel zit.

"Op 1 september 2008 zal inderdaad een nieuw financieringssysteem ingevoerd worden. Het jaar 2007 stond in het teken van deze nieuwe regeling. Jarenlang kreeg het gemeenschapsonderwijs, zoals het toen nog heette, meer werkmiddelen dan het vrij onderwijs. Die situatie was historisch zo gegroeid trouwens, maar berustte niet op objectieve en transparante criteria. Het stond ook haaks op het grondwettelijk principe dat alle leerlingen gelijk zijn en dus ook gelijke kansen moeten krijgen. Met de start van het nieuwe schooljaar 2008-2009 zullen de financiële middelen die ter beschikking gesteld worden van het GO!, het vrij onderwijs en het officieel gesubsidieerd onderwijs (gemeentelijk en provinciaal) op eenzelfde wijze berekend worden."

Sociale herkomst is doorslaggevend

"Deze materie is niet alleen een kwestie van rekenwerk, er spelen ook andere elementen mee. Iedereen gelijk. Wat betekent dat? Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgezonden dat iemands sociale herkomst van fundamenteel belang is en doorslaggevend kan zijn voor iemands verdere evolutie. Er zijn een aantal factoren die mee jouw toekomstige plaats op de sociale ladder bepalen. Er moest dus een methode gevonden worden om iedereen een gelijke start te gunnen."

"Op basis van dat onderzoek werden vier leerlingkenmerken bepaald, vier aspecten die meespelen bij het vooraf inschatten van iemands kansen. Een eerste criterium is het opleidingsniveau van de moeder. Een tweede punt is het feit of het kind al dan niet een schooltoelage krijgt. Kenmerk nummer drie is de taal van de leerling en dan wordt nagegaan of de taal die de leerling thuis met familieleden spreekt ook de onderwijstaal (het Nederlands) is. Het vierde aspect dat meespeelt, is de buurt, de omgeving waar het kind opgroeit."

Achterstand wegwerken

"Met deze kenmerken krijg je een reëel beeld van de schoolpopulatie. Het is ook duidelijk dat sommige kinderen dus al met een zekere achterstand aan de startlijn komen. Het is een duidelijke beleidskeuze om meer te investeren in zwakkere leerlingen zodat ook zij meer gelijke kansen krijgen. En dat is waar we vorig jaar hard aan gewerkt hebben." "Natuurlijk krijgt niet elk kind apart zijn werkmiddelen, dat zou neerkomen op het schenden van de privacy. De situatie wordt bekeken op schoolniveau. En scholen of scholengroepen die veel kansarme kinderen opvangen, krijgen dus ook meer werkmiddelen. Elke school krijgt eenzelfde basisfinanciering. En scholen die het rekening houdend met hun leerlingenpopulatie trouwens ook nodig hebben, krijgen daar een bepaald percentage bovenop."

Diversiteit en neutraliteit

"Scholen van het GO! hebben ook de (grondwettelijke) plicht de vrije keuze van de ouders te respecteren. Als ze hun kind naar een pluralistische school willen laten gaan, moeten ze binnen een redelijke afstand een dergelijke school vinden. In tegenstelling tot het vrij onderwijs wil het

GO! actief pluralistisch onderwijs aanbieden. In een katholieke school zullen uitsluitend katholieke godsdienstlessen gegeven worden; wij moeten rekening houden met een zevental religies die in België officieel erkend zijn. In een school waar bijvoorbeeld

5 verschillende godsdiensten onderwezen worden, moeten dus ook 5 lokalen met tafels, stoelen, een schoolbord... voorzien worden, plus de verschillende leerkrachten uiteraard. Voor deze objectieve criteria krijgen scholen van het GO! 7,5% werkmiddelen extra."

Akkoord met de onderwijsnetten

"De minister heeft met zijn nieuw financieringsplan uitdrukkelijk een akkoord met alle onderwijsnetten nastreeft. Het GO! vindt dat een eerbaar en te verdedigen compromis werd bereikt. Enerzijds stemmen de uitgangspunten, met name gelijke onderwijskansen, overeen met het beleid dat het GO! voert. Anderzijds zal ook elke GO! school minstens evenveel middelen genereren als voorheen. In het basisonderwijs, waar de leerlingkenmerken sterker zullen doorwegen, zal vrijwel elke GO! school beduidend meer werkmiddelen ontvangen."

Marc Smets
afdelingshoofd Onderwijsorganisatie
en -personeel

“Alle kinderen moeten dezelfde kansen krijgen”

sen in het basisonderwijs. Daarnaast was er de Inspraakdag voor leerlingen, de Dag voor nationale verdraagzaamheid en het project 'Tijdelijke vervangingen'; in dit kader werden gegevens bij de scholen opgevraagd om een niveauoverstijgende brief op te stellen.

Er werd ook meegewerkt aan het opstellen van een standaardlijst 'Archivering van schooldocumenten' en - samen met de juridische dienst - het opstellen van een 'Tuchtreglement schoolraad'. Er werden drie ontmoetingsdagen (maart, juni, december) voor coördinatoren basisonderwijs gehouden.

> Secundair onderwijs

Er werd een programma ontwikkeld om pakketten uren-leraar op vraag van de scholen na te rekenen. De analyse van de regelgeving rond uren pedagogische coördinatie in scholen met een BSO-afdeling resulteerde in een merkelijke winst aan te steedbare uren in onze KTA's.

De administratie verleende haar medewerking aan DIVA vzw bij het opstellen van een stagedatabank en werkte eenvoudige stagedocumenten uit; ook het aspect 'Risicoanalyse' werd onder de loep genomen.

Initiatieven van de administratie om scholen te sensibiliseren tot acties of thema's die de relatie tussen het onderwijs en de bedrijfsweld versterken, leidden tot een visietekst. Ook de interne netwerking voor onze vertegenwoordigers in de regionale technologische centra werd versterkt.

Er werden diverse samenwerkingsverbanden geactualiseerd of opgevolgd, doorgaans in samenspraak met de Pedagogische begeleidingsdienst:

- sectorsamenwerkingsverbanden (IPV, verhuissector, Vormelek, FVB, transport, kappers, montagesector, metaalsector, Accor, Cevora, Unizo, Techno+, Febiac, ...)
- onderwijsconvenants (kapper, bouw, maritieme opleidingen...),
- samenwerking met Unizo in het kader van leerbedrijf, leerondernemingen en VOKA's.

Met Profo vzw werd verder gewerkt aan de ontwikkeling van voortrajecten. De betrokken centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs (Aalst, Mechelen en Heist-op-den-Berg) werden bevestigd en geïnformeerd over mogelijke relaties met het bedrijfsleven.

Er werd een werkgroep in het leven geroepen die zich bezighield met de opleiding van de coördinatoren en de trajectbegeleiders in het deeltijds beroepssecundair onderwijs. Met de chemische sector en het hoger onderwijs werden ook contacten gelegd om het studiegebied Chemie te ondersteunen.

Inzake het DBSO werden dossiers opgevolgd rond 'de toekomst

van de deeltijdse leersystemen': voortrajecten, regionale overlegplatformen, deeltijdse vorming, persoonlijke ontwikkelingstrajecten, intake en screening, navorming @TrActief (navorming trajectbegeleiding), internettenoverleg.

> Buitengewoon onderwijs

In oktober werd het veld bevestigd over de gevolgen van de uitvoering van CAO VIII inzake het paramedisch personeel (reductie van de kindgebonden activiteiten en de maximum weekprestatie). Voor de inhoudelijke invulling van de jaarlijkse contactdag voor directeurs van het buitengewoon onderwijs werd een beroep gedaan op Sensoa.

> Volwassenenonderwijs

De centra voor volwassenenonderwijs kregen ondersteuning in verband met o.m. centrumreglement/leefregels, inschrijvingsgelden en de samenwerking met de Vlaamse Autonome Hogescholen. De inburgeringsattesten werden opgevolgd, evenals een Europees actieplan voor volwasseneneducatie. Er werd een studievoormiddag over het ontwerpdecreet Volwassenenonderwijs georganiseerd. Daarnaast was er overleg tussen het GO! en GPB-aanbieders.

> Deeltijds kunstonderwijs

Voor de medewerkers in de instellingen voor deeltijds kunstonderwijs werd een bezoek aan het departement Onderwijs georganiseerd. Er werd ondersteuning geboden in verband met o.m. de eenmalige financiële input in didactische apparatuur, stages, tijdelijke projecten deeltijds kunstonderwijs & volwassenenonderwijs en de problematiek rond de aansluiting tussen secundair, deeltijds en hoger kunstonderwijs. Ook de administratieve omkadering van de instellingen voor deeltijds kunstonderwijs werd opgevolgd.

> Internaten

De administratie bood de internaten ondersteuning in verband met de 'akte van bekwaamheid internaatbeheerder', de inwoningvergoeding internaatbeheerder, het gebruik van de beheerderswoning, bewaartermijnen, het "Besluit Fysische Normen", het busvervoer van en naar opvangcentra, de "Analyse dubieuze debiteuren" en kostgelden/tarieven. Er werd ondersteuning geboden bij tuchtprocedures (leefregels).

Internationale projecten

De administratie stimuleerde de GO! scholen om aan internationale projecten deel te nemen door contactadressen en algemene informatie aan te reiken, door hen op verzoek te helpen bij de aanvraagprocedure, bij het opstellen van subsidieaanvragen en begrotingen en zo meer.

Initiatieven met een internationale dimensie, allerhande subsidiemogelijkheden voor leerlingen en leerkrachten, nuttige adressen, studie- en infodagen e.d. werden bekendgemaakt via de Dagkrant. De website www.g-o.be/europa werd inhoudelijk helemaal vernieuwd en aangevuld met de meest recente informatie i.v.m. het Europese LLP- subsidieprogramma.

Er werd een studiegroep Internationalisering opgericht met de bedoeling internationalisering beleidsmatig beter op te volgen.

Personeelsaangelegenheden

Inzake personeelsaangelegenheden worden de scholen en scholengroepen doorlopend ondersteund op drie grote aspecten van het personeelsbeleid: kandidering tijdelijken, procedure personeelsbewegingen (vacantverklaring en vaste benoeming) en tbsob-regeling. Voor alle aspecten wordt gebruikgemaakt van zelf ontwikkelde en ondersteunende informatietoepassingen en worden 'aanbevelingen' uitgewerkt of vraaggestuurde ondersteuning aangeboden.

> Kandidering tijdelijken

Het online kandideren is uitgegroeid tot een succesverhaal. Cijfers tonen dit aan: in 2007 kandideerden meer dan 19.000 personeelsleden, die samen meer dan 52.000 kandidaturen indienden bij de verschillende scholengroepen.

De administratie organiseerde opleidingssessies voor directeurs en schoolsecretariaten en ondersteunde de instellingen bij conflicten met het departement Onderwijs. Er werd ook een project opgestart voor de ontwikkeling van nieuwe software voor het online kandideren. Bij de ondersteuning ging er concreet veel aandacht naar het vraaggestuurd informeren over de regelgeving, het opvolgen van de regelgeving, het actualiseren - ook van de internettoepassing - van de procedure kandideren TA/TADD (inclusief het invoeren van de Ba-Mastructuur in het hoger onderwijs (diplomaboom)).

> Personeelsbeheer centrale pedagogische diensten

Er werden 8 screenings administratief voorbereid en afgewerkt voor het werven van pedagogisch adviseurs/begeleiders. De administratie volgt ook een tachtigtal detachingsdossiers op bij de diverse centrale diensten, inclusief het beheer van de detachingscontingenten. De gegevens worden bijgehouden in een overzichtelijke databank.

> Contractueel personeel

Scholengroepen, directeurs en personeelsleden worden ondersteund in allerhande aspecten van het contractueel tewerkgesteld personeel en het (uitdovend) statutaire MVD-personeel. In januari en februari werden in Diksmuide, Gentbrugge, Haselt, Hove, Leuven en Ninove vormingssessies gegeven voor directeurs en personeel van de scholengroepen. Er werd ook een informatiebrochure opgesteld voor pensioengerechtigde contractuele personeelsleden in de scholengroepen.

> Bijzondere maatregelen

Op het vlak van bijzondere maatregelen ondersteunde de afdeling de scholen(groepen) bij de verschillende procedures in hun volledigheid ten aanzien van personeelsleden bij wie functioneringsproblemen werden vastgesteld.

De bijdrage aan de kwaliteitszorg van de GO! instellingen bleek ook bij de diverse gesprekken die in het kader van 'counseling' op verzoek van de scholen(groepen) werden gevoerd. Bij dergelijke gesprekken wordt via bemiddeling getracht ofwel potentiële conflicten te ontwijpen, ofwel een oplossing te zoeken die de belangen van de diverse partijen maximaal garandeert.

De afdeling huisvest ook het secretariaat van de Raad van Beroep. De Raad van Beroep behandelde tijdens 4 sessies 9 dossiers.

> Functiebeschrijving en evaluatie

Door het decreet van 13 juli 2007 veranderde er heel wat in het Decreet Rechtspositie. Er werd heel intensief gewerkt om de directeurs en scholen hiermee vertrouwd te maken. De administratie volgde de wijzigende regelgeving op de voet, formuleerde voorstellen tot wijziging en coördineerde een werkgroep voor het opstellen van modellen van functiebeschrijving. Ze ontwikkelde handleidingen en een vraagbaak en organiseerde vier infosessies (2 voor het basis- en 2 voor het secundair onderwijs met in totaal zowat 500 deelnemers). Medewerkers van de administratie gaven ook toelichting tijdens infosessies die georganiseerd werden door colleges van directeurs of individuele instellingen.

> Coördinatie decreet Rechtspositie

In het kader van de officieuze coördinatie met de wetshistoriek van het decreet Rechtspositie werden drie versies verzorgd, naar aanleiding van wijzigingen door Onderwijsdecreet XVII,

het decreet Functiebeschrijving en Evaluatie en het decreet Volwassenenonderwijs. Deze coördinatie is de enige die het mogelijk maakt om de opeenvolgende ontwikkelingen van de rechtspositieregeling sinds 1991 volledig te reconstrueren. Opmerkelijk is dat de gecoördineerde versies bijna onmiddellijk na de bekrachtiging van de decreten kunnen verschijnen.

> Ontmoetingsdag

Voor het eerst werd een ontmoetingsdag georganiseerd voor de personeelsverantwoordelijken van de scholengroepen. Dit initiatief werd positief onthaald en zal jaarlijks herhaald worden. Daarnaast werd op vraag van het Centrum voor Nascholing de opleiding 'Personeelsbeleid beginnende directies' verzorgd.

> Modellen van arbeidsreglement

Naar aanleiding van wijzigingen in de regelgeving en benamingen van bepaalde diensten werden 38 wijzigingen aangebracht in de 10 modellen van arbeidsreglement.

Communicatie

> Projecten en evenementen

> Lancering VIP-campagne

Op 21 maart werd de GO! promotiecampagne officieel gelanceerd in het Brusselse Flageygebouw. Meer dan 600 personen (directeurs, algemeen directeurs, schoolmedewerkers, medewerkers van de centrale diensten en leden van de Raad GO!) woonden deze kick-off bij.

'In het GO! is iedereen een VIP' is de basisidee van de campagne. De inspiratie hiervoor komt uit het Pedagogisch Project van het GO!, dat persoonlijkheidsvorming als kerndoel heeft. Het letterwoord VIP kan men onder meer invullen als 'Veelzijdige Interessante Persoonlijkheid'.

> Huisstijl

Samen met de nieuwe naam en logo werd een vernieuwde huisstijl uitgewerkt en geïmplementeerd voor de centrale administratie en voor de GO! instellingen en verenigingen. Richtlijnen voor het gebruik van de huisstijl werden via de huisstijlsite aangereikt aan medewerkers van de centrale diensten, scholen, scholengroepen en verenigingen verbonden aan het GO!. Voor de medewerkers van de centrale diensten werd in samenwerking met de afdeling Algemene Zaken een opleiding in het gebruik van de huisstijl ('Hip in één klik') georganiseerd. Daarnaast kan men ook rechtstreeks bij de communicatiedienst terecht voor advies over het gebruik van logo's en sjablonen.

> Ambassadeurs 2007

De secundaire scholen van het GO! hebben voor de tweede keer op rij hun Ambassadeurs benoemd; 234 afgestudeerden (tegenover 150 in 2006), stuk voor stuk beloftevolle en boeiende persoonlijkheden die de tien kernwaarden van het GO! zichtbaar uitdragen: respectvol, verdraagzaam, mondig, positief, kritisch, leergierig, verantwoordelijk, geëngageerd, sociaal, zelfstandig en creatief. Ze werden tijdens de eindproclamatie in hun school bedacht met een symbolisch aandenken, geschonken door de Raad GO!.

> Lancering communicatienetwerk

Om de communicatie tussen de verschillende bestuursniveaus van het GO! vlotter te laten verlopen, heeft de communicatiedienst een netwerk van rechtstreekse aanspreekpunten in de scholengroepen ontwikkeld. Op 24 augustus vond een eerste ontmoetingsdag plaats, met een kort opleidingsprogramma na de middag.

> Regionale Contactdagen

De Regionale Contactdagen 2007 werden opgehangen aan vijf thema's: creativiteit en ondernemerszin (26 september - Denderleeuw), zelfevaluatie (2 oktober - Schoten), taalbeleid (10 oktober - Kortrijk), onderwijsloopbaanbegeleiding (18 oktober - Hasselt) en creativiteit en gelijke kansen (24 oktober - Evere). Deskundige gastsprekers zoals Karen Van Heuckelom, Kristien

SAMENWERKING MET DE BEDRIJFSWERELD

Elke carrière begint op de schoolbanken. Iedereen, ook de maatschappij, heeft er dus belang bij dat er extra wordt geïnvesteerd in onderwijs, studiebegeleiding en beroepskeuze. Samen met de collega's onderwijsverstrekkers neemt het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap een duidelijk engagement om met alle betrokken actoren - de sociale partners, de werkgevers, de Vlaamse overheid én het onderwijs - mee te helpen aan de realisatie van de actiepunten die vermeld worden in de Competentieagenda Vlaanderen. Beleidsadviseur Luc Brion, die vanuit het GO! de contacten met de bedrijfswereld onderhoudt, vertelt er meer over.

Engagementen ten aanzien van de Competentieagenda Vlaanderen

"De competentieagenda vormt het sluitstuk van het Meerbanenplan van de Vlaamse regering. Deze competentieagenda wil bijdragen aan meer welzijn en duurzame, innovatieve economische groei in Vlaanderen, waardoor werkzaamheid en inzetbaarheid sterk verbeterd worden.

Zo is de competentieagenda ook een verhaal van talenten: in Vlaanderen blijven veel talenten onbenut, denk maar aan de ongekwalificeerde uitstroom van (te) veel leerlingen (meer dan 10%). De competentieagenda bevat tal van acties met nadruk op talentontwikkeling, zowel in het onderwijs als op de werkvloer."

10 actiepunten

"De competentieagenda bevat 10 prioriteiten die, over de grenzen van onderwijs, werkgevers- of werknemersorganisaties heen, de capaciteiten van zowel studenten, werkzoekenden als werknemers erkennen én inzetten. Het onderwijs is een belangrijke stakeholder bij het realiseren van de volgende prioriteiten: geïnformeerde studie- en beroepskeuze, meer en beter werkplekleren en het actieplan ondernemend onderwijs.

We moeten investeren in een correcte en geïnformeerde studie- en beroepskeuze. De centra voor leerlingenbegeleiding zullen hierin een belangrijke rol krijgen. Ook bedrijven en sectoren moeten investeren in initiatieven die inzicht geven in het arbeidsmarktperspectief van onderwijstrajecten. De introductie van de 'portfolio' in het onderwijs kan de zelfsturing van onze leerlingen hierbij ondersteunen. Bruggen slaan tussen leren en werken kan perfect via het werkplekleren. Een grote uitdaging voor het toekomstige onderwijs-, opleidings- en vormingsbeleid is het uitbouwen van een visie, beleid en praktijk rond leren en werken en voluit te gaan voor meer en beter werkplekleren. Dit

veronderstelt ook belangrijke engagementen van de sociale partners om te voorzien in voldoende kwaliteitsvolle werkplekervaringen, voor leerkrachten én leerlingen. We mogen hier ook onze leerlingen deeltijds onderwijs niet vergeten, die in het kader van het voltijds engagement ook nood hebben aan deze werkplekervaringen."

Individu

"Een ander actieplan is: Vlaanderen ondernemender maken. Blijkbaar kan je in de derde kleuterklas al merken welk kind ondernemend, initiatiefnemend of 'leidinggevend' is. Aan de hand van spelletjes kunnen heel jonge kinderen daar perfect op gescreend worden. Alleen doen we niets met die kennis en zo gaat er talent verloren. We zouden juist moeten inspelen op die informatie en elk kind stimuleren, wat overigens perfect aansluit bij onze filosofie dat elk kind telt en een unieke persoonlijkheid is. We overwegen om kinderen een soort elektronische portfolio mee te geven waarin talenten, vaardigheden en ervaring gebundeld worden. Het document zou later het kind kunnen vergezellen, van de school naar de VDAB, die er dan houvast in vindt voor beroepskeuzebegeleiding of zo. In principe zou dit zelfs over de grenzen heen kunnen, gekoppeld aan Europese richtlijnen, en uiteraard met alle respect voor privacy."

Waardevolle partners

"Stages zijn een ander cruciaal terrein voor samenwerking tussen scholen en bedrijven. Er is nood aan kwalitatieve stageplaatsen, niet alleen voor leerlingen maar ook voor leerkrachten. Ook zij moeten mee zijn en voeling blijven houden met de bedrijfswereld. En dat is niet altijd evident ex cathedra. We zijn in die zin erg blij met de samenwerkingsverbanden die in 2007 een concretere vorm gekregen hebben. De VDAB helpt ons inzake studiekeuzebegeleiding en beroepskeuze. Zij beschikken over aantrekkelijk didactisch materiaal, leren jongeren de knepen van het solliciteren en denken ook mee na over een leerlingopvolgsysteem, zoals het portfolioconcept dat we net beschreven. Ook met de cel Onderwijs & Ondernemen van Unizo hebben we een uniek samenwerkingsakkoord gesloten. Zij brengen de bedrijfswereld een stukje dichterbij door bedrijven open te stellen, bezoeken te organiseren en de theorie toegankelijker en aantrekkelijker te maken. Unizo spreekt verschillende sectoren aan en helpt bij het zoeken naar kwalitatieve stageplaatsen. Beide partners steunen sterk ons gelijkemansbeleid en samen gaan we er alles aan doen om talent in de toekomst beter te benutten, en niet langer te laten ontsnappen."

Luc Brion
beleidsadviseur

Bladerend door dit Jaarverslag ontdekt u het verhaal van collega's over wat er op hun werkerterrein bereikt is.

Arnouts, Geert Van Istendael, Marlies Lacante en Jan Goossens poneerden elk zes stellingen rond één aspect en daagden de deelnemers uit tot een informele babbel in het World Café. Het verslag van deze contactdagen werd gepubliceerd in het Beleidscahier nr 3: 'Samen beleid maken in het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap' (april 2008).

> **Communicatieopleidingen**

In samenwerking met het Centrum voor Nascholing stond de communicatiedienst in voor de organisatie en de promotie van de communicatieopleidingen voor directeurs en middenkaders. Nieuw in het schooljaar 2007-2008 was de toevoeging van een reeks technische cursussen voor directeurs en leerkrachten: Werken met de GO! huisstijl, Een professionele GO! website voor je eigen school, Werken met beeld- en videomateriaal.

> **Publicaties**

> **Dagkrant**

De dagelijkse elektronische nieuwsbrief DaGen werd vervangen door een complete online nieuwspagina op de GO! website. Deze pagina werd helemaal in het kleedje van de nieuwe huisstijl gestoken. Het middenstuk werd voorbehouden voor de dagelijkse berichten van de centrale diensten, de scholengroepen, de scholen en externe organisaties. In de linker- en rechterbalk werden verschillende rubrieken ontwikkeld, zoals School in de kijker, Vacatures, Documentatie, Op de leestafel, De Raad, PBD meldt enz.

> **Huistijdschrift**

Het tijdschrift 'Wijzer' ging op in het nieuwe huistijdschrift 'GO! &co', dat in een veel ruimere oplage (41.000 exemplaren) wordt verspreid onder alle GO! medewerkers in alle geledingen van het net. Voor de redactie, vormgeving en verspreiding werd via een Europese aanbesteding een externe partner onder de arm genomen. Het eerste nummer rolde in november van de pers.

> **Cahiers**

Er werd ook gestart met een reeks GO! cahiers. Deze publicatievorm bevordert de duurzaamheid, de herkenbaarheid en het gebruiksgemak en werkt bovendien kostenbesparend. In deze reeks verschenen twee beleidscahiers: 'Gezondheidsbevordering op school' (nr. 1, augustus 2007, naar aanleiding van de Gezondheidsconferentie op 29 augustus) en 'Kinderopvang in het GO!' (nr. 2, november 2007, naar aanleiding van de 2de studiedag over Kinderopvang van 21 november). Daarnaast werd er met de Pedagogische begeleidingsdienst meegewerkt aan de publicatie van een eerste pedagogisch cahier: 'Zicht op tijd. Praktijkjgids voor de historische vormgeving op de basisschool' (nr. 1, oktober 2007).

> **Mediacommunicatie**

Om ervoor te zorgen dat het GO! regelmatig en op een positieve wijze in de media verschijnt, zette de communicatiedienst samen met een extern communicatiebureau een cel

voor perscommunicatie op. Scholen kunnen via de module 'Perscommunicatie' hun informatie op de dagkrant doorsturen naar deze cel, die de informatie tot een kant-en-klaar persbericht verwerkt en het na goedkeuring naar de relevante mediacontacten stuurt. Elke GO! school kan van deze service gebruikmaken.

ICT

Het datacentrum van de centrale diensten bestaat uit een serverpark dat een opslagcapaciteit heeft van 6 terrabyte. Deze opslagcapaciteit, de SAN storage, is gekoppeld met 32 blade servers. Daarnaast staat de sector ICT in voor het beheer en onderhoud van nog een aantal oudere Sun machines, waarop onder meer het huidige boekhoudpakket draait.

Het interne netwerk bestaat uit een 100 Mb netwerk dat via een glasvezelverbinding aangesloten is met het internet. Deze performante glasvezelverbinding wordt beheerd door een cluster van firewalls en spamfilters. Deze internetverbinding wordt beheerd door Belnet, partner van de Vlaamse Gemeenschap. De koppeling vereiste een volledige hernummering van alle interne IP-adressen van zowel servers en pc's als andere netwerkcomponenten.

> **Een uniforme structuur, met lager en minder complex onderhoud**

In 2007 werden verder belangrijke inspanningen gedaan om de hardware uniform te maken en de diversiteit aan platformen, database- en programmeeromgevingen af te bouwen. Er werd resoluut gekozen voor een strakke uniforme structuur en een breed gedragen omgeving.

Er werd verder geïnvesteerd in virtuele tools voor een verhoogde samenwerking tussen de verschillende diensten en geledingen. Ten behoeve van de proefopzet van het boekhoudpakket Proacc werd Citrix geïmplementeerd. De gehele dataomgeving werd gecentraliseerd.

Microsoft Portal Server 2003 werd gemigreerd naar Microsoft Office Sharepoint Server 2007 en opgenomen in het sterk beveiligde perimeternetwerk.

Door virtuele servers met een oudere Microsoft-omgeving op te zetten, kon men het online houden van applicaties blijven garanderen.

> **Spam, vechten tegen de digitale verlamming**

Het volume aan spam is over het hele jaar met een factor 3 toegenomen tot 600.000 per dag, een evolutie die zich voortzet in 2008. Om dit het hoofd te bieden, werd geïnvesteerd in bijkomende antispam servers. Maar ook spyware en virussen namen sterk toe, weliswaar meer geconcentreerd in piekmomenten. Ook daarvoor werd extra geïnvesteerd in hard- en software.

> GO! Een nieuwe naam, een nieuwe URL

Begin 2007 werd naar aanleiding van het nieuwe communicatieplan de nieuwe URL van het GO! in gebruik genomen: www.g-o.be. Dit ging gepaard met de opzet van een compleet nieuw portaal. De wijziging van de URL had belangrijke implicaties. Alle mailaccounts dienden aangepast te worden. Diverse websites werden herwerkt en de URL's die naar de website verwezen, werden aangepast.

> Een uniforme digitale leeromgeving

Een belangrijk feit was de aanzet tot het publiceren van een openbare aanbesteding voor een digitale leeromgeving (DLO), een website waar leerkrachten per vakgebied opdrachten kunnen aanbieden en waar leerlingen online met elkaar en met de leerkrachten kunnen communiceren. Er werd een werkgroep samengesteld en een gedetailleerd lastenboek opgesteld.

> Een nieuw boekhoudpakket

Begin september 2005 maakte Oracle bekend dat ze vanaf 1 januari 2007 de versie 11.0.3 niet meer zal ondersteunen. Men zal nog wel kunnen gebruikmaken van de bestaande databank (FAQ's), maar aanpassingen van deze versie zijn niet meer mogelijk. De administratie heeft meteen een onderzoek gestart naar de behoeften die moesten opgenomen worden in het lastenboek voor de upgrade van dit boekhoudpakket. Na intensief overleg met de scholengroepadministraties werd een lastenboek uitgeschreven voor een upgrade van Oracle, maatwerk, support, opleiding en hosting. Na de onderhandelingen met één enkele aanbieder werd om opportuniteitsredenen overwogen om alsnog de upgrade niet uit te voeren en een algemener lastenboek uit te schrijven, zodat verschillende pakketten vergeleken konden worden.

Aangezien het lastenboek een nieuw boekhoudpakket betreft, waarbij het GO! een groot aantal niet concreet af te lijnen wensen heeft, wordt er via een onderhandelingsprocedure met Europese bekendmaking gewerkt. De impact zal verregaand zijn omdat men de gedecentraliseerde aankopen als workflowtraject zal implementeren in de boekhoudomgeving. Deze werkwijze biedt tal van voordelen: snellere budgetopvolging, geen parallelle lijsten, minder registratie- en verwerkingsfouten, enz. Medio 2007 werd het lastenboek bekendgemaakt. Een achttal bedrijven stelden zich kandidaat. Hieruit werd een shortlist gemaakt van 3 bedrijven waarmee onderhandelingen worden gevoerd.

> Boekhoudkundig stelsel

Het boekhoudkundig stelsel werd reeds eind 2006 verfijnd. Ondanks de wettelijke bepalingen hierover in het boekhoudbesluit, was er geen strikte afbakening en liepen de interpretatiewijzen nogal uiteen. Bijgevolg voert elke scholengroep de boekhouding volgens eigen inzichten. Dit gebrek aan uniformiteit veroorzaakt structurele hinderpalen voor de uitvoering van een aantal scholengroepoverstijgende projecten. De samenwerking met en de bijdrage van de financiële cellen uit de

scholengroepen verliep optimaal. Het analytische stelsel krijgt een verticale opbouw, waarbij op een meer bevattelijke wijze kostencenters gedefinieerd kunnen worden en waarin er ruimte is om naar wens een gecentraliseerd of gedecentraliseerd budgetteringsmechanisme op te zetten. Met de conversie van de boekhoudomgeving en het analytische stelsel in het vooruitzicht werd een webapplicatie voorbereid die het mogelijk moet maken om de verschillende extracomptabele grootheden en analytische kenmerken te visualiseren en te koppelen (goMapMas). Dat is ook zeer relevant voor het opstellen van de strategische databank.

> Upgrade office 2007 en Exchange 2003

Om de performantie van de administratie te verhogen, werd op alle pc's een integrale MSoffice 2007 geïnstalleerd. De upgrade werd zo voorbereid dat er nauwelijks problemen waren voor de eindgebruiker. Er werd in een gestructureerd opleidingstraject voorzien.

> Snellere informatieverzameling

Bevragingen bij de diverse instellingen zijn steeds zeer acuut. Dit moet snel en efficiënt gebeuren: de planlast moet beperkt worden en bevragingen op papier zijn te vermijden. Het internet leent zich maximaal om de gegevens digitaal te verzamelen en te verspreiden, maar ontwikkelingen in ASP.NET zijn tijdrovend en complex. Door de introductie van een Citrix-omgeving kan men zeer snel met een aantal eenvoudige ontwikkelingen reeds het nodige doen.

Een ander informatiekanaal werd ontwikkeld voor het rechtstreeks verzamelen van de Edison-berichten. Hiervoor werd een nauwe samenwerking opgezet met de verschillende schooladministraties.

> Strategische rapportering

De verschillende informatiebronnen werden ontsloten en door middel van een Business Objects platform ter beschikking gesteld. Business Objects werd daarenboven geïntegreerd met Mapinfo, zodat geografische rapportering mogelijk werd. Deze ontwikkeling is bijzonder waardevol voor het project 'Monitoring'.

Ter aanvulling van ManGO! werden de eerste stappen gezet voor de ontwikkeling van een scholenzoeker op de GO! website. Met deze scholenzoeker kan iedereen binnen een bepaalde regio of volgens een specifiek studiedomein een school opzoeken.

ManGO!: het GO! telt meer dan 1000 scholen met tal van contactpersonen. Om voor al deze personeelsleden een digitaal adressenboek op te maken en hen toegang te verschaffen tot het intranet op basis van hun functieprofiel, moet het ingeven van deze gegevens gedecentraliseerd worden. Dat wil zeggen dat de gegevens worden ingevoerd op het niveau van de scholen en de scholengroepen.

> Snellere communicatie

Ten behoeve van alle personeelsleden die frequent buitenshuis opdrachten uitvoeren, werden gsm's aangeschaft volgens het raamcontract van de Vlaamse Gemeenschap. Daarnaast werd voor de leidinggevenden een Blackberryserver opgezet waardoor de agenda's in realtime werden aangepast.

Voor tal van publicaties op het portaal werden modules van de website aangemaakt, zoals Leraar in de kijker, Gezondheidsbeleid, Schoolvip, De Raad, Leraar aan het woord, Vacatures, Huisstijl (websjablonen), Ambassadeurs, Preventie en zoveel meer.

> Webwinkel

Er werd ook een module 'Webwinkel' (www.g-o.be/webwinkel) aangemaakt, zodat scholen(groepen) online promotiemateriaal kunnen bestellen. Per artikel kan bijkomende informatie ingegeven worden; voor elke bestelling wordt automatisch een bevestigingsmail verstuurd.

Pedagogische ondersteuning

Pedagogische begeleidingsdienst (PBD)

> Aandacht voor kerntaken, met de klemtoon op vakgroepwerking, aanvangsbegeleiding beleidvoerend vermogen en kwaliteitszorg

In 2007 heeft de Pedagogische begeleidingsdienst, net als in de voorbije jaren, gewerkt aan het realiseren van kerntaken die in het begeleidingsplan werden verwoord.

De adviseurs en begeleiders besteedden daarbij speciale aandacht aan de samenhang tussen de onderwijskundige en de beleidsmatige aspecten van de ondersteuning van scholen en leraren. We legden een forse klemtoon op de ondersteuning van de vakgroepen en van jonge, nieuwe leraren. Het rapport van de onderwijsinspectie wees op een aantal problemen bij de aanvangsbegeleiding van leraren: daarom werd ook een nauwere samenwerking met de mentorenopleiding in de nascholing en in diverse lerarenopleidingen gelegd. Daarnaast werd er uitdrukkelijke aandacht besteed aan het actualiseren van een aantal leerplannen, om de overgang van de derde graad van de lagere school naar de eerste graad van het secundair onderwijs te vergemakkelijken. De leerplannen zijn immers een belangrijke hefboom bij de ontwikkeling van scholen tot krachtige onderwijskundige organisaties. In 2007 werden meer dan 100 leerplannen herwerkt of geïmplementeerd. Er werden vormingsdagen georganiseerd om de leerplancommissies te

RAND & TAAI-BEGELEIDINGSPROJECT

Minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke heeft budgetten vrijgemaakt om iets te doen aan het groeiende taalprobleem waarmee scholen in de rand van Brussel te kampen hebben. Zo kwam het initiatief Rand & Taal tot stand, een begeleidingsproject voor scholen met veel anderstalige of taalarme kinderen. Lut Stroobants stond zelf jaren voor de klas, is adviseur-coördinator bij de Pedagogische begeleidingsdienst van het GO! en dossierbeheerder van dit R&T-begeleidingsproject. Zij beheert en concretiseert de projectontwikkeling ervan.

"Scholen in de rand- en taalgrensgemeenten en de brede rand rond Brussel worden steeds vaker geconfronteerd met een stijgend aantal leerlingen dat niet Nederlandstalig is. Kinderen van over de taalgrens, van allochtonen of van mensen uit de Europese gemeenschap. De diversiteit is enorm en in sommige scholen zijn de autochtone kinderen zelfs in de minderheid. Dat heeft niet alleen gevolgen voor de taal, het levert ook enorme sociaal-culturele verschillen op. Kinderen hebben een totaal andere achtergrond en de ouders kunnen of willen vaak niet inzien dat een onvoldoende kennis van het Nederlands een behoorlijke handicap is voor de verdere schoolcarrière van hun kind(eren). Net die groep van ouders schiet soms tekort als het erop aankomt hun kinderen te steunen en te stimuleren op het vlak van de Nederlandse taal. Welnu, deze situatie ligt aan de basis van heel wat schoolproblemen. Heel wat kinderen lopen dus eigenlijk al een schoolachterstand op in de kleuterklas! Studies hebben al eerder aangetoond dat er een duidelijk verband is tussen het niet gebruiken van het Nederlands thuis en de schoolresultaten, de sociale achterstand en de leerachterstand."

Taalrijke omgeving

"Het is dan ook van het grootste belang om de taalvaardigheid van jonge kinderen aan te scherpen. Leren doe je immers via taal. Taal is een essentieel vehikel in het leerproces. En niet alleen in de taallessen, ook voor andere vakken. Dat is de context waarin het project Taal & Rand ontstond. Be-doeling is scholen bewust te maken van deze problematiek en binnen de school een taalrijke omgeving te creëren. De school is vaak de enige plaats waar de kinderen Nederlands horen en spreken. De leerkrachten worden voortaan intensief begeleid zodat zij gewapend zijn met de juiste pedagogische en didactische tools om met deze nieuwe realiteit om te gaan."

"De eerste aanzet van het project werd gegeven in 2005 met de oprichting van de vzw SNBP voor 'Meer kansen door een betere taalvaardigheid!'. Doel van deze vzw was viervoudig:

1) een grotere taalvaardigheid creëren en de leerachterstand wegwerken; 2) leerkrachten voor die opdracht klaarstomen; 3) scholen een sterker beleidvoerend vermogen geven inzake diversiteit; en 4) de communicatie tussen ouders en scholen verbeteren en zorgen voor meer betrokkenheid van de ouders. Een zeer belangrijk aspect is dat het hier om een overkoepelend internettenproject gaat waar de diverse onderwijsnetten samen de schouders onder zetten. Concreet zijn er 128 basisscholen uit de betrokken regio die meedoen, wat neerkomt op 27.751 leerlingen, waarvan er 6.823 thuis geen Nederlands spreken."

Wetenschappelijk onderzoek

"Tijdens het kalenderjaar 2006 werd het project opgestart, werd de timing bepaald en werden de strategische doelstellingen geformuleerd. Het jaar daarop kwam het project pas goed op dreef en we gaan er ook in 2008 mee verder. Naast de raad van bestuur werden ook een projectgroep en een

reflectiegroep opgericht. Er wordt op regelmatige tijdstippen overlegd en vergaderd en zowel netgebonden als netoverschrijdend wordt er teamoverleg gepleegd. In de rand van het project

worden thema's behandeld als 'Ouderbetrokkenheid' en 'Communicatie met ouders'."

"Natuurlijk willen we weten of al deze inspanningen ook resultaat opleveren. We hebben daarom eerst een peiling gehouden, een nulmeting zeg maar, om daarna een heus wetenschappelijk onderzoek te doen. We hebben daarvoor professionele hulp ingeschakeld. Zo hebben de universitaire instellingen van Antwerpen en Leuven ons geholpen met het formuleren van de correcte onderzoeksvragen. Het onderzoek zelf is uitgevoerd onder leiding van de Universiteit Antwerpen en CTO van de Katholieke Universiteit Leuven. Op dit moment is het eigenlijk te vroeg om echt al over resultaten te spreken. Wat we wel ondervonden hebben, is dat de leerkrachten die meewerken aan dit project razend enthousiast zijn. Zij zijn natuurlijk het best geplaatst en staan er ook het dichtst bij om in de praktijk het verschil te ervaren."

"Het was niet altijd even makkelijk, maar ik ben er fier op dat we erin geslaagd zijn een vrij intensieve samenwerking te ontwikkelen met de begeleiders van de netgebonden pedagogische begeleidingsdiensten van het GO!, OVSG, POV en VSKO. Ook voor ons was dit project een leerrijke les in... omgaan met diversiteit!"

Lut Stroobants
adviseur-coördinator

“Taal is een belangrijk vehikel, ook voor wetenschappelijke vakken”

professionaliseren in functie van hun ontwikkelingswerk en ook de leraren kregen studiedagen aangeboden ter ondersteuning van de implementatie. Samen met scholen wordt er gezocht naar een nieuw evenwicht tussen de verwachtingen die de maatschappij stelt en de maatgerichte ontwikkeling die de leerlingen nodig hebben.

In het basisonderwijs werden muzische vorming en wereldoriëntatie ondersteund. Vanaf het kleuteronderwijs tot in het volwassenenonderwijs werd er aan taalbeleid gewerkt.

De nieuwe aanpak van de kwaliteitscontrole door de inspectie werd nauwgezet geanalyseerd, de inspectieverslagen opgevolgd door teams van begeleiders. De procesbegeleiding van zelfevaluatie werd verwerkt in een draaiboek: "Zicht op zelfevaluatie" dat voor alle onderwijsniveaus werd ontwikkeld en ter beschikking gesteld. Dit moet scholen in staat stellen op zelfstandige wijze te reflecteren over hun kwaliteit en om hun beleidvoerend vermogen te versterken.

Vanuit de systeembegeleiding werden de directeurs gesteund in hun leiderschap van de school als onderwijskundige organisatie. De GOK- en LOP-begeleiders richtten zich zowel tot de schoolteams als de directies bij hun inzet voor gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen. Ook de methodescholen werden gecoacht. Nieuwe scholen werden extra begeleid bij de start.

Via de werkgroepen werd zowel in het basisonderwijs als in het secundair onderwijs voortdurend ingespeeld op onderwijsvernieuwing, onder meer vakoverschrijdend leren, begeleid zelfgestuurd leren, evaluatiebeleid en zo meer.

> Pedagogische begeleiding en scholen als lerende organisaties

Ieder jaar hebben de pedagogisch adviseurs en begeleiders zich, tijdens themadagen en vormingsmomenten, verder geprofessionaliseerd rond vakinhoudelijke en vakdidactische competenties enerzijds en rond het begeleiden van teamontwikkeling anderzijds. Op grond van de vooropgestelde aandachtspunten, zoals bijvoorbeeld 'taalbeleid', werden gedifferentieerde programma's uitgewerkt in functie van de vakgerichte en vakgroepgerichte begeleiding, de thematische werkgroepen, de systeembegeleiding en de centrale ondersteunende diensten. In het kader van hun individueel begeleidingsplan vulden de adviseurs en begeleiders onder meer met vakliteratuur hun vorming verder aan.

> Projectmatig vernieuwen

De Pedagogische begeleidingsdienst werkt ook aan de realisatie van een aantal Internettenprojecten: deze netoverschrijdende samenwerking is erop gericht om de professionaliteit te verhogen door vorming gemeenschappelijk te organiseren en door intervisie als vorming aan te wenden. Tijdens het begeleiden van de proeftuinprojecten 'Ruimte voor

onderwijsvernieuwing', 'Werkplekleren' en 'Studie- en beroepskeuze' proberen we leerpunten vast te stellen die voor alle scholen inspirerend kunnen werken om hun onderwijs kwalitatief te verbeteren.

Centrum voor Nascholing

Het Centrum voor Nascholing heeft wegens succes de keuzes voor nieuwe invalshoeken van 2006 voortgezet.

> ICT-vormingen

De vraag naar ICT-vormingen is in stijgende lijn blijven evolueren. Een greep uit de cursussen:

- Beter aanwenden van de computerhoek en educatieve software in de kleuterklas en in het lager onderwijs;
- Brainstormen en mind mapping in Word;
- Computerbeveiliging, geen zaak voor experts, maar voor iedere computergebruiker;
- Desktops en laptops prijsbewust kopen en goed onderhouden;
- Elektronische leeromgeving én intranet: Smartschool (technische invalshoek voor beheerders);
- Hoe 1 à 2 computers zinvol gebruiken in je klas?;
- ICT-Babbels: ICT-coördinatoren en leerkrachten wisselen van gedachte;
- Werken met digitale video: ontwikkel je eigen klasvideo of klas-tv;
- ICT & multimedia ontwikkelen en integreren in de lessen;
- Interactieve oefeningen ontwerpen met PowerPoint;
- Leerlingen van het basis- en het secundair onderwijs efficiënt leren zoeken op het internet en zelf een WebQuest ontwerpen voor leerlingen;
- Video in de klas: een video maken voor op het web;
- WAI-NOT, het Internet Pretpark voor kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking;
- Werken met Diggij's Toolkit in de klas;
- Werken aan ICT-competenties in het basisonderwijs (in samenwerking met de PBD).

> Meer nascholingen in trajectvorm

Intensieve opleidingen in trajectvorm kenden in 2006 al een groot succes. Deze formule schept maximale kansen om via nascholing het gedrag van leraren op de werkvloer effectief te vernieuwen. Ze werd uitgewerkt met onderwerpen op het niveau van de individuele professionele ontwikkeling én op het niveau van het beleid van de school, in de volgende cursussen:

- Kinderen met stoornissen, ook mijn zorgkinderen (over dyslexie, dyscalculie, ADHD, dysorthografie, NLD, autisme, syndroom van Asperger, Gilles de la Tourette, PDD-NOS en hechtingsstoornissen);
- Omgaan met agressie (klas- en schoolniveau);
- Omgaan met pesten (klas- en schoolniveau);
- Samen zoeken naar een geschikte aanpak van gedragsproblemen in de klas;

LEERPLANONTWIKKELING

Voor leerkrachten zijn leerplannen een leidraad en een handige houvast om elke dag kwaliteitsvol onderwijs te waarborgen. Binnen het GO! zijn daar een pak mensen via de leerplancommissies bij betrokken. Hilde De Meyer is bij de Pedagogische begeleidingsdienst verantwoordelijk voor de coördinatie van de leerplanontwikkeling en -implementatie in het basis-, secundair en volwassenenonderwijs.

"Kwaliteitsvolle leerplannen zijn essentieel. Ze zijn een randvoorwaarde voor degelijk onderwijs en zijn voor leraren een handige

hulp. Alles draait rond de centrale vragen Wat willen we leerlingen meegeven? en Hoe kan dit het best vorm en inhoud krijgen in de dagelijkse praktijk? Het denken over leerplanontwikkeling is volop in evolutie. De maatschappij verandert voortdurend en almaar sneller, de behoeften van de samenleving zijn dus ook heel anders vandaag. Het hoeft ons dan ook niet te verbazen dat ook de aanpak van het onderwijs er anders uitziet. Terwijl het onderwijsbeleid vroeger veel meer centraal gestuurd werd en uniformiteit oplegde, krijgen scholen nu veel meer vrijheid, eigenheid en autonomie. Richtlijnen in het onderwijs waren vroeger bijna een keurslijf voor de school; vandaag ligt de nadruk net op de ruimte die we scholen laten om er zelf een concrete invulling aan te geven."

Rekening houden met verschillen

"De leerplannen van nu willen scholen vooral een kader aanreiken. We streven daarbij naar een gedifferentieerd aanbod met een vakoverschrijdende invulling. We willen scholen helpen bij het realiseren van een maatschappelijk minimum en hen tegelijk de ruimte laten om keuzes te maken en het profiel van de school te respecteren. We houden ook veel meer rekening met de individuele leerling, met zijn of haar talenten en interessegebieden. We zijn veel meer bezig met talentontwikkeling en stimuleren het creatieve denken en doen. Uiteraard loopt dit langs wegen van geleidelijkheid."

"De leerplannen van het GO! moeten voor advies en goedkeuring voorgelegd worden aan de minister van Onderwijs.

Ze worden ontwikkeld in leerplancommissies die samengesteld zijn uit vakadviseurs, leraren, externe specialisten en experts uit de sector. Geen gemakkelijke opdracht omdat er telkens een evenwicht moet gevonden worden tussen de passies van leraren en de wensen van de leerlingen. Naar de toekomst toe willen we deze commissies inhoudelijk nog sterker en professioneler maken. We willen graag mensen in een denktank samenbrengen die niet alleen beschikken

over vakinhoudelijke expertise, maar die ook ervaring hebben met leerprocessen en een heldere kijk hebben op de praktijk."

“ **Onze voornaamste zorg is kwaliteit** ”

Gelijkgerichtheid

"Vanuit de Pedagogische begeleidingsdienst besteden we niet alleen aandacht aan de werking en de verantwoordelijkheid van de leerplancommissies, maar waken we ook over een meer gelijkgerichte aanpak en een grotere gebruiksvriendelijkheid bij de leerplanontwikkeling. In de context van kwaliteitszorg hebben we daarom een gemeenschappelijk sjabloon ontwikkeld en ondersteunen we de werking van de leerplancommissies via een leidraad in verband met leerplanontwikkeling".

Inhoudelijke vooruitgang

"Begin vorig jaar hebben we een kwaliteitscontrole uitgevoerd en maar liefst 110 nieuwe leerplannen ingevoerd. Sommige ingrijpend, andere minder. Voor een aantal leerplannen was het belangrijk om een ruime implementatieperiode te hebben opdat scholen vertrouwd raken met de nieuwe concepten. We zijn intussen volop bezig met de voorbereidingen voor 2008; we hebben intussen al een 75-tal leerplannen voorbereid."

"Bij de leerplanontwikkeling leggen we de nadruk op kennisproductie en competentieontwikkeling. We proberen mogelijkheden in te bouwen die rekening houden met individuele verschillen, die creativiteit uitlokken en ruimte laten voor een eigen profilering van de scholen, leraren, leerlingen... Maar we zijn er nog niet. Het zal nog even duren voor we inhoudelijke vernieuwingen en accenten op een systematische manier en op een grotere schaal in onze leerplannen kunnen opnemen."

Hilde De Meyer
pedagogisch adviseur
Leerplanontwikkeling

KLEUTERPARTICIPATIE

Minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke heeft het schooljaar 2007-2008 uitgeroepen tot Het Jaar van de Kleuter. Jong geleerd is oud gedaan en de kleuterklas overslaan is zowat hetzelfde als met achterstand aan je schoolcarrière beginnen. Lizi Reweghs werkt bij de Pedagogische begeleidingsdienst als extra begeleider voor gelijke onderwijskansen in het basisonderwijs en is in die functie verantwoordelijk voor de regio Vlaams-Brabant en Aalst.

"Toen begin 2007 Het Jaar van de Kleuter aangekondigd werd, kregen we de vraag om voor het schooljaar

2007-2008 een netoverschrijdend project in te dienen. Onze hoofdbetrachting was (en is) meer kleuters naar de kleuterklas te krijgen omdat het een van de belangrijkste aspecten is bij het creëren van gelijke onderwijskansen. Een van de eerste concrete opdrachten was nagaan hoeveel kinderen er precies afwezig zijn en waarom. Daar zijn we in 2007 meteen mee gestart. Aan de hand van het rijksregister, de inschrijvings- en aanwezigheidslijsten weten we perfect hoeveel kleuters afwezig zijn."

"Dit onderzoek leverde verrassende resultaten op. Zo stelden we vast dat er vorig jaar maar liefst 4.387 kleuters ontbraken, m.a.w. 5% van de schoolrijpe kleuters gaat niet naar de kleuterklas! De schoolplicht geldt inderdaad maar vanaf 6 jaar, maar je kunt je niet voorstellen hoeveel achterstand dergelijke kinderen hebben. Voor driejarigen valt dat nog mee, maar kinderen die tot hun vijfde thuis blijven, hebben heel veel in te halen. Ze kennen immers geen schoolse vaardigheden, beheersen de schooltaal niet, hebben nog geen enkele voorbereiding gehad op rekenen of taal..."

Waarom?

"We moeten deze gegevens in kaart brengen en er concreet iets aan doen. De school en de klastitularis kunnen ons daarbij helpen. We moeten diverse aspecten onderzoeken. Wie is ingeschreven maar nooit aanwezig? Wie komt wel naar school maar altijd te laat of heel onregelmatig? Waarom zijn sommige kindjes zo vaak ziek? Dat zijn allemaal zaken waar we ons tijdens Het Jaar van de Kleuter sterk op toegelegd hebben. Dit is ook geen eenmalige opdracht. We zijn met dit kleuterparticipatieproject gestart in 2007, maar onze opdracht zal nog een hele poos doorgaan."

"We weten uit ondervinding dat het vaak om anderstaligen of kansarmen gaat die het niet zo nauw nemen met schooldiscipline. Het kan best zijn dat ze door hun eigen achtergrond, door hun isolement of door hun cultuur niet vertrouwd zijn met het schoolleven of het belang van

kleuteronderwijs foutief inschatten. Het spijtige is wel dat de kleuters zelf soms graag naar school zouden komen... Kleuterparticipatie hangt dus eigenlijk nauw samen met ouderparticipatie. Als we ouders kunnen overtuigen, kunnen we slagen in ons opzet. En daar wordt vanuit de scholen echt veel moeite voor gedaan, hoor. We proberen de drempel zo laag mogelijk te houden en de ouders – in de praktijk doorgaans de mama's – te overhalen om eens een kijkje te komen nemen op school of in de klas. We zoeken

eventueel een anderstalige tussenpersoon die in de thuistaal aan de mama's vertelt wat hun bengels 'leren' in de klas,

“ **Kleuterparticipatie hangt nauw samen met ouderparticipatie** ”

welke verhaaltjes er verteld worden, met welk speelgoed ze mogen spelen... Ze krijgen soms ook de raad om voor thuis educatieve speeltjes aan te kopen in plaats van de zoveelste gameboy. Voel- en doeboekjes, een puzzel die ze samen kunnen maken... Het zit soms in de kleinste dingen. Als die eerste stap gezet is, en de ouders meer voeling krijgen met het schoolleven, dan wordt de betrokkenheid vanzelf groter."

"Ons kleuteronderwijs is prachtig, alleen jammer dat niet alle kleuters ervan genieten!"

"Kleuteronderwijs is essentieel voor de latere (school) carrière. Op school kunnen kleuters hun taalvaardigheid aanscherpen. Daarom is het ook zo belangrijk dat de juf of meester voortdurend praat in de klas. Kinderen breiden hun woordenschat uit en leren taal gebruiken door ze te horen. Taal is de basis van alles. En dat geldt echt niet alleen voor allochtone kinderen, hoewel die er doorgaans het meest nood aan hebben. Visuele ondersteuning biedt aan deze kleuters kapstokken om de taal beter te begrijpen en te gebruiken."

"Het schooljaar 2007-2008 mag dan officieel Het Jaar van de Kleuter geweest zijn, ons werk is nog niet gedaan. We blijven ijveren voor kleuterparticipatie. We willen alle kleuters naar de kleuterschool krijgen. Omdat het essentieel is en omdat het perfect aansluit op het gelijkekansenbeleid dat Frank Vandenbroucke voert. Zij die het in de praktijk echt kunnen waarmaken, zijn de kleuterleerkrachten. Hen moeten we blijven aanmoedigen om de taalvaardigheid bij de kleuters te bevorderen en de ouders zoveel mogelijk te betrekken. Zij spelen in dit proces een cruciale rol, daar moeten we hen van blijven overtuigen. Het enige wat zij vragen is een stukje waardering voor wat ze doen. De blijde kleuters krijgen ze er zo bij."

Lizi Reweghs
GOK-begeleider

- Naar een vernieuwd sanctiebeleid op schoolniveau;
- Organisatie van de leerlingenbegeleiding op schoolniveau.

> Kinderdagverblijven oprichten

De vierdaagse opleiding voor verantwoordelijken van kinderdagverblijven en minicrèches (in het kader van het ASP-project 'Kinderopvang') werd opnieuw aangeboden. Je leert er hoe je een kinderdagverblijf of minicrèche kan oprichten: hoe kan je kinderdagverblijven en minicrèches in de werking van de scholengroep integreren, wat is de nieuwe conceptuele context, hoe moet je een vzw oprichten en beheren, waarmee moet je rekening houden op het gebied van voedsel, hygiëne en deontologie? Doelstellingen van de opleiding:

- directeurs, scholengroepen, vriendenkringen e.d. stimuleren en helpen bij het opzetten van kinderopvang;
- de bestaande kinderopvang aanpassen aan de nieuwe regelgeving;
- anticiperen op de vorming van centra voor kinderopvang door zelf centra te vormen of door te participeren in pluralistische initiatieven.

> Muzische vorming

De gemeenschappelijke werkgroep van de Pedagogische begeleidingsdienst en het Centrum voor Nascholing werkte een actuele visietekst Muzische Vorming af. Het aspect 'beleving' wordt fundamenteel in het bevorderen van een muzisch-creatieve grondhouding. De leerwinst wordt zichtbaar via tussendoelen en leerlijnen. Het model is gebaseerd op vier pijlers: ontdekken, exploreren - verwerken, vormgeven - conceptualiseren - communicatie, reflectie. Ook sociale vaardigheden zoals functioneren in groep, kritische zin ontwikkelen, wederzijds respect ... zijn belangrijke items. Het domein Beweging binnen het leergebied Muzische Vorming heeft een bijdrage kunnen leveren aan de nascholingsprojecten 'Leertraject bewegen in het basisonderwijs' en 'Hupla, bewegingstussendoortjes' in het kader van het gezondheidsbeleid.

> Nieuw in 2007

ICT: mobiele klas

Het Centrum voor Nascholing wist met groeiend succes de nood aan ICT-ondersteuning en -integratie in de lessen van de basisschool te lenigen door een mobiele klas ter beschikking te stellen. Via deze nascholingsvorm leert de leerkracht omgaan met het materiaal en de software. Daarna gaat de nascholer mét de leerkracht in de klas werken, om de onmiddellijke integratie en toepassing van ICT mogelijk te maken. Het ligt in de bedoeling om op termijn ook mobiele klassen ter beschikking te stellen van scholen waarvan de leerkrachten de vorming hebben gevolgd.

Schooltaal Nederlands

Het Centrum voor Nascholing heeft in samenwerking met UA een prioritair nascholingsproject rond taalbeleid opgezet. Een groot aantal GO! scholen schreven hierop in. Ook volgend schooljaar zal dit project als een prioritair en gratis nascho-

lingsproject doorlopen.

Opleiding directeurs

Personen die een directeursopleiding met succes afsluiten, krijgen hun inschrijvingsgeld terugbetaald.

> Samenwerkingsverbanden

Het aantal nascholingsprojecten in samenwerking met de PBD en de POC blijft toenemen. Ook het aantal ICT-projecten in samenwerking met REN-Vlaanderen groeit gestadig.

Daarnaast wordt de deskundigheid van de interne nascholers, die zich sterk toegelegd hebben op afgebakende domeinen, aangevuld met die van externe specialisten.

Permanente ondersteuningscel voor de CLB's (POC)

Het Decreet betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) formuleert de opdracht van de POC als 'instaan voor de netgebonden ondersteuning', in casu de CLB's van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Het beleidsplan van de POC omschrijft de ondersteuningsopdracht op vier niveaus.

> Beleidsondersteuning

In het kader van het Algemeen Strategisch Plan bleef aandacht gaan naar het ontplooiën en verfijnen van het 'Archief-beheerplan voor POC en CLB' en het implementeren van een 'Systeem voor kwaliteitsmanagement (volgens ISO 9001) in diverse CLB's'. De uitvoering van het afgewerkte project "CLB van A tot Z" liep verder. Ook de integratie van het tijdschriftenbeheer van de Pedagogische begeleidingsdienst en de POC bleef onze aandacht vasthouden. Er werd werk gemaakt van een ontwerp van selectielijst voor scholen en scholengroepen o.m. aan de hand van literatuur, wetgeving en interviews met medewerkers.

De POC zette zijn ondersteuning van het project 'Gezondheidsbeleid' actief verder.

Medewerkers van de POC namen deel aan vergaderingen van de Raad van Directeurs CLB (RADI), de RADI-werkgroep Medewerkers Deeltijds Onderwijs-SYNTRA en het RADI-overlegplatform Buitengewoon Onderwijs. Daarnaast namen ze deel aan de stuurgroep ASP Onthaal Personeel, het netwerk 'Gezond eten op school' (KBS), de netoverschrijdende werkgroep Autisme, de werkgroep Armoede en Brede school (CNAS), de departementale werkgroepvergadering betreffende de spijbelwebsite, aan de Vlor-commissies Buitengewoon Basisonderwijs en Buitengewoon Secundair Onderwijs en ten slotte aan de Vlor-werkgroepen Delta, Trajectbegeleiding en Website Gezondheidsbeleid. De POC nam het voorzitterschap waar van de netoverschrijdende stuurgroep Handelingsgerichte Diagnostiek.

> Centrale ondersteuning

De handelingsgerichte methodiek werd verder geïntroduceerd voor verschillende bevoegde doelgroepen. We ondersteunden de verschillende disciplines expliciet via de - in principe op medische aspecten gerichte - werkgroep FORMED, de werkgroep Coördinatoren standaarden Jeugdgezondheidszorg, de werkgroep Beroepsgeheim en de nieuwe werkgroep Leerplichtbegeleiding. Samen met medewerkers van het RADI-Zorgproject werkte de POC verschillende elementen uit om de uitbouw van het gezondheidsbeleid te ondersteunen. We namen ook deel aan initiatieven met betrekking tot de GOK-werking.

In het kader van vorming zetten we het leertraject verder. Dit leertraject, dat we sinds september 2007 over de tijdspanne van een jaar spreiden, ondersteunt de nieuwe medewerkers in hun nieuwe job, via bijzondere nascholingsmomenten over CLB-gerelateerde onderwerpen. In 2007 gaven we, naast een algemene introductie, vormingsmomenten over beroepsgeheim, leerplicht, deontologische code, schoolondersteuning, projectmatig werken, gezondheidsbeleid en beleidsplan-afsprakennota. Buiten dit kader voorzagen we - al dan niet in een samenwerkingsverband - in nascholing over het gezondheidsbeleid, handelingsgerichte diagnostiek / handelingsgericht werken en oplossingsgerichte leerlingenbegeleiding.

> Lokale ondersteuning

In het kader van deze kerntaak begeleiden we centra bij het verder invoeren van een kwaliteitsmanagementsysteem volgens ISO 9001:2000. Daarenboven voorzagen we in coaching bij de implementatie van het gezondheidsbeleid. Vanuit enkele centra ging er ook bijzondere aandacht naar de methodiek van oplossingsgerichte leerlingenbegeleiding, waarvoor de POC dan ook in lokale ondersteuning voorzagen.

Met een aantal CLB's werd overleg gepleegd om een mappenstructuur voor het bestandenbeheer uit te werken.

In twee CLB's werd lokale ondersteuning over het beroepsgeheim gegeven.

> Logistieke ondersteuning

De databank voor de administratie van de deelnemers aan de vorming van de POC werd permanent bijgewerkt, het systeem van de deelnemersadministratie voor de vormingsdagen werd verder verfijnd. De ICT-coördinator van de POC ondersteunde de ICT-coördinatoren van de centra bij een aantal interne ICT-aangelegenheden. De website werd structureel grondig herzien en gemigreerd naar de portaalsite van het GO!

Het archiefbeheer werd hoofdzakelijk op theoretisch werk en ondersteuning toegespitst. De schoonmaak van het archiefdepot werd aangevat met het oog op de definitieve inrichting. Een aantal archiefbestanden werd geschoond en geordend en de voorlopige inventaris werd aangevuld met de beschrijvingen. De mappenstructuur (digitaal archief) werd bijgewerkt en op regelmatige tijdstippen onderhouden.

De mediatheek verzorgde het inlichtingenwerk op vraag van de medewerkers van de POC, de Pedagogische begeleidingsdienst, het Centrum voor Nascholing, de CLB's, de zorgcentra... naar methodologische informatie.

Alle in de mediatheek voorhanden documentatie werd bibliotheektechnisch verwerkt, zodat elk boek of tijdschrift vlot kan gevonden worden.

Bepaalde aanvulsystemen van de GO! documentatiedienst, zoals "Handboek Leerlingenbegeleiding Twee" en "Schoolleiding en -begeleiding 2", werden in de mediatheek ondergebracht en volledig gereviseerd en aangevuld.

Meer informatie is te vinden in de jaarverslagen van de POC, via: www.g-o.be/poc -> [Wie zijn we?].

SYSTEEMBEGELEIDING

Willy Steensels is een van de drie medewerkers die in 2002 startten met systeembegeleiding. Het initiatief lag bij de Pedagogische begeleidingsdienst (PBD) en het Vast Bureau van de toenmalige Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs. Naast vakbegeleiding hadden veel scholen behoefte aan herprofilering en meer systematische ondersteuning voor de school als organisatie. Daarom vroeg de PBD om naast vakbegeleiders ook systeembegeleiders te mogen aanwerven.

"We zijn inderdaad met z'n drieën begonnen, twee systeembegeleiders voor het secundair en één voor het basisonderwijs. Het was echt nul beginnen. We moesten een visie ontwikkelen, een consistente aanpak uitwerken, methodieken ontwikkelen. Tijdens de eerste jaren werden we intensief ondersteund door externe consultancy. Het fenomeen systeembegeleiding was nieuw en stootte aanvankelijk op wat argwaan. Nu het opzet en de resultaten beter bekend zijn, geraken problemen sneller opgelost."

"Sommige situaties zijn vrij eenvoudig op te lossen, door de interne communicatie te verbeteren of te stroomlijnen bijvoorbeeld. Complexere zaken vragen soms meer tijd, eerst om zicht te krijgen op de problematiek en verder om een effectief en gedragen actieplan te ontwikkelen en te implementeren."

Betrokkenheid

"Ons team begeleidt scholen in hun pedagogisch en organisatorisch beleid. Maar we doen dat ook voor scholengroepen en campussen.

We beginnen met een grondige analyse van de school en de probleemsituatie. Dit leidt tot concrete ontwikkelingspunten die we samen met de school vertalen in actieplannen op maat. We ondersteunen ook de implementatie."

"We mogen daarbij nooit uit het oog verliezen dat de directeur de spilfiguur is in het hele ontwikkelingstraject. We hechten ook veel belang aan de betrokkenheid van het schoolteam. Verandering wekt vaak weerstand op, dat is een normale, menselijke reactie, maar met een goede aanpak slagen wij in het aanvaardingsproces."

"Ik geef een voorbeeld. Een school krijgt een directiewissel vanuit het eigen team. Zoiets kan conflicten uitlokken. In dat geval brengen we alle partijen samen, houden open teamgesprekken, maken de problemen bespreekbaar en ontwikkelen alternatief gedrag. We zetten tegelijk een participatieve structuur op, plannen coachinggesprekken en bevestigingen naar het welbevinden. De schoolleider wordt gecoacht en begeleid in een verdere autonome aanpak. Na een intensief begeleidingstraject kunnen aanvankelijke rivalen medestanders worden. Systeembegeleiding werkt dus."

Meten is weten

"We stellen vast dat het voeren van een schoolbeleid er niet makkelijker op wordt. Er komen geregeld vernieuwingen vanuit de overheid. Anderzijds krijgen scholen (groepen) ook meer autonomie. Elke school heeft het recht op haar eigenheid en moet in dat opzicht altijd nieuwe keuzes maken en beslissingen nemen. We worden vaak gevraagd om te helpen bij het ontwikkelen van een visie, bij beleidsplanning, organisatorische ontwikkeling, leiderschapsontwikkeling, teambuilding. Daarnaast bieden we projecten aan, gebaseerd op het begeleidingsplan van de PBD. We organiseren voor scholen markt-, tevredenheids- en exitonderzoeken. Wij helpen als een kritische vriend bij de interpretatie van deze data. Daarmee kunnen scholen verbeteringsacties plannen. Via outputmeting en zelfevaluatie ondersteunen we de school in haar kwaliteitszorg."

Extra mankracht

"In 2002, ons eerste jaar, begeleidde we 9 projecten, vorig jaar waren dat er 51 in het basisonderwijs. In het secundair onderwijs telden we er 26. In 6 jaar tijd hebben we een honderdtal projecten begeleid. Wekelijks wisselen we onze ervaringen uit, overleggen over de te plannen interventies, lijsten de resultaten op en werken methodieken uit. We

bouwen tegelijk aan een omkadering en hebben procedures uitgestippeld om consistent te kunnen handelen. We gaan nu veel beter gestructureerd aan de slag, we hebben intussen ook documenten uitgewerkt zoals projectfiches, voortgangsrapportages, bevestigingsinstrumenten enz. We hebben ons dus verder geprofessionaliseerd. Nieuwe systeembegeleiders worden het eerste jaar intensief ingeschoold en ontpoppen zich tot professionele schoolbegeleiders."

Het grote probleem waar we tot vandaag mee worstelden was tijd. We hadden te weinig mankracht om aan de stijgende vraag te kunnen voldoen. Scholen (groepen) vragen steeds vaker onze hulp, o.a. om zich te profileren, hun beleidvoerend vermogen te versterken of een crisis op te lossen. Op zich is dat een positief signaal omdat het bewijst dat er een wil is om scheefgetrokken situaties recht te trekken en de schoolkwaliteit permanent te verbeteren. De recente aanwervingen maken dat scholen voortaan minder lang moeten wachten op deze professionele hulp."

Willy Steensels
pedagogisch adviseur
systeembegeleiding SO

“We hebben intussen zo'n 100 projecten intensief begeleid”

ZELFEVALUATIE

Tegen 2011 zullen alle scholen werk moeten maken van zelfevaluatie. Zo staat het in het Algemeen Strategisch Plan. Simpel gesteld gaat het erom dat elke school aan kritische zelfanalyse zou moeten doen, met het oog op voortdurende verbetering. Sommige scholen zijn daar intussen al mee gestart en als zij dat wensen, krijgen ze daar ook de nodige begeleiding bij. Dilys Vyncke is lid van de werkgroep Zelfevaluatie en leider van het projectteam Zelfevaluatie.

"Laat me misschien eerst even uitleggen wat we precies bedoelen met zelfevaluatie. De hele theorie is in feite gebaseerd op de definitie van professor Peter Van Petegem (Universiteit Antwerpen). Hij omschrijft zelfevaluatie als volgt: "Zelfevaluatie is het proces, in hoofdzaak geïnitieerd door de school zelf, waarbij welbepaalde participanten op een systematische wijze het functioneren van de school beschrijven en beoordelen, met het oog op het nemen van beslissingen of initiatieven in het kader van aspecten van de gehele school (beleids)-ontwikkeling." Een hele mondvol, en die definitie klopt natuurlijk wel. Het is inderdaad ons uitgangspunt, maar in de praktijk hanteer ik toch liever mensentaal. Ik zie het ook altijd iets persoonlijker en directer."

Positieve benadering

"Wat wij in feite doen met de werkgroep Zelfevaluatie, is scholen begeleiden bij dit proces. Per twee focussen wij op een bepaalde school. We bekijken en analyseren het zelfevaluatieproces, kijken naar eventuele problemen of pijnpunten en geven dan advies en bijsturing. Het moet een positief en constructief proces zijn. Toch stoten we vaak op weerstand en dat is natuurlijk wel begrijpelijk, heel menselijk ook. Het is precies daarom dat ik persoonlijk zo sterk de nadruk leg op een positieve benadering. Om diezelfde reden heb ik ook aandacht voor kleinere projecten. Ik zal je een paar voorbeeldjes geven. Ik ken leerkrachten die na de examens gezamenlijk de resultaten bekijken. Het gebeurt ook dat collega's onderling eens bij elkaar in de klas gaan lesgeven. De kinderen hebben daar allszins geen bezwaar tegen, integendeel zelfs. Het zijn soms dit soort kleinschalige initiatieven die succesvol blijken. Ze creëren vaak het juiste klimaat om ook anderen aan te zetten en zo de hele school mee te krijgen. Ik vind het ook altijd een goede oefening om een sterkte-zwakteanalyse te maken. Maar nog eens, altijd met een positieve ingesteldheid en erkenning van de sterkten. De onderliggende bedoeling moet echter altijd zijn: voortdurend verbeteren."

"Die kleinere initiatieven in een klas kunnen best indrukwekkende verbeteringen opleveren. Als je zo'n project dan positief steunt, kan dat een sneeuwbal effect creëren binnen de hele school. Voor mij is dit veel waardevoller dan het allemaal ineens heel groot te zien en uiteindelijk te falen."

Respect

"Voor een geslaagd zelfevaluatieproces moeten er wel een aantal voorwaarden vervuld zijn. Zo moeten gesprekken verlopen in een sfeer van veiligheid en respect. Mensen moeten zich op hun gemak voelen en iedereen moet een open ingesteldheid hebben. Er mag zeker geen vijandigheid in de lucht hangen en er moet ook altijd open en eerlijk gecommuniceerd worden. Proactieve communicatie is erg belangrijk! Mensen willen ook weten wat er met de verzamelde informatie gaat gebeuren. En terecht."

Niet het einde maar het begin

"Zelfevaluatie is in elk geval geen doel op zich. Het is een middel. Een manier om een objectieve analyse en evaluatie te maken, en als de situatie in kaart gebracht is, er dan concreet mee aan de slag te gaan. Helaas loopt het hier soms fout en gebeurt er niets meer. Als uit de evaluatie blijkt dat mensen meer inspraak willen bijvoorbeeld, en de directeur negeert

deze noodkreet, tja, dan stopt het proces daar natuurlijk. En dat is jammer. Daarom is het ook zo belangrijk de directeur sterk te betrekken bij het zelfevaluatieproces. Doorgaans komt de vraag naar begeleiding van

de directie zelf, maar dat wil nog niet zeggen dat ze oprecht bereid is om initiatief te nemen."

Goed op dreef

"Wat scholen zoal vragen? Ondersteuning bij het op punt zetten van hun succesvolle GWP of het tackelen van hun imagoprobleem. Andere willen een sterkere profilering. Bepaalde scholen zien het leerlingenaantal dalen bijvoorbeeld... Onze eerste opdracht is ons inwerken. De school leren kennen, de problematiek begrijpen, de pijnpunten vinden, de juiste betrokkenen aanwijzen en ons zo goed mogelijk inleven in de situatie. Dat is van belang om de gesprekken en discussies goed in te schatten. Wij zijn er in de eerste plaats om te luisteren, de dingen op een rijtje te zetten en dan een helpende hand uit te steken."

"Er werd de vorige jaren al veel aan zelfevaluatie gewerkt, maar in 2007 is alles echt goed op dreef gekomen. Het voorbereidend werk is voor ons projectteam trouwens een degelijke bron van inspiratie geweest. 2007 was misschien wel het jaar van de nieuwe start en intussen zijn we begonnen aan de voorbereiding van schooljaar 2008-2009."

Dilys Vyncke
pedagogisch begeleider SO

“Grote voldoening als ze me niet meer nodig hebben”

Cijfers en feiten

De positie van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap in het onderwijslandschap

Het GO! is actief in verschillende domeinen van het onderwijslandschap. Ons marktaandeel is niet in één cijfer te vatten. Het varieert naargelang het gaat om voltijds of niet-voltijds onderwijs, leerplichtonderwijs of onderwijs buiten de leerplicht, enz. Het is ook afhankelijk van het onderwijsniveau en de onderwijsvorm. Een minimaal inzicht is vereist om de correcte conclusies te trekken.

In het hiernavolgende overzicht wordt een contextueel en genuanceerd beeld geschetst van onze positie in het onderwijslandschap, aan de hand van de evolutie van de absolute leerlingengegevens en de marktaandelen.

De schoolbevolkingscijfers voor het schooljaar 2006-2007 worden weergegeven in de onderstaande tabellen. Voor het gewoon én buitengewoon basis- en secundair onderwijs gaat het om de resultaten van de oktobertelling (1 oktober 2007) van

het departement Onderwijs. De cijfers zijn een momentopname: ze wijzigen tijdens het schooljaar als gevolg van bijvoorbeeld de instapmomenten van kleuters en de doorverwijzing van leerlingen uit het gewoon onderwijs naar het buitengewoon onderwijs.

De leerlingencijfers van alle voorgaande schooljaren (2002-2006) zijn gebaseerd op de officiële tellingen van 1 februari, zoals die vermeld zijn in het Statistisch Jaarboek van het departement Onderwijs maar exclusief leerlingen uit Henegouwen en OKAN leerlingen¹. Deze cijfers geven een zicht op de jaarlijkse evolutie.

Om tot een zinvolle vergelijking te komen, worden de cijfers van oktober 2007 (schooljaar 2006-2007) vergeleken met de oktobercijfers van schooljaar 2002-2003.

Wat het deeltijds beroepssecundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en de internaten betreft, kunnen we enkel met februaricijfers werken. De meest recente telling is die van februari 2007.

Voor het volwassenenonderwijs ten slotte, wordt gebruikgemaakt van cijfers die gelden voor een bepaalde referentieperiode, nl. van 1 februari van het ene jaar tot 31 januari van het andere jaar.

Overzicht instellingen en leerlingen van het GO! in 2006-2007

Onderwijs	Niveau	Instellingen	Leerlingen
Leerplichtonderwijs	Basisonderwijs - gewoon	352	82.423
	Basisonderwijs - buitengewoon	34	6.523
	Secundair onderwijs - gewoon	223	72.457
	Secundair onderwijs - buitengewoon	20	4.185
	Deeltijds beroepssecundair onderwijs	17	1.896
	Totaal	646	167.484
Onderwijs buiten leerplicht	Volwassenenonderwijs	28	105.234
	Deeltijds kunstonderwijs	15	10.025
	Totaal	43	115.259
Internaten	Gewoon onderwijs	38	2.227
	Buitengewoon onderwijs	19	1.372
	Totaal	58	3.599
Leerlingenbegeleiding	Centra voor leerlingenbegeleiding	24	

¹ Deze leerlingen worden niet meegenomen om continuïteit te verzekeren met de cijfers uit de vorige jaarverslagen.

PERSONEELSBEWEGINGEN

Toen in 1998 met een bijzonder decreet aangekondigd werd dat een deel van de bevoegdheden van de centrale administratieve diensten van het GO! overgeheveld zouden worden naar de scholengroepen, kon niemand vermoeden dat deze beslissing zo'n lange nasleep zou hebben. Eind 2007 zat de grote hervorming er zo goed als op. Lieve Roels is als afdelingshoofd Algemene zaken onder meer verantwoordelijk voor personeelsadministratie en -ontwikkeling.

"Na de herstructureringsoperatie van eind 2005 bleven er begin 2007 nog 72 boventallige personeelsleden over die aangemeld waren voor herplaatsing. Het arbeidsmarkt bureau Werkwijzer begeleidde deze mensen in hun zoektocht naar een nieuwe betrekking binnen de diensten van de Vlaamse overheid. Ieder van hen had een trajectbegeleider die samen met hen hun profiel bepaalde. Als het nodig geacht werd, kregen sommigen een bijkomende opleiding; anderen werden toegelaten tot een ervaringsstage. Dat alles met het oog op definitieve herplaatsing."

“ We zijn bijna weer op kruissnelheid ”

"In de loop van het jaar 2007 konden nog eens 31 personeelsleden effectief herplaatst worden. Zij kregen een nieuwe functie. 16 boventalligen stroomden uit via uitstap, pensioen of ontslag."

"Tegen het einde van 2007 bleven er nog 11 boventallige personeelsleden bij Werkwijzer. Normaal gezien zouden ze binnen de periode van twee jaar dat ze begeleid werden, herplaatst moeten zijn, maar door ziekte, detachering of verlof is de periode van twee jaar nog niet beëindigd."

Uitstapregeling

"De uitstapregeling die van toepassing was op de personeelsleden van de centrale administratieve diensten liep op 1 december 2007 ten einde. In

de loop van 2007 maakten – op de valreep – nog net 34 mensen gebruik van de uitstapregeling. In het totaal genomen 81 mensen eind 2007 van het verlof voorafgaand aan de pensionering."

Personeelsbewegingen

"Op 1 januari 2007 telde het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap 223 ambtenaren. 19 ervan gingen met pensioen, 15 onder hen waren al eerder uitgestapt. 7 ambtenaren namen of kregen ontslag, 24 ambtenaren werden herplaatst naar andere diensten van de Vlaamse overheid en 3 ambtenaren zijn overleden. In de loop van 2007 werden 20 nieuwe ambtenaren in dienst genomen."

"Op 31 december 2007 waren er dus 174 vastbenoemde personeelsleden in dienst bij het GO!, hetzij op de formatie, hetzij aangemeld voor herplaatsing bij Werkwijzer."

"Met het einde van 2007 is ook het einde in zicht van deze toch wel belastende overgangperiode. We hebben intussen een nieuwe HR-manager en we kunnen stilaan een degelijk HR-beleid uitstippelen. Zo zijn we bijna weer op kruissnelheid."

Lieve Roels
afdelingshoofd Algemene zaken

Bladerend door dit Jaarverslag ontdekt u het verhaal van collega's over wat er op hun werkerrein bereikt is.

Leerplichtonderwijs

> Algemeen

In het schooljaar 2007-2008 volgden 165.588 leerlingen les in het gewoon en buitengewoon voltijds onderwijs van het GO!

Algemeen (februari)	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
leerlingen	166.523	167.486	167.553	168.146	168.485
marktaandeel	15,00%	15,14%	15,14%	15,20%	15,25%

Algemeen (oktober)	2002-2003	2007-2008
leerlingen	162.339	165.588
marktaandeel	15,07%	15,32%

Het marktaandeel vertoont een stijgende evolutie. Er is nog steeds een stijgende trend in het voltijds onderwijs (+3,249). Tegenover het schooljaar 2002-2003 bedraagt de toename 2%, wat de algemene trend in Vlaanderen (+0,28%) sterk overtreft.

> Gewoon basisonderwijs

In het schooljaar 2007-2008 volgden 82.423 leerlingen les in het gewoon basisonderwijs. Zij vertegenwoordigen 49,21% van de leerlingenpopulatie.

Kleuteronderwijs (februari)	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
leerlingen	32.240	32.312	32.292	32.391	32.686
marktaandeel	13,64%	13,75%	13,85%	13,92%	14,01%
Lager onderwijs (februari)					
leerlingen	55.775	55.397	54.149	53.508	53.188
marktaandeel	13,82%	13,86%	13,75%	13,76%	13,74%

Kleuteronderwijs (oktober)	2002-2003	2007-2008
leerlingen	28.674	29.328
marktaandeel	13,70%	14,05%
Lager onderwijs (oktober)	2002-2003	2007-2008
leerlingen	55.935	53.095
marktaandeel	13,83%	13,80%

Het kleuteronderwijs blijft de laatste jaren vrij constant. Tegenover het schooljaar 2002-2003 (oktobertelling) ging het vooruit met 654 leerlingen of +2,28%. Hiermee zit het ver boven de trend in Vlaanderen, die voor dezelfde periode -0,26% bedraagt. De daling in het lager onderwijs blijft aanhouden. Vergeleken met 2002-2003 (oktobertelling) daalde het aantal met 2.840 leerlingen of -5,07%. Deze evolutie zit onder de trend in Vlaanderen, die voor dezelfde periode -4,82% bedraagt.

> Gewoon secundair onderwijs

In het schooljaar 2007-2008 volgden 72.457 leerlingen les in het gewoon secundair onderwijs.

Secundair onderwijs (oktober)	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
leerlingen	67.779	69.839	70.910	71.812	72.066
marktaandeel	16,19%	16,39%	16,36%	16,40%	16,46%

Secundair onderwijs (oktober)	2002-2003	2007-2008
leerlingen	68.094	72.457
marktaandeel	16,22%	16,43%

In vergelijking met het schooljaar 2002-2003 (oktober) won het gewoon secundair onderwijs 4.363 leerlingen. Dit is een toename met 6,40%, wat hoger ligt dan de algemene trend in Vlaanderen (+5,04%). Die toename resulteert in een winst van het marktaandeel.

Bekijkt men de cijfers per graad², dan krijgt men het volgende resultaat:

Graad	2002-2003 (februari)	2003-2004 (februari)	2004-2005 (februari)	2005-2006 (februari)	2006-2007 (februari)	2007-2008 (oktober)
eerste graad	23.015	23.848	23.970	23.877	23.246	22.332
tweede graad	22.603	22.902	23.321	24.091	24.686	24.510
derde graad	21.704	22.606	23.114	23.340	23.589	24.693

In de 1ste graad merkt men een kentering met een achteruitgang ten opzichte van het referentieschooljaar 2002-2003 met 683 leerlingen

- in de 1ste graad -683 leerlingen (trend: -2,97%; Vlaanderen: -0,89%)

Alleen in de 2de en de 3de graad blijft het aantal leerlingen toenemen ten opzichte van het referentieschooljaar 2002-2003

- in de 2de graad +1.907 leerlingen (trend: +8,43%; Vlaanderen: +9,23%)
- in de 3de graad +2.989 leerlingen (trend: +13,77%; Vlaanderen: +8,94%).

Een vergelijking over de graden heen leert ons dat de verschuiving zich vooral doorzet naar de 3de graad en minder naar de 2de graad. De 1ste graad verliest zelfs voor het eerst terrein.

Bij de vergelijking volgens de onderwijsvorm stelt men vast dat het leerlingenaantal in absolute cijfers nog steeds toeneemt (vergelijking met 2002-2003), maar dat bij ASO en KSO het marktaandeel daalt.

Onderwijsvorm	2002-2003 (februari)	2003-2004 (februari)	2004-2005 (februari)	2005-2006 (februari)	2006-2007 (februari)	2007-2008 (oktober)
ASO	17.458	17.916	18.207	18.741	19.049	19.500
marktaandeel	16,24%	16,30%	16,12%	16,12%	16,11%	16,21%
TSO	10.272	10.462	10.664	10.909	11.281	11.305
marktaandeel	11,63%	11,74%	11,79%	11,91%	12,15%	12,00%
BSO*	15.973	16.515	17.002	17.240	17.450	17.749
marktaandeel	21,31%	21,56%	21,76%	21,78%	21,90%	21,93%
KSO	1.061	1.098	1.067	1.045	1.040	1.204
marktaandeel	21,14%	20,16%	19,21%	18,35%	18,08%	19,85%

* inclusief 4de graad en modulair onderwijs³

Vergelijking van de verschillende onderwijsvormen met het referentiejaar 2002-2003:

- ASO: leerlingen: +2.042 maar daling marktaandeel tot 16,21%
- TSO: leerlingen: +1.033 en stijging van het marktaandeel tot 12,00%
- BSO: leerlingen: +1.776 en stijging marktaandeel tot 21,93%
- KSO: leerlingen: +143 maar daling marktaandeel tot 19,85%.

> Buitengewoon onderwijs

In het schooljaar 2007-2008 telde het buitengewoon onderwijs 10.708 leerlingen. Tegenover het schooljaar 2002-2003 (oktober) betekent dit een toename met 975 leerlingen.

Opgesplitst volgens het onderwijsniveau zien de cijfers er als volgt uit:

² De leerlingen modulair zijn niet opgenomen zoals voorgaande jaren.

³ In de statistische jaarboeken zijn de 4de graad en het modulair onderwijs bij BSO gevoegd

Buitengewoon Onderwijs (februari)	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
Kleuter	522	519	552	537	589
marktaandeel	30,24%	30,17%	30,82%	29,49%	29,84%
Lager	5.708	5.838	5.819	5.910	5.944
marktaandeel	21,23%	21,66%	21,74%	22,09%	22,18%
Secundair	3.503	3.581	3.831	3.988	4.032
marktaandeel	21,36%	21,33%	22,03%	22,40%	22,17%
Totaal	9.733	9.938	10.202	10.435	10.545

Buitengewoon Onderwijs (oktober)	2002-2003	2007-2008
Kleuter	475	591
marktaandeel	28,60%	32,83%
Lager	5.601	5.932
marktaandeel	21,35%	22,50%
Secundair	3.560	4.185
marktaandeel	21,73%	23,02%
Totaal	9.636	10.708

In vergelijking met het schooljaar 2002-2003 (oktobertelling) stijgt het aantal kleuters met 116 (+24,42%). Dit overstijgt ver de trend in Vlaanderen, die +13,44% bedraagt.

Het buitengewoon lager onderwijs noteert een stijging met 331 leerlingen (+5,91%)(oktober). Ook dit overstijgt ver de Vlaamse trend (-1,49%). Het marktaandeel van het buitengewoon kleuter- en lager onderwijs neemt toe.

Het buitengewoon secundair onderwijs telde tegenover 2002-2003 (oktobertelling) 625 leerlingen meer (+17,56%). Het overstijgt de Vlaamse trend, die +13,01% bedraagt. Het marktaandeel blijft stijgen.

> Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)

Op 1 februari 2007 waren er in het deeltijds beroepssecundair onderwijs 1.892 leerlingen ingeschreven.

DBSO (februari)	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
leerlingen	1.835	1.884	1.877	1.825	1.892
marktaandeel	29,22%	29,71%	29,42%	28,32%	28,78%

Ten opzichte van het schooljaar 2002-2003 nam het aantal leerlingen in het beroepssecundair onderwijs met 57 toe. Een stijging dus met 3,32%. Ten opzichte van de Vlaamse trend (+4,68%) daalt het marktaandeel.

Elke school heeft haar eigenheid en dat moet ook zo blijven. Scholen krijgen een zekere vrijheid om bepaalde leergebieden in te vullen. Maar net door die vrijheid gebeurt het soms dat een bepaald onderdeel niet voldoende aandacht krijgt of niet goed onderwezen wordt. Dat was de achterliggende reden om pedagogische cahiers op te stellen. Yves Cohen is pedagogisch adviseur voor het basisonderwijs en was van bij het begin betrokken bij de realisatie van "Zicht op tijd", het cahier rond geschiedenisonderwijs. "Een pedagogisch adviseur ontwikkelt leerplannen, schrijft draaiboeken voor de implementatie ervan en begeleidt scholen bij die implementatie. Wij vragen ons voortdurend af hoe we het onderwijs kunnen verbeteren. Het ontwikkelingswerk dat wij uitvoeren, is meestal het gevolg van vragen uit het veld, signalen van de overheid of heel specifieke verzoeken van een bepaalde school (of scholengroep). Er komen uiteenlopende vragen binnen. Vragen over differentiatie, taalonderwijs, vreemde talen, ... Soms zijn ze zeer concreet en praktijkgericht. Hoe pak ik het aan? Hoe breng ik deze materie op een aantrekkelijke manier?..."

"Taal is een vehikel"

"Een voorbeeld. Sinds minister Frank Vandenbroucke de nadruk legt op het belang van taalvaardigheid, trachten we goed taalvaardigheidsonderwijs te promoten. Vaak zien we kinderen individueel en in stilte een tekstopdracht uitvoeren. Jammer, want dit is niet de beste methode om taalvaardigheid te ontwikkelen. Taal ontwikkel je immers niet alleen door je over een tekst te buigen, maar door te praten, te luisteren, vragen te stellen en antwoorden te leren formuleren. Taal is een vehikel en dat moeten we in alle leergebieden integreren. De laatste twee jaar krijgt taal – gelukkig – meer aandacht. Ook vreemde talen, sommige scholen willen zelfs in de kleuterklas al een beetje Frans serveren. Op een speelse wijze uiteraard. De kinderen zelf vinden het doorgaans erg leuk."

Cahiers

"We hadden op een bepaald moment zoveel nuttig materiaal verzameld rond 'Wereldoriëntatie Tijd', dat we het wilden bundelen. Toen bleek dat de communicatiedienst met gelijkaardige plannen rondliep. Zo ontstond het idee om cahiers te ontwikkelen, per leergebied. Een bundel waardevol materiaal, met slechts een minimum aan theorie en visietekst, maar vooral met een flinke portie praktische tips. Hapklare materiaal voor leerkrachten en bovendien onmiddellijk bruikbaar in de klas. Daar zijn we in geslaagd, zo blijkt uit de enthousiaste reacties die we gekregen hebben."

Geschiedenis

"In 2007 hebben we het cahier voor geschiedenis ontwikkeld. Geen evidente materie om op een vrolijke manier te brengen. En toch, het kan. Er was al een werkgroep actief met het organiseren van onder meer studiedagen en er was ook al heel wat materiaal verzameld. We hebben alles op een heldere manier samengebracht, gestructureerd en praktische tips ingebouwd. We zijn er met een man of vijf toch een heel jaar mee bezig geweest. In oktober 2007 hebben we dit cahier geïntroduceerd in de scholen en de reacties waren ronduit positief. Vooral de gebruiksvriendelijkheid viel in de smaak."

"Geschiedenis is altijd een beetje stiefmoederlijk behandeld in het basisonderwijs. Zowel in eindtermen als in leerplannen werd dit leergebied niet duidelijk geconcretiseerd

en het was ook niet altijd duidelijk afgebakend wat de verschillende graden precies moesten zien. Leerkrachten zelf blijken er tijdens hun eigen opleiding ook niet veel van opgestoken te hebben, misschien ook

al een reden waarom geschiedenis niet meer aandacht kreeg. De tijd was dus meer dan rijp voor bijsturing. Met het cahier – "Zicht op tijd: Praktijktips voor de historische vormgeving op de basisschool" – is de mist opgeklaard en is er weer duidelijkheid. We hebben ook aangegeven wat de minimuminhoud van het lessenpakket voor de derde graad moet zijn, zonder de leerkracht daarbij zijn of haar creativiteit te ontnemen. Belangrijk detail is dat we voor dit cahier samengewerkt hebben met de mensen van het secundair onderwijs. Op die manier zorgen we ervoor dat beide onderwijsniveaus prima op elkaar aansluiten en voorkomen we tegelijk dat ze elkaar overlappen."

Op ontdekking

"Een dergelijk leergebied moet je op maat brengen. Zo gaan de kleinsten op zoek naar hun eigen geschiedenis, die van hun ouders, grootouders... Ze brengen foto's en spulletjes mee naar school van vroeger. "Vroeger begint immers bij jezelf". In de tweede graad gaan ze op ontdekking in hun eigen stad of gemeente, gaan ze op zoek naar sporen uit het verleden. En zo wordt het uiteindelijk toch een leuk vak."

"Ons werk van 2007 is een succes en dat motiveert om ermee door te gaan. We gaan nu werk maken van een cahier "Zicht op natuur" waarbij we focussen op onderwijs IN de natuur, niet Over de natuur. Nadien komt ongetwijfeld Technologie aan bod. Er is dus nog werk aan de winkel, maar we zien het effect en dat geeft voldoening."

Yves Cohen

pedagogisch adviseur basisonderwijs

“Eindelijk weer houvast”

Onderwijs buiten leerplicht

Het onderwijs buiten de leerplicht omvat het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs. Onze analyse van de cijfers voor het deeltijds kunstonderwijs berust op de tellingen van 1 februari, uitgevoerd door het departement Onderwijs en gepubliceerd in het Statistisch Jaarboek. We vestigen er de aandacht op dat het hier enkel de financierbare cursisten betreft.

Voor het volwassenenonderwijs gelden al enkele jaren referteperiodes in plaats van tellingdata. Voor het schooljaar 2006-2007 geldt de volledige periode tussen 1 februari 2006 en 31 januari 2007 als referteperiode.

> Deeltijds kunstonderwijs (DKO)

Op 1 februari 2007 waren er in de kunst- en muziekacademies van het GO! 10.025 cursisten ingeschreven.

DKO (februari)	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
cursisten	9.216	9.439	9.480	9.924	10.025
marktaandeel	6,16%	6,15%	6,01%	6,12%	6,07%

Ten opzichte van het schooljaar 2002-2003 telde het deeltijds kunstonderwijs in het schooljaar 2006-2007 809 cursisten of 8,78% meer. Voor dezelfde periode bedroeg de toename van leerlingen in Vlaanderen echter 10,31%, wat zich weerspiegelt in een verlies van marktaandeel voor het GO!.

> Volwassenenonderwijs (CVO)

In de centra voor volwassenenonderwijs waren er 105.234 cursisten ingeschreven in de referteperiode van 1 februari 2006 tot 31 januari 2007.

CVO	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
cursisten	89.147	96.080	104.824	107.266	105.234
marktaandeel	30,40%	32,18%	32,90%	32,83%	32,11%

In vergelijking met het schooljaar 2002-2003 nam het aantal cursisten toe met 16.087 of 18,05%. Hiermee zit het volwassenenonderwijs sterk boven de trend in Vlaanderen, die voor dezelfde periode +0,27% bedraagt. De stijging resulteert in een groeiend marktaandeel voor het GO!.

Internaten

In het kalenderjaar 2007 beschikte het GO! over 34 financierbare internaten in het gewoon onderwijs. Volgens hun beheersvorm gaat het om:

- 27 gewone internaten gehecht aan een basis- of secundaire school;
- 7 autonome internaten, niet verbonden aan een onderwijsinstelling;

Op 1 februari 2007 verbleven er in alle GO! internaten samen 2.227 financierbare internen.

Internaten gewoon onderwijs (februari)	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
internen	2.160	2.118	2.101	2.145	2.227
marktaandeel	21,05%	20,76%	20,47%	20,29%	20,68%

Ten opzichte van het schooljaar 2002-2003 verbleven er in 2006-2007 in onze internaten 67 leerlingen of 3,10% meer. Voor dezelfde periode bedroeg de trend in Vlaanderen +4,92%. Over de jaren heen is er dus sprake van een licht dalend marktaandeel voor het GO!. Daarnaast zijn er 19 internaten in het buitengewoon onderwijs.

Het GO! heeft ook nog 4 tehuizen voor kinderen wier ouders geen vaste verblijfplaats hebben en nog het internaat en tehuis voor bijzondere jeugdzorg in Kuurne. In februari 2007 bevonden zich 510 leerlingen in die instellingen: 66 in Kuurne en 444 in de andere tehuizen.

Internaten buitengewoon onderwijs (februari)	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
internen	1.105	1.154	1.192	1.205	1.219

Financiën

Sinds 1 januari 2000 heeft de administratie samen met de scholengroepen een volledige ommezwaai gemaakt van een kasmatige benadering naar dubbel boekhouden, geïntegreerd in een begrotingscyclus.

Een boekhouding heeft een dubbel doel. Enerzijds is het een instrument voor registratie, waarbij men de financiële bewegingen zo correct mogelijk noteert, zodat men altijd de correcte aanwending van de middelen kan nagaan. Anderzijds bezorgt de boekhouding ook informatie. Beleidsbeslissingen houden steeds een keuze in die onder meer door deze informatie ondersteund wordt.

Het hiernavolgende gedeelte behandelt de jaarrekening van het GO!. Het wordt uitgesplitst in een onderdeel 'centrale diensten' en een onderdeel 'geconsolideerde scholengroepen'. De scholengroepen moeten elk jaar voor 30 april hun jaarrekeningen ter consolidatie bij de centrale administratie aanleveren. Pas eind september moeten de jaarrekeningen van de scholengroepen en die van de centrale administratie geconsolideerd zijn. Daarom wordt niet de geconsolideerde jaarrekening van de scholengroepen voor het boekjaar 2007 in dit jaarverslag besproken, maar wel die voor 2006. Voor de centrale administratie wordt het resultaat van 2007 besproken.

Financiële ontwikkelingen in de onderwijsinstellingen

De scholen van het GO! zijn ondergebracht in 28 scholengroepen. Onderstaande informatie bevat de totale cijfers van deze scholengroepen.

> Dotatie

Dotatie scholengroepen 2007 in duizend euro	2006	2007
Basisonderwijs	38.813	44.380
Buitengewoon basisonderwijs	6.069	6.626
Secundair onderwijs	64.663	66.020
Buitengewoon secundair onderwijs	5.054	5.391
Deeltijds kunstonderwijs	1.700	1.752
Internaten	2.979	3.048
Leerlingenvoer	4.154	4.210
Eigenaarsonderhoud	7.809	7.809
Kleine infrastructuurwerken	11.254	14.200
Totaal	142.495	153.436

> Basisonderwijs

In vergelijking met de evolutie in 2006 kent het GO! in 2007 een aanzienlijke stijging van het aantal kleuters (gewoon en buitengewoon samen) (van 32.928 naar 33.275 of een toename met 347 kleuters).

Het lager onderwijs (gewoon en buitengewoon samen) vertoont opnieuw een daling (van 59.418 naar 59.132 leerlingen). In het buitengewoon lager onderwijs noteren we nochtans een lichte stijging van het aantal leerlingen.

Ten opzichte van 2006 is de dotatie voor het basisonderwijs met 3,9 % gestegen. Zoals vorig jaar werd aangegeven, is de verhouding 100/76 bereikt. Op die manier zal de dotatie basisonderwijs en de afvloeiing van het MVD-personeel¹ voornamelijk evolueren op basis van de leerlingevolucie.

> Secundair onderwijs

Het aantal leerlingen gewoon secundair onderwijs blijft een gunstige evolutie vertonen: in vergelijking met 2006 komen er 254 leerlingen bij (van 71.812 naar 72.066). In het buitengewoon secundair onderwijs stellen we een toename met 44 leerlingen vast (van 3.988 naar 4.032).

De verhouding 100/76 werd reeds in voorgaande jaren bereikt, zodat de afvloeiing van het MVD-personeel nu verrekend wordt op de marktaandeelen. De lonen van het MVD-personeel worden uitbetaald door het departement. Bij afvloeiing worden de vrijgekomen middelen overgedragen naar de werkingsmiddelen voor het secundair onderwijs.

De dotatie voor deze onderwijsenvoloppen neemt sterk toe. Dit is het gevolg van de indexaanpassingen, de toename van het aantal leerlingen en de teruggave als gevolg van de afvloeiing van MVD-personeel.

> Werkingsmiddelen

De grafiek op p.41 geeft een overzicht van de werkingsmiddelen die de onderwijsinstellingen van het GO! ontvangen, rekening houdend met de vergoedingen van het MVD-personeel.

Ieder jaar wordt de dotatie aangepast aan de leerlingevolucie en vindt er ook een indexering plaats. Bijkomend wordt ze aangevuld met de middelen die vrijgekomen zijn door de afvloeiing van vastbenoemd MVD-personeel.

1. Basisonderwijs²:

De vrijgekomen loonmassa wordt voor 100% herverdeeld over de onderwijsnetten op basis van hun marktaandeel.

2. Secundair onderwijs:

De vrijgekomen loonmassa wordt voor 87,5% herverdeeld over de onderwijsnetten:

- 50% van de totale loonmassa is gewaarborgd voor het GO!;
- 37,5% van de totale loonmassa wordt verdeeld over de onderwijsnetten op basis van hun marktaandeel.

De absolute stijging van de dotaties volstaat niet om het afgevoelde statutaire MVD-personeel te vervangen door jonge contractuele personeelsleden. Dit betekent dat vooral de basis-

¹ Meester-, vak- en dienst personeel

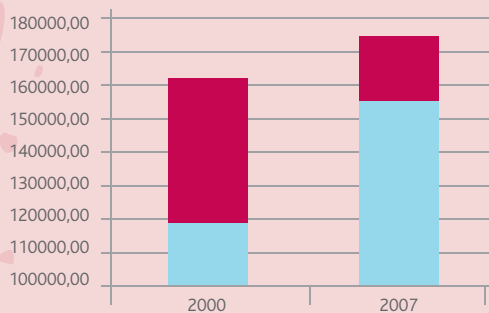
² art. 81, 82, §2 en 83, §1 van het decreet Basisonderwijs

scholen van het GO! zwaar moeten inleveren, terwijl ze al kleinere vestigingen in stand moeten houden in minder bevolkte regio's.

Gezien het negatieve verloop van de dotaties, heeft de Raad GO! verschillende malen de methodiek van de dotatieverdeling bijgesteld. Op dit ogenblik wordt bij de dotatieverdeling, behalve met het lineaire mechanisme op basis van leerlingenaantallen, ook rekening gehouden met de ongelijke verdeling van het MVD-personeel, de structurele verschillen qua infrastructuur en het aantal vestigingsplaatsen. Hierdoor wordt het mogelijk dat kleinere vestigingsplaatsen ontstaan en overleven. Deze werkwijze sluit trouwens dichter aan bij onze idee van een basisfinanciering per school.

Het GO! vindt deze visie belangrijk omdat een lineaire financiering dwingt tot een vervlakking van de onderwijsvormen. De minder kapitaalintensieve onderwijsvormen duwen de duurdere onderwijsvormen weg. Hierdoor verarmt het onderwijsaanbod. Het GO! is als overheid gedwongen om duurdere onderwijsvormen in stand te houden waarvoor eigenlijk een structurele financiering noodzakelijk is. Scholen zijn plaatsen waar élk kind en élk talent tot hun recht moeten kunnen komen. Ouders hebben het recht om hun kinderen een volwaardige opleiding te laten genieten in hun omgeving en aangepast aan hun noden. Algemeen, technisch, kunst- en beroepssecundair onderwijs verdienen evenveel waardering.

Voor het jaar 2007 zijn er twee maatregelen die een gevoelige verhoging van de dotatie tot gevolg hebben. Enerzijds is er, in het kader van de kosteloosheid van het onderwijs, per leerling 45 euro werkingsmiddelen extra toegekend in het basisonderwijs. Voor het GO! betekende dit 3.893.000 euro en 295.000 euro extra voor respectievelijk het gewoon en het buitengewoon basisonderwijs. Anderzijds is er een extra injectie voor kleine infrastructuurwerken als uitloper van de KIW-REG³.

■ DOTATIES
■ MVD

³ In 2006 werd in extra middelen voor investering in rationeel energieverbruik voorzien onder de noemer KIW-REG. Een deel van deze middelen wordt in 2007 uitbetaald.

Mensen staan altijd een beetje huiverig tegenover opleidingen. Toch is gebleken dat kansen krijgen en bijscholing aangeboden krijgen, voor medewerkers net een van de troeven is in het GO!. Er is de laatste jaren dan ook opvallend meer interesse voor bijscholing. Bart Cooreman is vormingsverantwoordelijke en staat bij de afdeling Algemene zaken in voor de vorming, training en opleiding van het personeel van de centrale administratieve diensten, zo'n 250 mensen in totaal.

Strategische opleidingen

"We maken hier onderscheid tussen drie soorten opleidingen. Op de eerste plaats staan maatgerichte, strategische opleidingen. Ze worden gewoonlijk gestuurd vanuit het

management. De vraag ernaar vloeit meestal voort uit een bepaalde ontwikkelingsbehoefte.

Een mooi voorbeeld hiervan is de attitudetraining die ons onderhoudspersoneel vorig jaar gekregen heeft. Het klinkt misschien gek dat

we de schoonmaakploeg naar school gestuurd hebben, het was inderdaad ook de eerste keer dat dit gebeurde, maar we kregen bijzonder enthousiaste reacties van de betrokkenen. Ze voelden het aan als een vorm van erkenning en het was dan ook een dankbaar publiek."

"Een tweede soort opleidingen zijn de functieoverschrijdende en organisatiesteunende cursussen, voor ICT bijvoorbeeld. Omdat er vorig jaar een nieuw softwareprogramma op komst was, hebben we meteen in een aangepaste opleiding voorzien voor alle administratieve gebruikers. Fase 1, de kennismaking met het nieuwe programma en ermee leren werken, is voorbij. Wat nu volgt, zijn bijkomende lessen over specifieke toepassingen. Voor we hiermee gestart zijn, hebben we de mensen wel aan een vaardigheidstest onderworpen, zodat het meteen duidelijk was wie welke opleiding nodig had."

Individuele training

"Naast deze verplichte opleidingen staan we ook open voor individuele training, soms op verzoek van de mensen zelf, maar vaak ook op aanraden van of in overleg met iemands directe chef. Als de planningsformulieren in het begin van het jaar ingevuld worden, staat daar soms wel eens een suggestie bij voor een bepaalde bijscholing. Na mijn advies en goedkeuring van de aanvraag zorg ik voor de planning en de inschrijvingen. Sommige pakketten zijn standaard te vinden, andere worden op maat gemaakt. We maken ook vaak gebruik van het vormingsaanbod van de Vlaamse overheid en andere netwerken."

"Vorig jaar heb ik een presentatie uitgewerkt voor leidinggevenden, om hen te wijzen op het belang van bijscholing en de rol die zij daarbij kunnen spelen om hun mensen te stimuleren. Bijscholing is essentieel, niet alleen omdat het hen een toegevoegde waarde geeft, maar ook omdat het hen motiveert wanneer ze kunnen groeien in hun job. We bieden een uitgebreide waaier aan: boekhouding, financiën, bouwtechnisch tekenen,... Op dit moment loopt er zelfs een programma rond verhoortechnieken. De lesgevers zijn mensen uit het vak, en toevallig ook de mensen die de acteurs uit 'Witse' de knepen van het vak bijgebracht hebben. Nieuwkomers krijgen bij ons ook een onthaaltraject waarmee ze de kans krijgen zich verder te bekwamen in allerlei vaardigheden: projectmanagement, timemanagement, verslaggeving,...

... De klassiekers onder de cursussen, zeg maar."

95% participatie!

"Er is hard gewerkt aan de sensibilisatie

rond opleiding en we hebben ook de Reflectiegroep VTO opgericht. Daar is elke afdeling en elke vakorganisatie in vertegenwoordigd. Het is de bedoeling dat iedereen op zijn terrein zijn antennes uitsteekt en oog heeft voor eventuele behoeften aan bijscholing. We hebben geen vaste afspraakmomenten en ook niet altijd een rigide agenda, maar we komen in principe om de drie maand samen. Zo'n meeting is voor mij het ideale moment om op te snuiven welke behoeften er leven. Ik ga daarna gegarandeerd met een extra pakje werk naar huis. Maar er komen mooie resultaten uit. Een geslaagd voorbeeld daarvan was de opleiding die we gegeven hebben aan mensen die plots een budgetverantwoordelijkheid kregen en geen ervaring hadden met het opstellen van een begroting."

"Uit de welzijnsbevraging die we vorig jaar georganiseerd hebben, blijkt dat de stelling "Ik krijg voldoende kansen voor bijkomende opleiding" als een van onze sterkste troeven naar voor kwam. We hebben ook gemerkt dat er gretiger gebruik gemaakt wordt van ons vormingsaanbod. In 2006 hadden we slechts een participatie van 60%, vorig jaar 95%. Beste bewijs, denk ik, dat we goed bezig zijn."

Bart Cooreman
vormingsverantwoordelijke

“ Bijkomende
opleidingskansen
werken motiverend ”

> **Beleidsstoezicht**

> *College van accountants*

Het Bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs (14 juli 1998) stipuleert dat de financiële controle op het beheer van de scholengroepen - voor rekening van het GO! - verricht wordt door een college van accountants. De controle heeft betrekking op de aanwending van de door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking gestelde financiële middelen. Deze controle is tweeledig. Enerzijds onderzoekt men het financieel evenwicht van de begroting en de rekeningen en anderzijds de rekeningen en de financiële staten.

In de verslagen aan de Vlaamse Gemeenschap heeft het college van accountants (in casu de firma Deloitte) de volgende algemene bevindingen opgenomen in verband met het boekjaar 2006:

Voor de jaarrekening 2006 werd het rapport opgedeeld in 4 aparte luiken.

Financiële performantie: over het algemeen liggen de resultaten gerealiseerd door de scholengroepen in 2006 lager dan in het vorige boekjaar. Er zijn geen scholengroepen geïdentificeerd die op een structureel verlieslatende situatie zouden afstevenen. De scholengroepen die in het verleden structurele problemen kenden, houden de genomen initiatieven aan om de negatieve tendens te doen keren.

Administratieve organisatie en interne controle: het boekhoudkundig beheer en de administratieve organisatie in het algemeen zijn in de meeste scholengroepen onder controle. De houding ten aanzien van interne controleprocedures is grotendeels ongewijzigd gebleven. Door gebrek aan toepassing van uniforme procedures zijn er momenteel ver uiteenlopende procedures van toepassing in de verschillende scholengroepen. In de meeste scholengroepen werd in het voorbije jaar reeds een aanzet genomen om een centraal aankoopbeleid te voeren.

Toekomstgericht beleid: er is nog werk aan de winkel opdat alle begrotingen volledig conform de onderrichtingen worden opgemaakt. Het tijdig indienen van de begroting verliep in 2007 minder goed. De meerderheid van de scholengroepen gebruikt de begroting wel als beleidsinstrument, wat een positieve evolutie is. Over het algemeen hebben de scholengroepen ook een gedetailleerd investeringsplan opgesteld.

Werking met schoolgebonden verenigingen: de werking met deze verenigingen is in de meeste scholengroepen ongewijzigd gebleven.

De administratie en de scholengroepen hebben rekening gehouden met de opmerkingen uit deze verslagen. De in 2006 goedgekeurde procedures, die financiële werkprocessen binnen een scholengroep betreffen, werden ter beschikking gesteld van alle scholengroepen. De procedures zijn in overeenstemming met de bevoegdheden van het Bijzonder decreet en waarborgen een kwalitatieve boekhouding conform het boekhoudbesluit.

Om de uniformiteit binnen de rekeningen te bevorderen, werd de inhoud van het rekeningstelsel verder verfijnd en toegankelijk gemaakt voor alle scholengroepen. Op deze manier kunnen ze zelf nagaan waar bepaalde zaken moeten geboekt worden.

Om de scholengroepen te helpen in hun beleidsbeslissingen, wordt er een gemiddelde scholengroep berekend. De kerncijfers van de gemiddelde scholengroep 2006 werden meegedeeld aan de beleidsverantwoordelijken van de scholengroepen. Op die manier moeten zij zich kunnen positioneren en bijsturen.

> *Verificateurs*

De verificateurs hebben intensief meegewerkt aan de controle van de jaarrekeningen 2006 die door het college van accountants werd verricht. Zij zorgden ervoor dat de controles vlot verliepen en dat het college en de scholengroepen optimaal samenwerkten.

De verificateurs hebben de controle van de semesterrekening 2007 bij de scholengroepen (periode 1 januari tot 30 juni) geheel autonoom afgehandeld, inclusief de rapportering aan de respectieve raden van bestuur. Ze hebben ook de gevraagde ad hoc controles uitgevoerd in de scholengroepen en adviezen aangeleverd waar nodig.

De in 2006 opgestelde procedures werden opnieuw onder de loep genomen en waar nodig aangepast aan de actuele toestand.

In het kader van de nieuwe onderwijsfinanciering zamelde de verificateur ter plaatse in elke scholengroep informatie in over de activa van de scholen.

Er werd ook een summier controle uitgevoerd in verband met overheidsopdrachten.

> **Jaarrekening 2006 van de scholengroepen**

> *Gemiddelde scholengroep*

Op basis van de jaarrekeninggegevens (balans- en resultatenrekening) van de 28 scholengroepen wordt er een 'gemiddelde scholengroep' berekend, om die als richtwaarde aan de algemeen directeurs en raden van bestuur mee te geven. Aangezien het hoofddoel van een school onderwijs verstrekken is en niet het nastreven van winst - de GO! scholen werken met een dotatie van de Vlaamse Gemeenschap - zijn er geen richtcijfers te vinden waar scholengroepen mee aan de slag kunnen.

Het criterium (richtwaarde) van de gemiddelde scholengroep verhelpt dit euvel.

> Geconsolideerde jaarrekening 2006

Hoe de scholengroepen de middelen effectief hebben aangewend, komt tot uiting in de jaarrekeningen. De jaarrekeningen worden verkregen na de jaarafsluiting van de boekhouding en omvatten de balans, de resultatenrekening en de toelichting. We bespreken verder de geconsolideerde cijfers, dus de totalen van alle scholengroepen samen.

Het GO! wenst in de eerste plaats zijn sociaaleconomische functie als onderwijsverstrekker voor iedereen kwalitatief in te vullen. Omdat een scholengroep, een school, ongeacht zijn of haar sociale doelstelling, evenzeer onderworpen is aan economische wetmatigheden, heeft de Raad steeds over de economische leefbaarheid ervan op korte en lange termijn gewaakt. Een gerichte investeringspolitiek met de nodige reserve voor pedagogische investeringen staat garant voor een zekere toekomst op lange termijn. Niettemin wordt aandacht besteed aan de financiële leefbaarheid. Om de continuïteit op korte termijn te waarborgen is een minimale voorraad aan liquide middelen vereist.

Geconsolideerde balans van de scholengroepen

in duizend euro	2005	2006
Oprichtingskosten		
Immateriële vaste activa	328	450
Materieel vast actief	67.710	72.130
Financiële vaste activa	4	0
Vordering op meer dan 1 jaar	0	3
Uitgebreid vast actief		
Voorraden en bestellingen in uitvoering	4.092	4.161
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	7.699	13.886
Geldbeleggingen	2.230	12.616
Realiseerbare activa		
Liquide middelen	73.584	60.821
Overlopende rekening van het actief	3.497	4.018
Activa	159.150	168.084
Kapitaal	103.183	106.282
Herwaarderingsmeerwaarde	0	0
Reserves	22	22
Overgedragen resultaat	20.136	23.339
Kapitaalsubsidies	0	41
Voorzieningen voor risico's en kosten	1.134	455
Schulden op meer dan 1 jaar	1.308	923
Schulden op den hoogste 1 jaar	24.401	27.569
Overlopende rekening van het passief	8.964	9.451
Passiva	159.150	168.084

Geconsolideerde resultatenrekening van de scholengroepen

in duizend euro	2005	2006
Bedrijfsopbrengsten	218.675	234.308
Bedrijfskosten	-212.818	-231.431
Bedrijfsresultaat	5.857	2.877
Financiële opbrengsten	1.537	1.962
Financiële kosten	-197	-142
Financieel resultaat	1.340	1.820
Winst of verlies uit gewone bedrijfsuitoefening	7.195	4.697
Uitzonderlijk resultaat	-32	300
Winstverdeling	7.165	4.997
diensten en diverse goederen	119.639	132.945
Personeelskosten	58.788	62.306

De scholengroepen scoren heel goed op het gebied van liquiditeit. Een goede liquiditeit impliceert echter niet dat het resultaat goed is.

De scholengroepen hechten meer aandacht aan een striktere budgetopvolging. Een goede budgettering helpt om een goed aankoopbeleid en een gerichter investeringsbeleid te voeren. Steeds meer scholengroepen maakten een nauwkeuriger begroting op en slaagden er zo in om de informatie over de aankopen te centraliseren, waardoor het resultaat beter aansloot bij het begrote resultaat. Bovendien werd in de meeste scholengroepen de aanzet gegeven om een centraal aankoopbeleid te voeren. Hoewel men meer belang hecht aan een onderbouwd investeringsbeleid, kan dit nog verbeterd worden. Voor 2006 hebben de scholengroepen over het algemeen een gedetailleerd investeringsplan opgesteld.

De openstaande vorderingen werden in 2006 beter geïnd en de oorsprong van de kosten werd strikter opgevolgd.

De evolutie van een aantal kosten blijft wegen op het resultaat.

a) personeelskosten

Een belangrijke kostencomponent zijn de personeelskosten. De loonkosten van het contractueel personeel blijven ongeveer status-quo.

Kleine entiteiten kunnen het moeilijk opbrengen om in hun begroting nog in een fulltime MVD-equivalent te voorzien. Vaak betekent dit dat de kosten voor onderhoud van gebouwen en investeringen de hoogte in gaan, door uitbesteding of door het ontbreken van het preventief onderhoud.

Bovendien worden ook heel wat kosten uitbesteed door externen personeel in te huren.

b) uitgaven voor energie

De scholengroepen worden allang aangemoedigd om energiebesparende investeringen te doen. In 2006 zijn de uitgaven voor energie opnieuw gestegen naar 33,5 mio euro. In 2005 ging het nog om 30,7 mio euro. De prijs per liter huisbrandolie bijvoorbeeld blijft ook stijgen. Zoals uit de grafiek blijkt, is hij sinds 2002 van 0,30 euro naar minimaal 0,50 euro gestegen. In de loop van 2006 is hij niet onder 0,50 euro gedaald. Ook al zijn scholen zuinig, dit blijft een hoofdbestanddeel van de uitgaven binnen een scholengroep.

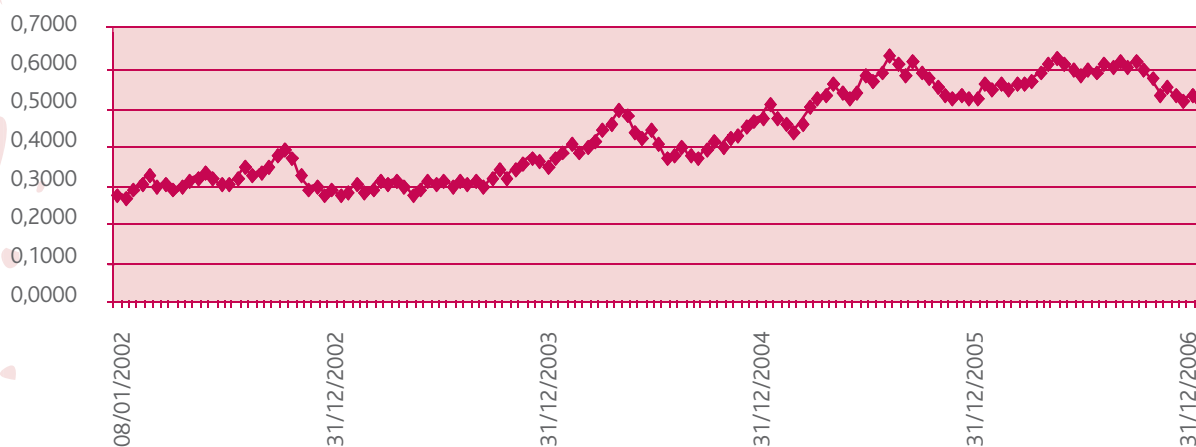
In 2005 was nog altijd een raamcontract van toepassing, waardoor uiterst gunstige prijzen voor gas werden betaald.

De scholengroepen hebben aan de Vlaamse regering bijkomende middelen gevraagd om de energiefacturen te kunnen betalen en hun uitgaven te reduceren. In 2006 hebben de scholen bijkomende investeringsmiddelen verkregen voor kleine en grote infrastructuurwerken, om energiebesparende maatregelen te financieren. Een bijkomende investeringsdotatie zorgt op middellange termijn voor een daling van het energieverbruik. Men denkt hierbij aan de volgende investeringen:

- verouderde branders vervangen door HR-ketels;
- paviljoenen isoleren;
- dubbele beglazing aanbrengen;
- regelingen op de verwarmingsinstallatie aanbrengen;
- nieuwe verlichtingsarmaturen aanbrengen.

Ook in 2007 zijn er bijkomende investeringsmiddelen toegelend.

Prijs per liter huisbrandolie

Bron: Belgische Petroleum Federatie (BPF)

BIJKOMENDE OPLEIDING SCHOOLMANAGEMENT VOOR DIRECTEURS

Een schooldirecteur is de spilfiguur in het beleid van een school. Het GO! investeert resoluut in een gedegen basisopleiding waarbij verschillende modules aan bod komen. Maar ook directeurs in dienst hebben er na enkele jaren nood aan om zich verder te vervolmaken en bepaalde aspecten verder uit te diepen. Ook voor directeurs die het mandaat van algemeen directeur ambiëren, is een bijkomende opleiding noodzakelijk. Afgevaardigd bestuurder Urbain Lavigne licht dit nader toe.

"Het is de Raad GO! die de bevoegdheid heeft om de bekwamheden waarover een algemeen directeur moet beschikken, vast te leggen. Dit gebeurt aan de hand van een vooraf bepaald profiel, de functiebeschrijving. Op basis van deze functiebeschrijving zal in de toekomst een opleiding georganiseerd worden. Deze opleiding staat echter niet enkel open voor diegenen die het mandaat van algemeen directeur ambiëren, maar voor alle personeelsleden van een scholengroep die, op het

moment van de opleiding, onze basisopleiding van directeur met vrucht gevolgd hebben.

Door deze bijkomende opleiding creëren we in onze scholengroepen een breed potentieel aan beleidvoerend vermogen."

Een bijkomende opleiding Schoolmanagement

"Ook uit eigen ervaring weet ik dat directeurs na enkele jaren dienst, de nood voelen om zich te vervolmaken. Daarom heeft de Raad GO! besloten om een bijkomende opleiding Schoolmanagement voor directeurs te organiseren. De opleiding zal vooral gericht zijn op twee grote clusters: het management van personeel en middelen enerzijds en het management van het onderwijsproces anderzijds. Voor de inhoud van de opleiding is de betrokkenheid van de huidige algemeen directeurs uitermate belangrijk. De opleiding wordt uitbesteed aan een externe partner: dit kan zowel een universiteit, een hogeschool als een consultbedrijf zijn. De opleiding strekt zich uit over één kalenderjaar en omvat verschillende opleidingsdagen."

"Deze bijkomende opleiding Schoolmanagement voor directeurs resulteert in een attest uitgereikt door de opleidingsverstrekker, op basis van reëel bewezen kennis en aanwezige competenties. Dit laatste kan gebeuren door middel van een sterkte-zwakteanalyse."

Mandaat van algemeen directeur

"In geval van een vacature voor algemeen directeur zal de raad van bestuur van de scholengroep een kandidaat selecteren op basis van een vooraf bepaalde en onderhandelde procedure. De assessmentproef maakt hiervan een selectief onderdeel uit. Enkel de directeurs die een attest hebben van de bijkomende opleiding Schoolmanagement voor directeurs kunnen zich

kandidaat stellen voor het mandaat van algemeen directeur en kunnen tot de assessmentproef toegelaten worden."

"Aan het door de Raad van het GO! geselecteerde consultancybureau zal de opdracht gegeven worden om zowel algemeen als per resultaatgebied en per functioneringscriterium de kandidaten te beoordelen."

Inlooperperiode en aanstelling

"Zodra de raad van bestuur van een scholengroep een kandidaat geselecteerd heeft, wordt in een 'stage' voorzien. Dit is een vorm van 'inlooperperiode' naast de dienstdoende algemeen directeur. Tijdens de inlooperperiode kan de raad van bestuur van de scholengroep op basis van de bevindingen van de assessmentproef nascholing op maat organiseren om eventuele tekorten van resultaatgebieden of functioneringscriteria weg te werken."

"Deze stage duurt vier maanden. De Raad GO! engageert

zich om de nieuwe algemeen directeurs tijdens hun inlooperperiode schoolvrij te houden."

“ Selectie en evaluatie van algemeen directeurs ”

Evaluatie van de algemeen directeur

"Een algemeen directeur legt na zijn of haar aanstelling een visietekst met bijbehorend managementplan voor aan zijn of haar raad van bestuur. Deze visietekst bevat een vertaling van het algemeen strategisch plan van het GO! met strategische doelstellingen voor een periode van 4 jaar en jaarlijkse operationele doelstellingen, aangevuld met specifieke doelstellingen die relevant zijn voor de scholengroep."

"De raad van bestuur evalueert om de vier jaar de algemeen directeur, rekening houdend met de bottom-up evaluatie van het college van directeurs. De afgevaardigd bestuurder kan de raad van bestuur van de betrokken scholengroep vragen om in het kader van deze evaluatie gehoord te worden. De evaluatie door de raad van bestuur verloopt, uiteraard, via een vooraf bepaalde en onderhandelde procedure."

Wederzijdse engagementen

"De raad van bestuur van de scholengroep zal bij beslissing de afgevaardigd bestuurder meedelen uitvoering te geven aan het opleidingstraject en de evaluatie van de algemeen directeur zoals ik zoëven heb aangegeven. Daartegenover engageert de Raad van het GO! zich om de 'stageperiode' – vier maanden – van de algemeen directeur te financieren."

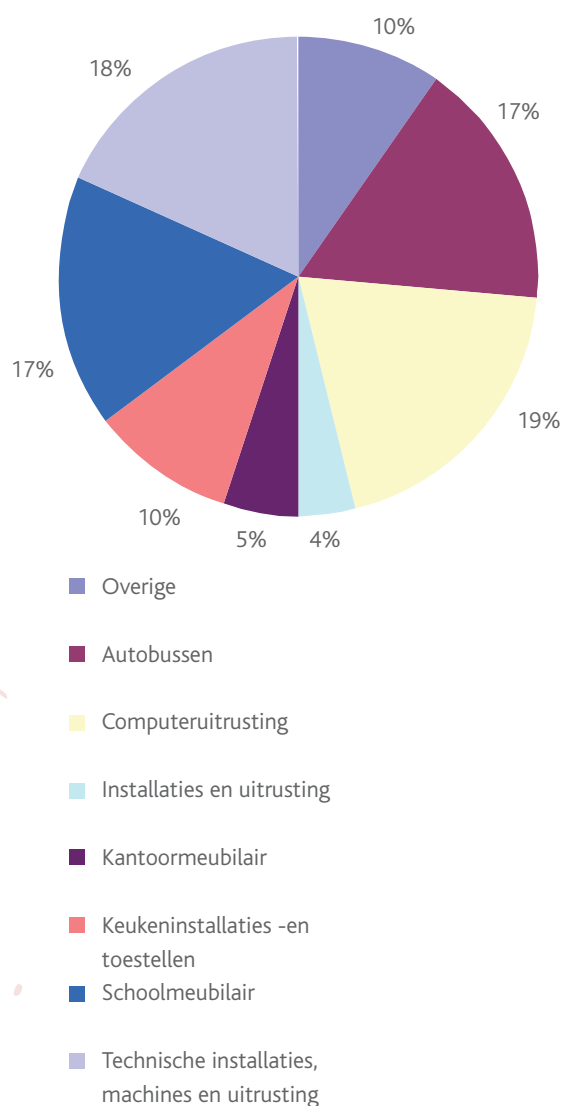
Urbain Lavigne
afgevaardigd bestuurder

Bladerend door dit Jaarverslag ontdekt u het verhaal van collega's over wat er op hun werkterrein bereikt is.

c) investeringen

Een scholengroep moet niet alleen leefbaar zijn op korte termijn, de operationele leefbaarheid moet ook op langere termijn gewaarborgd worden. Dit betekent dat men het actief van een school minimaal op peil moet houden en dat vergt een geplande aanpak van de investeringen.

Als we bekijken hoe de activa gemiddeld verdeeld zijn over alle scholengroepen, komen we voor deze gemiddelde scholengroep op onderstaande resultaten:

Bron: gemiddelde scholengroep 2006

Elk van deze componenten heeft een verschillende economische levensduur. Het boekhoudbesluit voorziet voor elk een lineair afschrijvingspercentage. Computers bijvoorbeeld worden afgeschreven aan 33 % (3 jaar), bussen aan 8 % (12 jaar). De aanschaffingswaarde verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen vormt de boekwaarde⁴.

⁴ De boekwaarde is niet aangepast aan de inflatie: wat vijf jaar geleden in de boekhouding is opgenomen aan €100, staat nog steeds vermeld aan €100. De vervangingswaarde door de inflatie bedraagt reeds €120. Voor sommige activa mag men hiervan abstractie maken. Zo zitten pc's in een dalende trend qua aankoopwaarde.

Boekwaarde van de activa-elementen na afschrijving

Rekening in duizend euro	Aanschaffingswaarde	Gecumuleerde afschrijvingen	Boekwaarde	%
Overige	668	344	324	48,48%
Autobussen	1.127	836	291	25,81%
Computeruitrusting	1.341	1.134	207	15,45%
Installaties en uitrusting	254	143	111	43,63%
Kantoormeubilair	348	176	171	49,31%
Keukeninstallaties -en toestellen	648	336	313	48,24%
schoolmeubilair	1.148	537	611	53,22%
Technische installaties, machines en uitrusting	1.249	688	561	44,88%
Totaal	6.784	4.195	2.589	38,16%

Bron: gemiddelde scholengroep 2006

De waarde van de investeringsgoederen in de scholen gaat achteruit. De scholen zijn zich bewust van de noodzaak om voldoende cashflow te genereren, zodat zij reserves kunnen vormen om vervangingsinvesteringen mogelijk te maken. Sinds 2003 is deze langetermijnvisie nadrukkelijker merkbaar in de opmaak van de budgetten en neemt men de afschrijvingen op. Hierdoor ziet men een jaarlijkse winst ontstaan. Een sterke budgetteringspolitiek is uitermate belangrijk om de reserves optimaal te benutten.

De scholen werken nog verder met het oude materiaal. Ook in 2006 lopen vooral de computerinvesteringen achterop. De netto boekwaarde bedraagt 15,45% van de aanschaffingswaarde. Dit zou 33% moeten zijn, gezien het afschrijvingspercentage. Het PCKD-effect is uitgewerkt en nieuwe investeringen in deze zeer snel evoluerende sector zijn dringend nodig.

Het is daarom van belang dat de scholengroepen nadenken over hun investeringsbeleid. Onrechtstreeks betekent dit dat men moet nadenken over een betere aanwending van het beschikbare materiaal. In heel wat scholengroepen heeft dit onder andere geleid tot een herstructurering van de intendance.

Scholen investeren minder in eigen autobussen en maken al maar meer gebruik van een beroepsvervoerder of de Lijn, aan wie ze een vaste gebruiksvergoeding betalen en waardoor ze gespaard blijven van onderhoudskosten. Dit beïnvloedt de kwaliteit van de dienstverlening die samenhangt met de vrije schoolkeuze.

> Besluit

Het is belangrijk dat de scholengroepen een gedisciplineerde beheersing van de lopende uitgaven handhaven en een evenwichtig beleid voeren. Scholengroepen die in het verleden structurele problemen kenden, hebben initiatieven genomen om de negatieve tendens te doen keren.

Het zal nodig zijn om die initiatieven herhaaldelijk aan te houden, wil het GO! zijn missie van kwalitatief onderwijs voor iedereen blijven waarmaken.

Het solidariteitsmechanisme in de dotatieverdeling dat de scholengroepen in 2006 onderling hadden opgezet om de lokale structurele ongelijkheden weg te werken, werd ook in 2007 toegepast. Niet alle scholengroepen hebben eenzelfde schaalgrootte qua financiële draagkracht, aantal vestigingsplaatsen en gemiddelde schoolgrootte. Een vestigingsplaats impliceert minimale vaste kosten. Lineaire financiering verhindert het ontstaan van kwalitatieve groeiers.

De administratieve diensten

Voor de administratieve diensten bespreken we de jaarrekening 2007.

Conform het Besluit van de Vlaamse regering van 6 juli 1999 bestaat de rapportage uit een 'bedrijfseconomisch luik' en een 'begrotingsluik'. Overgaan van een kasboekhouding naar een bedrijfseconomische boekhouding is niet altijd evident maar levert toch enkele voordelen op. Het zorgt voor de incorporatie en de registratie van de activa, vorderingen en schulden en het wijst de kosten en opbrengsten toe aan de periode waarin ze zijn ontstaan.

Zo leert men uit de proef en saldibalans van het GO! centraal dat de huidige investeringsmachtiging niet volstaat om de staat van de gebouwen op peil te houden. Dit betekent echter niet dat op basis van de ontvangsten en uitgaven een verlies wordt gecreëerd.

Het is voor de centrale administratie evenmin eenvoudig om een dubbele boekhoudtechniek te voeren, aangezien zij als overheidsorgaan hoofdzakelijk haar belangen moet verdedigen aan de hand van verantwoordingsstukken die opgesteld zijn in kasmatige of begrotingswijze vorm.

Op 22 februari 2008 werd de jaarrekening 2007 van de centrale administratie goedgekeurd.

Resultatenrekening

in duizend euro	2007	2006
Dotaties & werkingsmiddelen	30.578	28.813
Bedrijfsopbrengsten	50.878	43.794
Handelsgoederen, grondstoffen en	-4	-7
Diensten en diverse goederen	-9.770	-8.366
Bezoldigingen en sociale lasten	-18.066	-20.004
AF & WV op vaste activa	-45.494	-51.993
Andere bedrijfskosten	-2.326	-1.587
Bedrijfskosten	-75.659	-81.957
Bedrijfsresultaat	-24.780	-38.163
Financiële opbrengsten	2.058	1.636
Financiële kosten	-3	-248
Financieel resultaat	2.055	1.388
Winst verlies uit de gewone	-22.725	-36.775
Uitzonderlijke opbrengsten	34	9.185
Uitzonderlijke kosten	-1	-291
Uitzonderlijk resultaat	33	8.894
Winst Verlies	-22.693	16.516

Balans

in duizend euro	2007	2006
Oprichtingskosten		
Immateriële vaste activa	340	64
Materieel vast actief	358.716	373.630
Terreinen en gebouwen	330.655	349.516
Installaties machines en uitrusting	4.145	3.668
Meubilair en rollend materieel	415	366
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	23.501	20.079
Financiële vaste activa	1.040	720
Vaste activa	360.096	374.414
Vorderingen op meer dan 1 jaar	2.963	0
Werkingsvorderingen	2.963	0
Overige vorderingen	0	0
Voorraden bestellingen in uitvoering	26	26
Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	1.486	673
Handelsvorderingen	1.484	671
Overige vorderingen	2	2
Geldbeleggingen	55.154	47.262
Overige beleggingen		
Liquide middelen	26.326	16.060
Overlopende rekeningen van het actief		
Vlottende activa	85.955	64.020
ACTIVA	446.051	438.434
Patrimonium	566.402	566.402
Herwaarderingsmeerwaarden		
Reserves		
Overgedragen resultaat	-251.753	-229.061
Investeringsdotatie	126.484	96.537
Eigen vermogen	441.133	433.879
Voorzieningen voor risico's en kosten		
Schulden op meer dan 1 jaar		
Schulden op ten hoogste 1 jaar	4.621	4.410
Handelsschulden	3.269	2.214
Schulden m.b.t. sociale lasten	1.350	2.196
Overige schulden	2	
Overlopende rekeningen van het passief	296	146
Vreemd vermogen	4.918	4.556
PASSIEF	446.051	438.434

OPLEIDING DIRECTEURS

De voorbije jaren hadden we vaak te kampen met een nijpend tekort aan geschikte schooldirecteurs. Er was nochtans voldoende potentieel, maar de vacatures zelf raakten niet ingevuld. We weten intussen dat de directeursfunctie mensen soms afschrikt omdat ze geen reëel beeld hebben van wat die taak precies inhoudt. Dat was precies de reden waarom we dit enkele jaren geleden in de opleiding voor directeur hebben voorzien. Projectverantwoordelijke Selectie en Bevordering is Mario Hoste.

"Eigenlijk zijn er geen specifieke voorwaarden voor de functie van directeur. Vroeger moest je minstens 35 jaar oud zijn, vandaag staat er in feite geen leeftijd op. In grote lijnen kan je stellen dat je voor de functie van directeur in een basisschool er leraar zou moeten kunnen zijn. Een directeur van een secundaire school zou in principe les moeten kunnen geven in het secundair onderwijs. Uiteraard is het aangewezen dat je voeling hebt met het onderwijs of, beter nog, dat je

onderwijservaring hebt, al is dit geen strikte voorwaarde.

Het probleem is dat mensen vaak geen idee hebben wat een direc-

teursfunctie precies inhoudt, welke verantwoordelijkheden eraan verbonden zijn, hoeveel tijd en energie je erin moet steken... Onbekend is onbemind en dat was ook de reden waarom het zo moeilijk was om geschikte kandidaten te vinden."

Theorie en praktijk

"De opleiding voor directeur moet daar verandering in brengen, al gaat het hier ook maar om een basisopleiding. Maar ze maakt toch een heel verschil. De opleiding zelf loopt over twee opeenvolgende jaren en bestaat uit 13 dagen opleiding per jaar, verspreid over verschillende weekends. Er wordt zowel aandacht besteed aan de theorie als aan de praktijk. Vaak zijn de cursisten mensen die al een directeursambt bekleden, maar toch nog graag bijkomende houvast krijgen. Wat niet verwonderlijk is, want al ben je nog zo'n goede leerkracht, er is nog altijd een heel groot verschil tussen een klas in de hand houden en een school leiden."

"Naast de opleiding zijn er ook contactmomenten. Die worden georganiseerd door mentoren. Het zijn bijeenkomsten waar in groepen gewerkt wordt, waar vragen gesteld kunnen worden, waar ervaring uitgewisseld wordt... Mentoren maken tegelijk gebruik van de mogelijkheid om de mensen te observeren, te motiveren, te begeleiden en op basis daarvan wordt dan een sterkte-zwakteanalyse gemaakt. Na afloop wordt aan de kandidaten een vor-

mingsattest afgeleverd. Dat is een officieel document – dat is bij decreet verplicht trouwens – dat mensen aan de raad van bestuur van de scholengroep moeten voorleggen om officieel benoemd te kunnen worden."

Uitgebreid takenpakket

"In 2007 hebben we nieuwe accenten gelegd, hebben we het beleidvoerend vermogen gestalte willen geven en vergroten. We willen sterke, dynamische scholen creëren en de cursisten een kader aanreiken. De opleiding is niet allesomvattend maar biedt toch al een stevige basis. Er komen ook heel wat vakgebieden aan bod: financieel beheer, materieel beheer, visieontwikkeling, leiderschapsstijlen, juridische aspecten en zo meer."

"Belangrijk in 2007 is de nieuwe regelgeving die ingevoerd werd rond evaluatie op basis van iemands functieomschrijving. Maar zo'n maatregel voer je niet zomaar ineens in. Er gaat training aan vooraf voor je zoiets implementeert.

Iedereen moet nu via functioneringsgesprekken beoordeeld worden en dat betekent een extra belasting voor de directeur die vaak als meest aangewezen evaluator

wordt beschouwd. Ook daar moeten de cursisten leren mee omgaan."

Voortdurend bijsturen

"De basis is gelegd, we hebben vernieuwingen aangebracht en we moeten nu samen overlopen hoe we deze basisopleiding voor directeurs verder kunnen verbeteren, verruimen en actualiseren. Als directeur moet je over alle facetten van een school waken en daar komt echt heel wat bij kijken. We moeten nog verder sleutelen aan interne kwaliteitszorg, financieel beheer, pedagogische begeleiding, leerzorg, tot keuken en catering toe. En er staat nog meer op stapel waar je als directeur rechtstreeks of onrechtstreeks mee te maken krijgt. Er moet bijvoorbeeld nog hard gewerkt worden aan de taalachterstand van – voornamelijk – allochtone jongeren. We moeten aandacht hebben voor school- en jongerencultuur."

"We zijn in elk geval blij met de huidige resultaten. We mogen niet klagen over het aantal inschrijvingen, dit jaar zijn er 140 cursisten gestart, die volgen het nu bestaande traject en gaandeweg zullen we de inhoud van de opleiding verder bijsturen. Wie dus in september 2008 aan een opleiding begint, zal in juni 2010 afgestudeerd zijn."

Mario Hoste

projectverantwoordelijke Selectie en bevordering

“ Een klas in de hand houden is nog wat anders dan een school leiden ”

De jaarlijkse investeringsdotatie is nog steeds onvoldoende om de jaarlijkse afschrijvingen te compenseren. Bijgevolg zal de neerwaartse trend van het gebouwenpatrimonium ook in de komende jaren blijven doorzetten.

Er is een stijging bij de vorderingen op meer dan een jaar veroorzaakt door twee grote dossiers. Door opmerkingen van het Rekenhof werden in 2007 de vorderingen gesplitst in werkingsvorderingen en dubieuze debiteuren.

Voor 2007 realiseert het GO! centraal een tekort van 22,6 mio euro, terwijl er in 2006 een overschot van 16,5 mio euro werd gerealiseerd. Het overschot uit 2006 vloeide voort uit het feit dat reserves niet langer opgenomen werden in de boekhouding. Zonder de aanpassing van de reserves zou het resultaat in 2006 een tekort van 27,8 miljoen euro vertoond hebben. Zowel in 2006 als 2007 is dit tekort voornamelijk het gevolg van de afschrijvingen op gebouwen.

De hogere schuldpositie in 2007 is te wijten aan het feit dat facturen aan het einde van het boekjaar geboekt werden als schuld die pas in 2008 werd betaald.

De kosten van diensten en diverse goederen nemen toe door de extra projectwerking ICT en communicatie. De personeelskosten dalen door de herplaatsing- en uitstapregeling. De afschrijvingen zijn gedaald omdat het grootste deel van het patrimonium is afgeschreven. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat het lineaire afschrijvingspercentage van 3,33% niet overeenstemt met de werkelijkheid. Mits het nodige eigenaar-onderhoud gaan gebouwen langer mee dan de vooropgestelde 33 jaar.

In verhouding tot de begroting liggen de gerealiseerde ontvangsten hoger dan voorzien en de uitgaven lager dan voorzien, vooral op het vlak van infrastructuur en ICT. Hierdoor werd in 2006 een overdracht gecreëerd.

MOBIELE COMPUTERKLAS

Kurt Klynen is in het Centrum voor Nascholing van het GO! de draaiende motor achter het Creative Learning Center. Hij is de man die de mobiele computerklas concreet vorm gegeven heeft en er de boer mee op gaat. Zeker nu computerintegratie verplicht is om de eindtermen te halen. Zowel leerlingen als leerkrachten krijgen van hem computerinitiatie of bijscholing.

"Ik ben in feite begonnen als projectleider ICT en heb gaandeweg inderdaad de mobiele computerklas uitgebouwd. Ik vond het nogal omslachtig dat leerlingen en leerkrachten vanuit alle hoeken van het land naar Brussel of elders zouden moeten komen voor computerles. Ik had ook een aantal projecten gezien in het buitenland die me op het idee brachten om een mobiele computerklas uit te bouwen. Denk nu niet aan een bepaalde locatie, aan stoelen en tafels want mijn computerklasje is eigenlijk niet veel meer dan een grote doos met materiaal die ik alle dagen in mijn Fiatje prop. Er is verbetering op komst, want er zijn flight cases besteld, of daar lijken ze toch op, om al dat kostelijk en fragiel materiaal op een meer verantwoorde manier te transporteren. Wat erin zit? Ik neem altijd 6 laptops mee, een router, een beamer, een speciale contactdoos met voldoende stopcontacten want in een gewoon klaslokaal vind je er doorgaans maar één of twee... Ik kan dus om het even waar werken en van elke locatie een computerlokaal maken. Voor zover er een internetsignaal voorhanden is natuurlijk. Net die mobiliteit is het grote voordeel."

Betrokkenheid

"Ik laat de mensen zelf het materiaal uitpakken, ze sluiten zelf de stroomkabels aan en nadien laat ik hen het computer materiaal ook weer inpakken. Dat vergroot de betrokkenheid en verkleint de afstand tussen henzelf en dat onbekende toestel. Ideaal zijn klasjes van 12 mensen. Per twee delen ze dan een laptop en halverwege wordt er van plaats gewisseld zodat iedereen dezelfde kansen krijgt. Zo leren ze trouwens ook meer van elkaar."

"Zelf ben ik absoluut geen computerballeboos of informaticaspecialist, daar hebben we trouwens een ondersteunende technische dienst voor. Ik hou me liever bezig met de didactische kant van de dingen. Ik zie gewoonlijk al snel welke concrete toepassingen er zijn om de computer bij bepaalde lessen te betrekken. De computer boezemt sommige leerkrachten nog angst in. Dat begrijp ik ook wel. Oudere generaties zijn opgegroeid zonder computer en voelen zich onzeker, temeer omdat jongeren vandaag er veel sneller mee weg kunnen. Ze moeten ook vaak de 'klik' krijgen om te zien welke mogelijkheden er precies binnen hun vakgebied zijn,

mee afhankelijk van de leeftijdscategorie die ze begeleiden natuurlijk. Niets is onmogelijk, je moet alleen de reflex ontwikkelen om aan computertoepassingen te denken. Bovendien moet je ook wel een beetje creatief zijn om er lesideeën uit te halen."

Creatieve toepassingen

"Je kunt digitale vertelboeken gebruiken, podcasts maken, oefeningen maken, zoekopdrachten geven, webtoepassingen bedenken, filmpjes maken of bekijken, stripverhalen maken, chatsessies organiseren, gezamenlijk verhalen schrijven enz. Pas als mensen weten wat de mogelijkheden zijn, gaan ze er het nut van inzien voor hun lessen. Een voorbeeld. In een praktijkles doet een leerkracht iets voor en de leerlingen staan er rond en kijken toe. Veel handiger én leuker wordt die les als je de leerlingen daar zelf een filmpje van laat maken. Een ander voorbeeld. De meeste jongeren bezitten een iPod of mp3-speler. Verbied die dingen niet op school, maar maak er juist dankbaar gebruik van. Integreer ze in de lessen. Profiteer bijvoorbeeld van de hype rond het jumpen om de lessen Lichamelijke Opvoeding te actualiseren, of integreer dat soort technologie in een klassieke fit-o-meter zodat jongeren aan elke volgende stop nieuwe instructies krijgen. Mooi meegenomen dat het de school zelf bijna niets kost."

"In het secundair onderwijs is de computer al behoorlijk ingeburgerd. Jongeren moeten hun huiswerk bijvoorbeeld tegen zondagavond doorsturen. In het basisonderwijs zal dat wel volgen, al moeten we er voorlopig wel rekening mee houden dat (nog) niet iedereen thuis over een computer beschikt. Hier kan de school zeker iets aan doen door kinderen uit een kansarme omgeving 's middags of tijdens de speeltijd hun computerachterstand te helpen wegwerken."

Onbekend is onbemind

"Weet je, wat nieuw is, stoot altijd op weerstand. Dat is zo en dat zal altijd zo blijven. We zijn op goede weg maar het zal toch nog wel een paar jaar duren voor de computer echt geïntegreerd zal zijn in de scholen. Het is een mentaliteit en een cultuur waar we langzaam aan sleutelen. De mobiele computerklas heeft vorig jaar in elk geval op volle toeren gedraaid en we zijn blij met het resultaat. De ICT-integratie is er enorm door versneld. Ons bereik is ook veel groter. Waar we vroeger misschien een 40-tal mensen konden bereiken, helpen we er nu 400. En diegenen die mee zijn, die zullen ook de anderen aanzetten!"

Kurt Klynen
nascholer ICT

“**Dankzij de mobiele computerklas is de ICT-integratie enorm versneld**”

'Bladerend door dit Jaarverslag ontdekt u het verhaal van collega's over wat er op hun werkterrein bereikt is.'

SCHOOLTAAL NEDERLANDS

Jella Di Perna is themaverantwoordelijke taal in het Centrum voor Nascholing van het GO! en werkt deeltijds mee aan een ministerieel project van het Centrum Nascholing Onderwijs van de Universiteit Antwerpen (UA). Het project focust op functionele taalvaardigheid.

“Wat vast staat is dat het taalgebruik van jongeren vandaag erg verschilt van het taalgebruik dat op school van jongeren gevraagd wordt. Die kloof wordt steeds groter. Het probleem ligt vooral bij een gebrek aan functionele taalvaardigheden: leerlingen lezen niet wat er staat, ze antwoorden maar op één vraag als er twee vragen worden gesteld, ze kunnen geen zinnen meer schrijven, ze gebruiken geen interpunctie, ze kunnen niet samenwerken, ze zijn slordig in woordenschatverwerving.

Het gebrek aan functionele taalvaardigheden vormt dus niet alleen een probleem in de lessen

Nederlands. Daarom moeten alle leerkrachten meer aandacht besteden aan taalgebruik in de klas en actief werken aan taalontwikkeling.”

Aandacht voor taalontwikkeling

“Het prioritair project ‘Taalgericht vakonderwijs’ past in het actieve gelijkemansbeleid dat minister van Onderwijs Frank Vandenbroucke voert. Vlaanderen loopt op kop in Europa als onderwijssysteem waar de grootste kloof bestaat tussen leerlingen die meekunnen in het onderwijs en leerlingen die eruit vallen. Daar moeten we niet fier op zijn. We moeten alle hens aan dek roepen. En als je dan weet dat die kloof steeds weer terug te voeren is op de kloof tussen de onderwijs- en de thuistaal, dan moet je actie ondernemen.”

“Wie taalachterstand zegt, denkt misschien meteen aan anderstaligen, maar het is lang niet alleen een probleem voor de allochtone kinderen. In taalarme gezinnen hebben kinderen vaak een onvoldoende ontwikkelde taalvaardigheid of een te beperkte woordenschat.”

De lat moet omhoog

“En dat is precies het pijnpunt waar we moeten aan sleutelen. We moeten werk maken van taalgericht vakonderwijs. Het heeft geen zin om leerlingen makkelijker lesmateriaal aan te bieden in de hoop dat de luttele lessen Nederlands de taalhiaten wel zullen invullen. Want zo werkt het niet. Door systematisch de lat lager te leggen, help je hen niet bij hun ontwikkeling, integendeel. Kinderen moeten de kans krijgen – én de moeite doen! – om taalvaardigheden te oefenen. Heel belangrijk daarbij zijn interactie, context en taalsteun. Eén: interactie. Taal leer je niet alleen door te lezen en te luisteren,

maar ook door te spreken en te schrijven. Kinderen moeten een taal zo actief mogelijk gebruiken. Twee: context. Breng de buitenwereld binnen of breng die kinderen naar de buitenwereld. Laat ze zelf op ontdekking gaan, laat ze gaandeweg zaken opmerken en ervaren. Het voordeel is dat ze de leerstof beter zullen vatten. Wat ze op die manier zelf geleerd hebben, zullen ze ook veel beter onthouden. En drie: taalsteun. Je smijt de leerlingen niet in het diepe met je interactieve taken, maar je ondersteunt ze zoveel mogelijk op taalvlak, bijvoorbeeld door een stappenplan lezen te volgen of door een schrijfkader aan te bieden.”

“Zestig scholen stapten mee in het project; 29 scholen van het GO! zijn onder mijn hoede. Het komt erop neer leerkrachten en directeurs te helpen bij het opbouwen van expertise. Som-

mige leerkrachten zien er tegenop om hun lesaanpak te veranderen, want het vraagt wat organisatie. Maar leraren zullen het

taalgericht vakonderwijs wel ter harte moeten nemen, want de onderwijsinspectie licht ook het talenbeleid van scholen door.”

Leerrijke (taal)ervaring

“Ik geef altijd graag het voorbeeld van een les houtbewerking. Bij een klassieke les geeft de leerkracht alle uitleg over de nieuwe zaagmachine. Bij een taalgerichte les deelt de leerkracht de leerlingen op in groepjes. Elk groepje krijgt een handleiding van de nieuwe zaagmachine en neemt één taak op zich, bijvoorbeeld uitzoeken hoe de machine werkt, nagaan wat de veiligheidsvoorschriften zijn, een stappenplan voor een werkstuk opstellen. De week erop bespreken de leerlingen welke problemen ze ondervonden in hun groepje en geven ze elkaar raad. Weer een week later brengen de groepjes aan elkaar verslag uit. Deze lessen verschillen maar lichtjes van de klassieke les, maar er zijn heel wat voordelen: de leerlingen lezen authentieke teksten, ze zijn bezig met vakwoordenschat en met schooltaal, ze werken samen, ze ontwikkelen hun taalvaardigheden en tegelijkertijd hun vakbekwaamheid.

Moet die leerkracht daarvoor zijn hele les omgooien? Helemaal niet! Het gaat om zeer kleine verschillen, maar voor de kinderen die ermee te maken hebben zijn de verschillen uiteindelijk behoorlijk groot. Reken maar dat ze de les houtbewerking niet licht zullen vergeten.”

Jella Di Perna
themaverantwoordelijke Taal
Centrum voor Nascholing

“**Focussen op functionele taalvaardigheid**”

Infrastructuur

Nieuwbouw en grote infrastructuurwerken

In 2007 bedroeg de vastleggingsmachtiging voor nieuwbouw en grote infrastructuurwerken 32.804.000 euro (inclusief 11.234.000 euro bijkomende middelen). Deze machtiging werd in haar totaliteit vastgelegd.

Daarnaast werden de volgende vastleggingen gerealiseerd:

- 1.633.917,20 euro op het krediet trekkingsrechten waar scholengroepen eigen voorstellen kunnen laten realiseren met een eigen prioriteitenstelling;
- 489.183,46 euro van de middelen die de VGC ter beschikking heeft gesteld als urgentiefonds voor de Brusselse scholen.

- vastleggingsmachtiging
- trekkingsrechten
- VGC

REG-middelen Vlaamse Gemeenschap

(REG staat voor Rationeel Energiegebruik)

De Raad GO! besliste om de 11,2 miljoen euro aan extra machtiging die door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking werden gesteld, te besteden aan REG-investeringen.

De projecten dienden dan ook te behoren tot een van de volgende vier categorieën:

- dakvernieuwing en -isolatie (en van de schil van het gebouw);
- aanpassen ramen en dubbele beglazing;
- verwarmingsinstallaties moderniseren (warmwaterproductie);
- nieuwe verlichtingsarmaturen aanbrengen.

De machtiging werd verdeeld onder de 28 scholengroepen op basis van de verdeelsleutel die gehanteerd wordt voor de KIW-middelen. De studie, gunning en opvolging van de werken werd in handen gegeven van de scholengroepen. De vastlegging en betaling van de werken diende via het centrale bestuursniveau te verlopen.

Planning 2007-2010

Met de opmaak van de planning voor 2007-2010 werd reeds in 2006 begonnen. Op 22 juni 2006 keurde de Raad GO! een eerste lijst van projecten goed, voor een bedrag van 93 miljoen euro. Een aantal andere voorstellen van de scholengroepen waarover op dat moment nog geen beslissing kon worden genomen, werd in de loop van 2006 - 2007 verder onderzocht.

Op 2 maart 2007 keurde de Raad GO! dan een tweede lijst van projecten goed, voor een bedrag van 13 miljoen euro.

DBFM (Design, Build, Finance, Maintain)

Op 10 november 2005 keurde de Vlaamse regering de concrete plannen van Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming Frank Vandenbroucke goed om tegen 2011 een achterstand van 1 miljard euro in scholenbouw in te halen via publiek-private samenwerking.

Door de omvang, ter waarde van ca. 1 miljard euro, en de betekenis van het DBFM-programma voor de onderwijsactoren heeft de procedure een grote vertraging opgelopen. Ten vroegste in het najaar van 2008 kan de private partner worden geselecteerd en kunnen in het voorjaar van 2009 de eerste projecten worden opgestart.

SCHOLENBOUW

Als afdelingshoofd Infrastructuur zorgt Dirk Ferlin voor de uitvoering van de prioritaire planning waaraan middelen toegewezen zijn. Een recente realisatie was de bouw van basisschool De Regenboog Grimbergen.

"Op de GO! campus in Grimbergen waren tot voor kort een basisschool en een atheneum gehuisvest. De basisschool moest het vooral stellen met tijdelijke en semipermanente paviljoenen. Toen midden de jaren '90 het leerlingenaantal toenam, werd het hoog tijd voor nieuwe, definitieve gebouwen voor de basisschool. Na een open oproep werd de opdracht gegund aan architectenbureau Van Geystelen-Thys. Zij hebben een mooi, functioneel gebouw van 1.600 m² ontworpen. De bouwwerken startten in april 2005."

Polyvalent

"Het concept is een logisch en rationeel geheel, waarin alle gebruikers zich thuis voelen. In het randstedelijke weefsel waar de school is ingeplant, hebben de woningen een duidelijke scheiding tussen de publieke zijde aan de straatkant en de private zijde aan de tuinkant. Ook het nieuwe schoolgebouw heeft een 'voorgevel' aan de speelplaats en een tuinkant achteraan. Aan de tuinkant zijn de klassen visueel verlengd met terrassen die uitgeven op klastuintjes. Dat zorgt voor een huiselijke sfeer in de klassen en tegelijk is er een sterke link met de natuur. De gevel is volledig van glas en een luifel zorgt

op warme dagen voor zonwering. Het gebouw heeft een eenvoudige structuur: de hal fungeert tegelijk als polyvalente ruimte vanwaar een gang vertrekt met aan

beide zijden klaslokalen. De materiaalkeuze is bewust sober gehouden en de detailafwerking is verzorgd. Daardoor is het een neutraal maar verre van banaal gebouw geworden dat mee kan evolueren met zijn gebruikers."

"Door de speelse vormgeving van de wand tussen de klassen en de gang ontstaan er afwisselend nissen in de gang of in de klassen. Zo krijg je ruimtes voor het opbergen van jassen, nissen met deuren, etalages. Op het gelijkvloers worden accenten gelegd met gekleurde etalages, op de verdieping zijn er koepels in het plafond met gekleurde beglazing. Zo ontstaat er een interessant lichtspel."

Kleuters

"Dit nieuwe gebouw was de eerste fase. In een volgende fase krijgen de kleuters een nieuw onderkomen en wordt de buitenaanleg gerealiseerd. Dit wordt voorzien in 2009-2010." Dat het gebouw enorm geapprecieerd wordt door de directie, leerkrachten en leerlingen, bevestigt de getuigenis van Nadine Letellier, directeur van BS De Regenboog Grimbergen.

"Als directeur voelde ik me betrokken bij het bouwproject. De architect, Adinda Van Geystelen, nam de tijd om te polsen naar onze noden en verwachtingen. Ze verbleef op school om te observeren hoe een gewone schooldag verliep. Ze voerde gesprekken met leerkrachten en kinderen. Ze informeerde grondig over onze schoolcultuur en onze visie op onderwijs en luisterde naar al onze verzuchtingen. Er volgden nog heel wat werkvergaderingen met deskundigen van IRW en de ontwerpers."

Positieve reacties

"In april 2007 kreeg ik officieel de sleutels overhandigd door Robert Steuts, algemeen directeur van Scholengroep Midden-Brabant. We kregen niets dan positieve reacties. Terecht, want ons schoolgebouw is niet enkel functioneel, het oogt ook mooi. Het is precies zoals ik het had gewenst: een sober gebouw met veel licht en ruimte, duurzaam, onderhoudsvriendelijk en functioneel. De subtiele kleuraccenten en details in de afwerking geven de lokalen en de gangen een stijlvol en tegelijk speels karakter. De gekleurde daklichten op de verdieping geven de gang een betoverende sfeer, alsof je door een regenboog loopt. De etalagekasten bij de klassen doorbreken de saaiheid van de gang en brengen de beleving in de klas naar buiten. Op het gelijkvloers heeft elke klas een ruim terras dat bij zonnige dagen het verlengde wordt van

het klaslokaal. Op de verdieping heeft elke klas een ruim balkon dat door de grote ramen en het licht hellend plafond het ruimtegevoel vergroot."

"Op 1 september 2007 nam de lagere afdeling het nieuwe schoolgebouw in gebruik. Het gaf het schoolteam een bijkomend elan en nieuwe mogelijkheden om ons onderwijs nog aantrekkelijker te maken. Maar dit project is nog niet helemaal klaar. We hebben nog de bouw van een luifel en de inrichting van de speelplaats voor de boeg. We wachten ook op de tweede bouwfase: een splinternieuwe kleuterafdeling met een polyvalente ruimte en bijkomende klassen voor de lagere afdeling. Want intussen is ons nieuwe gebouw alweer te klein!"

"Ik heb dit project beleefd als een soort zwangerschap. Er waren prettige maar soms ook moeilijke momenten, er waren ongemakken en problemen, maar toen we zagen wat een prachtkind het geworden was, waren we dolgelukkig en vergaten we de rest."

Dirk Ferlin
afdelingshoofd Infrastructuur

“ Je kunt het bijna vergelijken met een zwangerschap ”

Via de wetgeving op de overheidsopdrachten ging de Vlaamse overheid in 2007 op zoek naar private partners om een aparte vennootschap te vormen. Samen met een AGION-dochtervennootschap - waarin ook Participatiemaatschappij Vlaanderen voor 50% zal deelnemen - zal de gekozen partner de DBFM-vennootschap vormen.

Deze vennootschap wordt verantwoordelijk voor het ontwerp (Design), de bouw (Build), de financiering (Finance) en het in stand houden (Maintain) van de bouwprojecten (DBFM) en ontvangt daarvoor van de schoolbesturen een prestatiegebonden beschikbaarheidsvergoeding.

Een commissie heeft unaniem 256 projecten, inclusief reservelijst (45), goedgekeurd voor een totale kostprijs van 1,2 miljard euro, waaronder een aantal 'modelprojecten'. Volgens de Vlaamse Bouwmeester zijn dit projecten die op één of meer vlakken toonaangevend zijn. Ze kunnen model staan voor de 'school van de toekomst', zowel op onderwijskundig, architecturaal als maatschappelijk vlak. Deze projecten zullen een aangepaste begeleiding en ondersteuning krijgen.

Voor het DBFM-programma komen 51 scholen van het GO! in aanmerking, waarvan:

- 45 op de eerste lijst, inclusief 13 modelprojecten;
- 6 op de reservelijst, inclusief 3 modelprojecten.

De geselecteerde vennootschap zal gesprekken aangaan met de inrichtende machten; wat kan resulteren in individuele DBFM-contracten tussen de inrichtende machten en de vennootschap.

De autonomie van het GO! blijft echter onaangetast. De eindbeslissing om mee te stappen in het DBFM-programma en dus aan het eind een individueel DBFM-contract te sluiten met de vennootschap, ligt finaal bij elk project. De vennootschap zal de schoolinfrastructuur 30 jaar lang ter beschikking stellen van het GO!, instaan voor het onderhoud en erover waken dat aan bepaalde minimumeisen wordt voldaan. Het GO! zal in ruil hiervoor een periodieke beschikbaarheidsvergoeding aan de vennootschap betalen. Op het einde van het individueel DBFM-contract wordt de schoolinfrastructuur kosteloos overgedragen aan het GO!

De aanbestedingprocedure voor de aanstelling van een private partner startte op 20 juli 2006 maar werd om juridisch-technische redenen en om redenen van zorgvuldig bestuur voortijdig stopgezet op 24 november 2006. Een nieuwe bevragsingsprocedure herstartte op 22 december 2006. Geïnteresseerde partijen konden zich kandidaat stellen tot 7 februari 2007.

De Vlaamse regering besliste op 30 maart 2007 dat de vier partijen die hun kandidatuur hadden ingediend in de eerste fase, geselecteerd werden om verder te gaan naar de tweede fase. In deze tweede fase werden de geselecteerde kandidaten uitgenodigd om een offerte in te dienen op basis van een "bestek tweede fase". Op 19 juli 2007 hechtte de Vlaamse regering haar goedkeuring aan het bestek tweede fase. De kandidaten kregen tijd tot uiterlijk 17 december 2007 om hun offerte in te dienen.

Begin 2008 zullen de offertes worden geanalyseerd en de overgebleven kandidaten uitgenodigd worden om een 'best and final offer' uit te brengen.

In 2007 kregen verschillende scholen van het GO! een ondersteuning vanuit het team van de Vlaamse Bouwmeester via verschillende initiatieven zoals Studio Open School.

Met de aanstelling van een DBFM-verantwoordelijke binnen de afdeling Infrastructuur wil het GO! zich voorbereiden op de realisatie van deze projecten en de scholen ondersteunen bij de opmaak van hun projectdefinitie.

Aankoop zware didactische apparatuur

In 2006 hechtte de Raad zijn principiële goedkeuring aan een investeringsproject 'didactisch materiaal' ten behoeve van het deeltijds kunstonderwijs voor een bedrag van ± 650.000 euro, met een overschrijdingsdrempel van maximaal 5%.

Dit project resulteerde uiteindelijk in 2006 in een vastlegging t.b.v. 357.860,30 euro, waarvan slechts 8.000 euro aan didactische materialen voor de academies met een richting in de beeldende kunsten. Het feit dat er geen of foutieve inschrijvingen waren voor de beeldende kunsten lag aan de basis van deze minieme toewijzing.

Als antwoord op de vraag van de directeurs van de betrokken academies om dit project opnieuw op te starten, besliste de afgevaardigd bestuurder op 14 juni 2007 om zijn goedkeuring te geven aan het heropstarten en het resterende bedrag van ongeveer 300.000 euro te reserveren voor dit dossier.

Rekening houdend met de ervaringen van 2006 werd nu het nieuw opgestarte dossier "Beeldende kunsten" ingedeeld in twee afzonderlijke bestekken:

Bestek 1 - meubilair en atelieruitrusting bestaande uit:

- Perceel 1 - meubilair
- Perceel 2 - atelieruitrusting

Bestek 2 - computers en randapparatuur onderverdeeld in:

- Perceel 1 - computers
- Perceel 2 - randapparatuur
- Perceel 3 - beamer

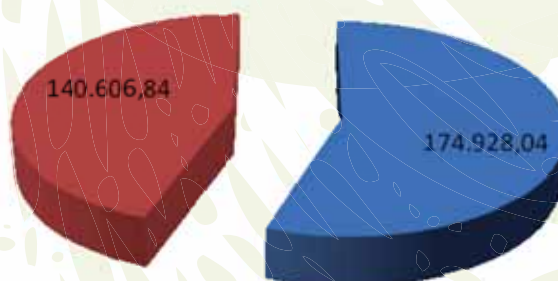
In september 2007 besliste de afgevaardigd bestuurder zijn goedkeuring te geven aan: de gunningswijze, de vooropgestelde gunningscriteria prijs en kwaliteit en hun onderlinge verhouding en de uitgewerkte bestekken.

Beide opdrachten werden gepubliceerd en de opening van de offertes was voorzien voor oktober 2007.

Na onderzoek gaf de afgevaardigd bestuurder, op voorstel van de aankoopcommissie, zijn goedkeuring om voor het dossier de volgende bestellingen te plaatsen:

meubilair en atelieruitrusting ten bedrage van 174.928,04 euro

computers en randapparatuur ten bedrage van 140.606,84 euro

- meubilair en atelieruitrusting
- computers en randapparatuur

Klachtenmanagement

Klachtenbehandeling door de administratie

Het klachtenregister 2007 bevat 5 ontvankelijke en 7 onontvankelijke klachten. Drie klachten werden ingediend per brief, 8 per e-mail en 1 per telefoon. Eén klacht bereikte ons via de Vlaamse Ombudsdienst.

Van de ontvankelijke klachten bleek er 1 klacht gegrond te zijn, 4 klachten bleken ongegrond.

De gegronde klacht ging over een veiligheidsprobleem in een leegstaande school. Vandalen hadden de ramen ingegooid met als gevolg glasscherven in de tuin en op het dak van de klager. Het incident werd ook gemeld bij de politie. De klager vroeg het nodige te doen om de leegstaande school beter te beveiligen. De afdeling Infrastructuur liet de ramen dichttimmeren. De scholengroep heeft de poort van het domein verankerd.

Naar aanleiding van de naamsverandering van het Gemeenschapsonderwijs in GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap wees een klager erop dat zijn bvba de naam GO! droeg. Deze klacht werd in samenspraak met de juridische dienst grondig onderzocht en als ongegrond gekwalificeerd.

Drie kandidaten voor deelname aan de opleiding voor een bevorderingsambt klaagden het feit aan dat niet alle kandidaten kunnen deelnemen aan de opleiding. Telkens wanneer het GO! beslist een opleiding te organiseren voor selectie- of bevorderingsambten wordt een centrale oproep gedaan. Het aantal opleidingsplaatsen wordt bepaald door de stuurgroep in overleg met de vakbonden. Per scholengroep werden een aantal opleidingsplaatsen toegekend. Het is de scholengroep die, conform het Bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs, bevoegd is voor het screenen van alle kandidaten die bij de scholengroep kandideerden. Alle informatie over het verloop van de procedure werd aan de kandidaten meegedeeld.

Er werden geen klachten in tweede lijn behandeld door de Vlaamse Ombudsdienst.

In 2008 wordt verder gewerkt aan de communicatie over de klachtenbehandeling.

Klachtenbehandeling door de scholen en scholengroepen

> Algemene kwantitatieve gegevens

Uit de gegevens die de scholengroepen ter beschikking stelden blijkt dat er het voorbije jaar 201 klachten werden ingediend. Daarvan werden er 58 ontvangen door de klachtencoördinator

op de centrale administratie, die ze doorstuurde naar de scholengroepen. In vele gevallen was de betrokken school of scholengroep al op de hoogte van de klacht. Dit doet vermoeden dat ouders wel op de hoogte zijn van de klachtenprocedure die in elk schoolreglement is opgenomen. 13 klachten bereikten onze instelling via de Vlaamse Ombudsdienst. Ook in deze gevallen was de school al met de klachtenbehandeling bezig.

Van de 201 klachten zijn er 157 ontvankelijk en 54 onontvankelijk. Er is een lichte stijging van het aantal ontvankelijke klachten t.o.v. het vorige jaar (2006). 78 van de 157 klachten werden gegrond bevonden, 40 deels gegrond en 39 ongegrond. Het aantal gegronde en deels gegronde klachten blijft stijgen.

De grootste groep van niet-ontvankelijke klachten blijft net zoals voorgaande jaren betrekking hebben op de uitreiking van B- en C-attesten. Hier moet de klacht beschouwd worden als een bezwaarschrift. Een dergelijk bezwaarschrift past binnen de beroepsprocedure die geldt voor B- en C-attesten. Voor alle duidelijkheid: het gaat hier niet om klachten over het verloop van een beroepsprocedure.

Er worden nog steeds meer klachten per brief ingediend dan per e-mail of telefoon. Maar het valt wel op dat een groter aantal klachten via verschillende dragers worden ingediend.

Nagenoeg alle klachten werden behandeld binnen de voorziene termijn van 45 dagen. In de meeste gevallen worden de klachten veel sneller behandeld.

> Het klachtenbeeld

Een groot aantal klachten komt van ouders die menen dat hun kind onrecht wordt aangedaan. Er is vaak sprake van een communicatiestoornis tussen de directeur en de ouder. Opvallend is dat ouders niet meer geneigd zijn om in eerste instantie naar de directeur te stappen. Deze vaststelling wordt toch door een aantal scholengroepen vermeld. Men stapt onmiddellijk naar de algemeen directeur. Nochtans kunnen veel klachten via een gesprek met de directeur informeel worden opgelost. Men mag wel niet uit het oog verliezen dat de meeste klachten wellicht nog op schoolniveau en/of informeel worden opgelost en dus niet worden geregistreerd (artikel 6 klachtendecreet).

Toch merken we voor 2007 enkele tendensen op.

Wat opvalt is dat klachten op verschillende niveaus en via verschillende kanalen tegelijk worden ingediend. Nochtans is de klachtenprocedure in elk schoolreglement opgenomen en dus algemeen bekend.

Een blijvende tendens ten opzichte van vorig jaar is het grote aantal klachten over de uitreiking van B- of C-attesten. In het schoolreglement wordt de beroepsprocedure tegen een beslissing van een delibererende klassenraad uitgebreid beschreven-

VAN ROGO NAAR GO! OUDERS

Toen eind vorig jaar de Raad voor Ouders van het Gemeenschapsonderwijs (ROGO vzw) werd ontbonden, nam de Raad van het GO! het initiatief tot de oprichting van een nieuwe vzw die de belangen van de ouders en ouderverenigingen van het GO! in de toekomst verder zal behartigen. GO! ouders vzw zag het daglicht. Filip Giraldo werd gevraagd om de nieuwe voorzitter te worden.

"Het jaar 2007 was het jaar van de grote veranderingen. De oude vzw werd ontbonden en er werd een nieuwe vereniging opgericht: GO! ouders. De algemene vergadering is verruimd en inmiddels zijn er twee nieuwe medewerkers aan de slag. Eva De Blicq is de nieuwe coördinator. Veerle Vyverman neemt vooral het pedagogische luik voor haar rekening, terwijl Marijke Vanthomme als diversiteitsmedewerker de LOP's blijft ondersteunen. De voorzitterwissel is – voorlopig tenminste – ook geregeld. Ik heb het voorzitterschap aanvaard, en daarom hebben ze mij wellicht ook gevraagd, omdat ik al een jaar of vijf in de vroegere vzw actief was. Zelf ben ik ook een kind van het GO!, wat wellicht ook mijn betrokkenheid verklaart."

Communicatie

"We zijn dan wel met een schone lei opnieuw van start gegaan, maar dat wil niet zeggen dat we alle ervaring, kennis en knowhow overboord gegooid hebben. Integen-

deel. De opgebouwde jarenlange ervaring van vorige medewerkers en betrokken ouders is én blijft een belangrijke bron van expertise. Het is onze taak om scholen aan te zetten tot een vlotte samenwerking met de ouders. Elke school heeft er belang bij om een oudervereniging te hebben, want het bevordert de algemene communicatie tussen de school en de buitenwereld. Sommige schoolaspecten zijn trouwens zo plaatsgebonden dat het beter is om daar met een plaatselijke oudervereniging de koppen voor bij elkaar te steken. Je kunt nu eenmaal niet verwachten dat de overheid alle schoolaspecten eventjes vanuit Brussel kan regelen. Wij, als GO! ouders, functioneren daarbij enerzijds als vertegenwoordigers en belangenverdedigers voor de ouders; aan de andere kant steunen wij de school om op de best mogelijke manier vorm te geven aan zo'n oudervereniging. Als overkoepelende oudervereniging moeten wij in feite een brug vormen, als communicatieplatform en doorgeefluik fungeren tussen de ouders en de school. Dat is een van de belangrijkste doelstellingen. We moeten beide partijen bijstaan en hen helpen met advies, vorming, goede raad, praktische tips enz. Wij moeten hen uitleg geven over de werking van zo'n ouderraad, de mogelijkheden, de rechten en plichten,..."

Betrokkenheid

"Het is ons al opgevallen dat de betrokkenheid van ouders in het basisonderwijs veel groter is dan in het secundair onderwijs. Wat ook wel begrijpelijk is natuurlijk. Ouders brengen hun jongste kinderen vaak zelf naar school, ontmoeten elkaar aan de schoolpoort en hebben sowieso een hechter contact onderling en met de school. Leerlingen uit het secundair onderwijs komen doorgaans zelfstandig naar school waardoor we de ouders doorgaans niet kennen. Voor de school is het nochtans belangrijk om ook de ouders eens op de schoolbanken te krijgen, vandaar ook onze samenwerking met EVO (Educatieve Vereniging voor Ouderwerking in het Officieel Onderwijs vzw). Thema's als pesten op school, agressie op school, veilig internetgebruik,... het zijn allemaal onderwerpen waar ouders (vaak dezelfde) vragen over hebben. Een informatieve of educatieve sessie in de school kan ouders motiveren om eens te komen luisteren. Het vergroot vanzelf de betrokkenheid met de school waar hun eigen kinderen les volgen. Voor de scholen is het een uitdaging om op zoek te gaan naar actualiteitgebonden thema's die de opkomst garanderen. Denk maar aan problematieken als omgaan met drugs,

eetstoornissen, leermoeilijkheden, zelfverminking, het verwerken van een rouwproces,..."

Toekomstplannen

"Bij de start van het nieuwe schooljaar, in september 2008,

gaan we in elk geval een brede informatiecampagne lanceren en tegelijk een oproep doen om op termijn een nog ruimere vertegenwoordiging te hebben van alle ouderbelangen. We gaan onszelf voorstellen en de intenties van de nieuwe vzw bekendmaken. Wie zijn we? Wat doen we precies? Waar staan we voor? Wat zijn onze plannen? We hopen in de toekomst ook meer anderstaligen bij onze activiteiten te betrekken. Dat zal niet makkelijk zijn, we moeten dan bijvoorbeeld ook in meertalige communicatie voorzien, maar we willen graag die extra inspanning leveren. Want uiteindelijk is toch al vaker gebleken dat een extra tandje bijsteken loont. Als je mensen kunt motiveren, kan er veel. Er zijn gelukkig nog altijd mensen die zich belangeloos inzetten voor het goede doel. We moeten alleen heel goed voor ogen houden dat het kind er in de eerste plaats beter van moet worden."

Filip Giraldo

voorzitter GO! ouders vzw

Bladerend door dit Jaarverslag ontdekt u het verhaal van collega's over wat er op hun werkterrein bereikt is.

Gaat men niet akkoord met de beslissing van de klassenraad, dan moet men eerst deze wettelijk voorziene procedure volgen.

Klachten over het verloop van de beroepsprocedure zijn volgens het klachtendecreet wel ontvankelijk als de wettelijk voorziene beroepsprocedure is afgehandeld. We stellen een stijging vast van het aantal ontvankelijke klachten over het verloop van de beroepsprocedure. Meestal gaat het dan over de houding van de directeur in dergelijke gevallen.

Eenzelfde opmerking geldt eigenlijk ook voor de definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel. Alleen tegen deze tuchtmaatregel, die ten aanzien van de leerling kan genomen worden, is er in een beroepsprocedure voorzien. Aan het opleggen van een dergelijke maatregel gaat vaak al een hele geschiedenis vooraf, wat de problematiek meestal zeer complex maakt. Leerlingen die herhaaldelijk in de fout gaan, krijgen een contract waarin omschreven wordt wat uitdrukkelijk van hen verwacht wordt en wat de gevolgen zijn indien ze de afspraken niet naleven. Dit wordt schriftelijk meegedeeld aan de ouders. Vaak is ook het CLB hierbij betrokken, is er sprake van gedragsproblemen van de betrokken leerling, enz. Klachten over het verloop van een dergelijke procedure zijn dan ook niet zomaar snel op te lossen maar vergen een grote inspanning van de betrokken scholen.

Opvallend in deze context is ook de toename van het aantal klachten rond opgelegde ordemaatregelen. Ouders gaan niet akkoord met de straf die aan hun kind werd opgelegd en menen dat hun kind onrecht is aangedaan. Als principe geldt dat de leerling de gevolgen van zijn daden draagt. Tegen ordemaatregelen kan geen beroep worden aangetekend. Hier is dus de klachtenprocedure van toepassing.

Uit de cijfers kan men ook nog afleiden dat een groot aantal ontvankelijke klachten betrekking heeft op een handeling, beslissing of houding van een personeelslid, zijnde de directeur of een leerkracht. Sommige ouders waren niet tevreden over de houding van directeurs en leerkrachten in een bepaalde situatie. Moeilijkheden blijken vooral te ontstaan tijdens en na echtscheidingsprocedures. In een aantal gevallen raakt de school meer en meer betrokken in de privéaangelegenheden van het gezin en wordt ze daardoor in een moeilijke positie geplaatst.

Concrete realisaties

De administratie reikte de scholengroepen een handleiding aan waarin de reglementering van het klachtendecreet wordt uitgelegd. Er wordt ook een stappenplan aangereikt, zodat elke fase in de procedure kan opgevolgd en geregistreerd worden.

De rol en taak van de klachtencoördinator werd toegelicht. De klachtenbehandelaar van de scholengroep kan steeds een beroep doen op de centrale klachtencoördinator voor onder-

steuning, advies en bemiddeling. Deze ondersteuning wordt trapsgewijs georganiseerd: van administratie naar scholengroep en van scholengroep naar scholen. Dit wordt steeds in elk specifiek geval aangeboden. Het initiatief om hierop in te gaan berust bij de scholen en scholengroepen.

Het klachtenformulier werd zo aangepast, dat het de registratie en opvolging van de klachtenbehandeling vergemakkelijkte. Telkens als een klacht naar een scholengroep wordt doorgestuurd, wordt het formulier meegestuurd. Het gebruik van dit formulier wordt aangemoedigd; het vergemakkelijkte immers de rapportage op het einde van het jaar. Meer scholengroepen maakten er het voorbije jaar gebruik van.

Een aantal scholengroepen vermeldt dat de klachtenbehandeling ter sprake komt op de vergaderingen van de colleges van directeurs en de scholengemeenschappen. Bepaalde klachten worden dan op een gezamenlijke studiedag voor de directeurs geëvalueerd.

Persoonlijke gesprekken nemen meer tijd in beslag maar hebben meer effect dan schriftelijke respons.

Verbetervoorstellen

> Vanuit de administratie

- Het is belangrijk om bij het uitreiken van B- of C-attesten de ouders uitdrukkelijk te wijzen op het verloop van de formele beroepsprocedure. Zo kan men bewerkstelligen dat de juiste procedure wordt gevolgd.
- Steek tijd in het luisteren naar ouders en ga met hen in gesprek. Een persoonlijk gesprek geeft de klager de kans om zijn emoties te ventileren en om zijn versie van de feiten te geven. Geef vooraf toelichting bij genomen negatieve beslissingen, bijvoorbeeld bij strafmaatregelen t.a.v. leerlingen. Het is belangrijk hiervoor tijd vrij te maken.

Communicatieve vaardigheden komen aan bod in de directeursopleiding.

- Elke klacht moet binnen 45 dagen behandeld worden. Dit is vrij lang. Meestal worden klachten reeds veel vlugger afgehandeld. Dit komt de communicatie zeker ten goede. Het is aan te bevelen om alle betrokkenen onmiddellijk in te lichten en zo snel mogelijk naar passende oplossingen te zoeken. Zo versnelt men de kansen op herstel van de relatie.

> Vanuit de scholengroepen

- Een aantal scholengroepen zal de directeurs sterker sensibiliseren om klachten te registreren. Dit zal aan bod komen op de vergaderingen van de colleges van directeurs.
- Aandacht voor de registratie van klachten – opzetten van een registratiesysteem.
- Kortere behandeltermijnen: ook enkele scholengroepen vinden 45 dagen een lange termijn. Er wordt getracht zo snel mogelijk naar passende oplossingen te zoeken om de relatie snel te herstellen.

Preventie

De gemeenschappelijke preventiedienst gaf 496 preventieadviezen over welzijn op het werk en stelde 525 preventieverlagen op.

Er werd voor het schooljaar 2006-2007 gewerkt rond het thema "asbest" waarvoor 425 asbestinventarissen en beheersplannen werden opgemaakt. In elke scholengroep werd in samenwerking met de arbeidsgeneeskundige dienst een informatiesessie rond asbest en asbestwerken georganiseerd.

Verder zijn er nog 8 verslagen opgemaakt over legionella, 29 over explosieveiligheid, 138 over speelterreinen en 5 in verband met ernstige arbeidsongevallen.

De preventiedienst nam deel aan externe studiedagen en seminars en werkte mee aan diverse interne en externe opleidingen rond brandveiligheid, voedselveiligheid, minicrèches, de basisvorming contactpersonen, de opleidingen voor directeur, technisch adviseur en technisch adviseur-coördinator, de asbestinfosessies en stagedoende jongeren.

Voor het schooljaar 2007-2008 zal het thema "psychosociale belasting" behandeld worden. Ook zullen de scholengroepen ondersteund worden bij het opmaken van een actieplan rond psychosociale aspecten.

De subsite www.g-o.be/preventie werd verder aangevuld met nuttige informatie en standaarddocumenten.

Sociale Dienst voor de Personeelsleden van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap vzw

De Sociale dienst behandelde 3.384 aanvragen, waarvan er 3.179 resulteerden in de uitkering van een tegemoetkoming. Na toepassing van de reglementering werden 205 aanvragen afgewezen.

De algemene vergadering kwam 4 maal bij elkaar en de raad van bestuur vergaderde 22 keer.

Eind november kwam een einde aan het zesjarig mandaat van de leden van de algemene vergadering en van de bestuurders van de vzw. Zowel het GO! als de drie vakbondsorganisaties dienen in de nieuwe samenstelling van de bestuursorganen te voorzien.

> Dotatie

De door de minister van Onderwijs toegekende dotatie wordt normaal in drie schijven uitbetaald. Voor de uitvoering van CAO VI - die in bijkomende middelen voor de betaling van personeel voorzag - werd in 2007 de dotatie verhoogd. Uitzonderlijk wordt de aangepaste dotatie in vier schijven uitbetaald. Zonder voorafgaande voorwaarden werd de eerste schijf van het betrokken jaar in de loop van februari uitgekeerd, de tweede schijf in juli, de derde in oktober. De laatste schijf wordt het volgende jaar uitgekeerd, nadat de jaarrekening en balans van 2007 zijn neergelegd en door de inspectie van Financiën goedgekeurd.

Deze regeling houdt eigenlijk een prefinanciering in, zodat dossiers onmiddellijk na berekening en controle ter betaling kunnen worden gesteld.

> Uitvoering CAO's

Conform de bepalingen van CAO VI van 2001, herbevestigd in CAO VII, heeft de minister van Onderwijs bijkomende middelen aan de Sociale Dienst toegewezen.

Omdat de (uittredende) raad van bestuur slechts laattijdig (einde van het jaar) op de hoogte kwam van de toekenning van de bijkomende middelen, kon de aanwerving/selectie van de bijkomende personeelsleden nog niet in 2007 plaatsvinden. De nieuwe raad van bestuur heeft deze aanpassing van de personeelsformatie als prioriteit. Momenteel beschikt de dienst nog altijd maar over 3 personeelsleden.

CAMPAGNE

Het Gemeenschapsonderwijs, zoals het vroeger heette, kampte met een imagoprobleem. Het logo was achterhaald en de boodschap vervlogen. Haast niemand die er bewust op aangesproken werd, kon eigenlijk zeggen waar dit onderwijsnet precies voor stond. De tijd was rijp voor een nieuwe look en dito imago. Communicatiedirecteur Ann Van Driessche leidt het project.

"Ons imagoprobleem lag aan de basis van de positioneringsoefening die we al in 2006 maakten. We wilden weten waarin ons net zich onderscheidt van andere onderwijsverstrekkers en of die elementen relevant zijn voor onze klanten. Het opvallende verschil met de andere netten is dat ons net andere accenten legt. Bij ons ligt de nadruk sterk op persoonlijkheidsvorming. Wij willen jonge mensen uiteraard kennis en vaardigheden bijbrengen, maar daarnaast begeleiden wij hen ook om fijne, weerbare mensen te worden. Individuen die hun mannetje kunnen staan in hun verdere studies, hun carrière en in een complexe samenleving. Ons pedagogisch project is actief pluralistisch. Iedereen is welkom ongeacht, religie, afkomst, huidskleur. Leerlingen zitten naast elkaar in de klas en leren zo omgaan met diversiteit."

"Wij kozen bewust voor de slogan "Bij ons is iedereen VIP". Die vertaalde het best de boodschap die we willen overbrengen: elke leerling is verschillend maar heeft recht op het beste onderwijs, dezelfde kansen, een positieve benadering en respect."

Imagocampagne

"De campagne had een dubbel doel. Aan de ene kant wilden we ons op een consistente manier voorstellen aan de buitenwereld en uitleggen waar het GO! voor staat. Hiermee bouwden wij aan een extern imago dat ons als een modern, op individuele jongeren gericht net profileert. Aan de andere kant wilden we met de boodschap intern het wij-gevoel versterken. Tenslotte moet iedereen in het GO! eenzelfde engagementsverklaring ondertekenen en die gemeenschappelijke basis wilden we zichtbaar maken door ze een nieuwe look te geven en een zichtbare plaats in de scholen."

"In 2007 bouwden we de hele campagne uit en daar kwam heel wat bij kijken. We waren ons er goed van bewust dat de boodschap eerst intern moest aanslaan. Daarom maakten we van de kick-off van de campagne (op 21 maart) een feestelijk evenement..."

"In april legden wij in een folder aan alle schoolmedewerkers uit waarom wij voor een nieuwe communicatiestrategie kozen, wat wij ermee beoogden en waarom 'In het GO! is iedereen een VIP' nu juist ons credo werd."

"Voor de externe campagne in mei hebben we tal van communicatiekanalen aangeboord: reclame op bussen,

bushokjes, een huis-aan-huisblad, advertenties. Elk detail had zijn functie. De leerlingen op de foto's bijvoorbeeld kijken altijd in de lens en hebben ook een (fictieve) naam. Zo benadrukken we dat het niet om leerlingen gaat maar om persoonlijkheden."

Uitroepteken!

"Op de eerste schooldag van het nieuwe schooljaar - 3 september - lanceerden we fase twee. De Raad had een budget vrijgemaakt om allerlei communicatiedragers te laten produceren. Vlaggen, banieren, stickers, balpennen, potloden... Kortom, allerlei materiaal waarmee scholen die dag aangekleed konden worden om zo de herkenbaarheid van ons net te vergroten. Want we wilden met deze actie 'Het GO! viert feest' natuurlijk ook onze nieuwe naam en ons nieuw logo bij een breed publiek bekendmaken. De hele actie was trouwens ook een handdruk aan de ouders om hen te bevestigen in hun schoolkeuze."

"Wij wilden er ook voor zorgen dat elke onderwijsparticipant minstens één keer 'GO!' letterlijk in handen had genomen. Door dit promotiemateriaal rechtstreeks onder de leerlingen en personeelsleden van elke vestiging te verdelen, gaven we iedereen de kans om het

nieuwe logo en de nieuwe huisstijl van dichtbij te zien en aan te raken."

"Iedereen kreeg een klein cadeautje. De leerlingen van het secundair onderwijs kregen bv. stickers met de 10 waarden die het GO! onderschrijft. Voor de kleintjes introduceerden we Vippie, een sympathieke oranje mascotte met een rugzakje. Voor de kleuters kreeg Vippie zelfs een pampertje aan."

"Ook via radiospotjes werd iedereen geïnformeerd over onze nieuwe naam en onze boodschap 'In het GO! is iedereen een VIP'. Om dit kracht bij te zetten, hadden wij onze scholen opgeroepen om van 3 september een feestelijke 'terugnaar-schooldag' te maken. Velen gingen hierop in, het was een hartverwarmend gevoel om het resultaat van ons harde labuur in de GO! scholen een plaats te zien vinden."

"De hele campagne, het promomateriaal, de verspreiding ervan... Het was titanenwerk. Er is keihard aan gewerkt, niet alleen door de mensen van de communicatiedienst en andere collega's maar ook door een tof team van jobstudenten die echt alles op alles gezet hebben om tegen het nieuwe schooljaar klaar te zijn met de hele operatie. En dat is gelukt ook."

Ann Van Driessche
communicatiedirecteur

“ Er wordt hard
gesleuteld aan
ons imago ”

HUISSTIJL

Uit de positioneringsoefening die in 2006 gemaakt was, was duidelijk gebleken dat het toenmalige Gemeenschaps-onderwijs een imagoprobleem had. Gelijklopend met de imagocampagne die in 2007 gelanceerd werd, moest ook de naam en het logo van het GO! herzien worden. Projectleider was Lieve De Cuyper. Zij blijft tevens de huisstijlagent om te waken over de correcte toepassing van de nieuwe instructies.

"We wisten dat onze naam soms negatieve associaties oproep en dat ons logo gedateerd was. Vorm, kleur en stijl waren duidelijk achterhaald en straalden ook niet de gewenste sfeer uit. Het was dus hoog tijd voor een nieuwe look. We wilden een stijl die jong, fris, nieuw, levendig en direct overkwam. Ons doelpubliek is jong en verwacht alles van het leven. Die spirit moest ook in onze nieuwe huisstijl zitten."

"Het letterwoord GO! – met uitroepeteken! – hebben we een ronde, sympathieke typografie gegeven, de vingerafdruk die als achtergrond fungeert, staat voor dat individuele in onze boodschap. Het benadrukt het aspect persoonlijkheidsvorming dat wij in ons onderwijsnet zo belangrijk vinden. De kleuren zijn bewust warm en pittig gehouden. De signering die we voortaan gebruiken – "onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap" – verduidelijkt dat ons pedagogisch project een opdracht is van de Vlaamse Gemeenschap. We hebben vaste afspraken gemaakt over het gebruik ervan. In officiële documenten zal de baseline voluit gebruikt worden; de scholen zelf krijgen wat meer soepelheid in het gebruik van de nieuwe naam en huisstijl. Alle scholen maken deel uit van de grote familie van het GO!, maar tegelijk behoudt elke school haar eigenheid en past de huisstijl zich zelfs aan naargelang van het profiel van de school. Je kunt dit het best vergelijken met iemands voornaam en familienaam. Die laatste is je soortnaam, terwijl je voornaam specifiek naar jou als individu verwijst."

Sjablonen

"Het is een gedurfde maar ambitieuze aanpak: scholen een zekere vrijheid geven terwijl het toch ook net de bedoeling is om meer samenhang en consistentie te creëren in de manier waarop de scholen van het GO! naar buiten treden. We hebben daarom een logo ontwikkeld dat zich aanpast. Dankzij een speciale computertoepassing kunnen scholen

sjablonen downloaden. Het voordeel is dat aan vorm en verhoudingen niet geraakt wordt, maar dat ze bijvoorbeeld zelf wel hun eigen huiskleuren kunnen gebruiken."

"Een ander initiatief dat concreet vorm kreeg vorig jaar, was de fototheek. Scholen nemen soms prachtige initiatieven en dan is het zo jammer als de fotokwaliteit tegenvalt. Nu hebben we een hele voorraad beeldmateriaal aangelegd, speciaal gemaakt voor het GO! door professionele fotografen. Wie voor een of andere publicatie nu foto's nodig heeft, kan die bij ons inkijken en opvragen."

Overgangsjaar

"De huisstijl slaat aan en begint vertrouwd aan te voelen, maar voor de concrete toepassing ervan zal het nog een tijdje duren voor alle scholen ermee werken. Zo'n complete omschakeling gebeurt ook niet van vandaag op morgen. Dat gaat geleidelijk. Scholen moeten vaak ook eerst nog hun voorraden opwerken voor ze nieuw materiaal bestellen. Daarom hebben we besloten om 2008 als een overgangsjaar te beschouwen. Vanaf 2009 zouden alle scholen van het GO! als één groot herkenbaar geheel naar buiten moeten treden."

Lieve De Cuyper
projectleider Huisstijl

De Raad

De Raad is het centrale bestuursorgaan van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Na verkiezingen in 2006 trad de Raad op 1 januari 2007 in een nieuwe samenstelling aan.

Samenstelling en bevoegdheden

De Raad bestaat uit vijftien leden. Tien leden worden rechtstreeks verkozen door ouders en gecoöpteerde leden van de schoolraden (vijf) en door personeel van de schoolraden en directeurs (vijf). De overige leden worden aangewezen door Vlaamse universiteiten met een pedagogische faculteit (drie) en door de Vlaamse Autonome Hogescholen samen (twee). Het mandaat van de leden duurt vier jaar.

De Raad is verantwoordelijk voor de Neutraliteitsverklaring en de Verklaring van Ggehechtheid, het Algemeen strategisch plan, de interne kwaliteitszorg, de leerplannen en het PPGO.

De Raad ondersteunt de andere bestuursniveaus (scholengroepen en scholen) en kan scholengroepen, scholengemeenschappen, interne adviesorganen en pedagogische diensten oprichten. Hij organiseert de pedagogische begeleiding, de nascholing en het vormingscentrum voor de centra voor leerlingenbegeleiding.

De Raad wijst het mandaat van de afgevaardigd bestuurder toe en kan het ook beëindigen. Hij keurt de eigen begroting en jaarrekening goed en bepaalt de criteria om werkingsmiddelen en middelen voor eigenaaronderhoud en kleine infrastructuurwerken te verdelen over de scholengroepen. Ook de algemene bouwplanning, grote infrastructuurwerken en zware didactische apparatuur behoren tot de bevoegdheden van de Raad. De Raad kan onroerende goederen verwerven, beheren en verkopen.

> Leden*

- Paul De Knop, voorzitter
- George Vansweevelt, ondervoorzitter
- Arlette Verkruyssen, ondervoorzitter
- Ludo Abicht
- Eddy Baldewijns
- Sofie Christiaens
- Fredy Degrendel
- Geert De Soete
- Noël Devos
- Martine Doumen

- Dirk Franco
- Filip Giraldo
- Marlies Lacante
- Frans Van Gheem
- Frank Van Massenhove

Van ambtswege met raadgevende stem: Urbain Lavigne,
afgevaardigd bestuurder
Secretaris: Els De Saegher

*referentiedatum: 15 december 2007

REGIONALE CONTACTDAGEN

In 2007 organiseerde het GO! vijf regionale contactdagen, één per provincie. Hét event van het jaar was natuurlijk de lancering van de VIP-campagne. Kaat Caluwaerts maakt deel uit van de communicatiedienst en is projectleider evenementen.

"Binnen het GO! zijn de regionale contactdagen een begrip. Vroeger ging het er iets formeler aan toe. Vandaag kan je dit het best vergelijken met een soort workshop, al is het veel meer dan dat. Voor de gelegenheid worden directeurs, algemeen directeurs, adjunct-directeurs, technisch en pedagogisch adviseurs, leden van de Raad GO!... en alle overige beleidsmedewerkers uitgenodigd om in een prettig kader samen te komen en contacten te leggen, de netwerking tussen de directeurs te bevorderen, constructieve discussies op gang te brengen, de onderlinge eenheid te versterken... Diezelfde dag worden ook de (algemeen) directeurs die net met pensioen zijn gegaan even in de bloemetjes gezet."

World Café

"De sfeer van de voorbije regionale contactdagen was vol en informeel. Het concept zag er ook heel anders uit dan bij de vorige edities. We kozen dit jaar voor de methodiek van het World Café. Dat is een eenvoudige methodiek om constructieve gesprekken te voeren over belangrijke onderwerpen. De gesprekken zijn onderling gelinkt en worden geleidelijk aan opgebouwd. Mensen wisselen ideeën uit, ontwikkelen nieuwe visies en vergroten op die manier de collectieve intelligentie."

"Het thema was niet in elke provincie hetzelfde maar tijdens elk van deze contactdagen kwam er een centrale gastspreker aan het woord die een bepaald thema dan aan de hand van zes stellingen inleidde. Gastsprekers waren Jan Goossens (artistiek leider Koninklijke Vlaamse Schouwburg), Karen Van Heuckelom (new shoes today), Geert Van Istendael (auteur), Kristien Arnouts (inspecteur-generaal secundair onderwijs) en Marlies Lacante (KU Leuven). Thema's die aan bod kwamen waren zelfevaluatie, creativiteit en gelijke kansen, onderwijsloopbaanbegeleiding, creativiteit en ondernemerszin en taalbeleid. Tijdens de World Café sessies gingen telkens groepjes van tien mensen samen aan een ronde tafel staan om een dialoog op te starten over een van de zes aangereikte stellingen. Belangrijke bevindingen werden op het papieren tafelkleed geschreven tot de groep in overleg drie standpunten had geformuleerd. Nadien wisselden de groepen van tafel en bouwden ze verder aan de standpunten van de vorige groep die op het tafelkleed geschreven stonden. De resultaten van deze creatieve denkoefening werden nadien in een GO! beleidscahier gegoten en als aandenken naar de deelnemers nagestuurd."

Communicatiecoördinator

"Er zijn vorig jaar meer evenementen georganiseerd en de communicatiedienst geeft daarbij ook meer ondersteuning dan vroeger. De technologie helpt de organisatie ook vereenvoudigen. Vroeger had je papieren uitnodigingen, inschrijvingskaarten en zo meer nodig, nu verloopt alles via een speciale website per evenement."

"Om de communicatie tussen de scholen en de centrale diensten te verbeteren, hebben we vorig jaar per scholengroep een communicatiecoördinator aangesteld. Die moet het tweerichtingsverkeer tussen beide partijen verbeteren en versnellen, en moet scholen (groepen) ook helpen bij implementeren van de nieuwe huisstijl. Het is erg belangrijk dat de nieuwe look consistent geïntegreerd wordt zodat alle GO! scholen eenzelfde imago uitstralen en herkenbaar

zijn voor het grote publiek."

VIP-campagne

"2007 stond bijna helemaal in het teken van onze nieuwe VIP-campagne. Op

21 maart 2007 vond de interne kick off plaats. Het concept werd voorgesteld en uitvoerig toegelicht. Trendwatcher Nathalie Beckx had voor de gelegenheid een analyse gemaakt van de hedendaagse (schoolgaande) jeugd. De campagne moest aansluiten bij ons pedagogisch project waarbij we elke jongere begeleiden om een boeiende persoonlijkheid te worden. Om de boodschap uit te dragen hebben we tal van middelen ingezet: affiches, advertenties in tijdschriften, op bus- en tramflanken en in bushokjes, en later ook tv-spots... De VIP-campagne werd enthousiast onthaald. Maar om de boodschap ook concreet ingang te doen vinden, en om de nieuwe stijl vlotjes te integreren, hadden we nog meer tools nodig. Zo hebben we voor alle GO! vestigingen een uitgebreid startpakket samengesteld met vlaggen, potloden, stickers, banieren... Kortom, al onze vestigingen werden zo uitgerust dat iedereen zichzelf voortaan in de kijker kan zetten en zich kan profileren als een GO! vestiging."

"Er waait duidelijk een frisse wind binnen het GO!. Er gebeurt veel meer, we zien resultaat en we merken ook een veel grotere betrokkenheid. Er wordt meer en beter onderling samengewerkt tussen verschillende diensten en afdelingen en dat is een hele vooruitgang. Ik geloof dat we in 2007 echt bergen hebben verzet."

Kaat Caluwaerts
projectleider evenementen

Bladerend door dit Jaarverslag ontdekt u het verhaal van collega's over wat er op hun werkterrein bereikt is.

Raadszittingen 2007

RAADSLEDEN	15/jan	26/jan	2/mrt	23/mrt	27/apr	25/mei	22/jun	28/jun	31/aug	28/sep	19/okt	20/okt	26/okt	13/nov	23/nov	21/dec	2007
Ludo Abicht	1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	10
Eddy Baldewijns	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	12
Sofie Christiaens	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	12
Fredy Degrendel	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	14
Paul De Knop, vz	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
Geert De Soete	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
Noël Devos	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
Martine Dourmen	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	11
Dirk Franco	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	13
Filip Giraldo	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	11
Marlies Lacante	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	9
Frans Van Gheem	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	14
Frank Van Massenhove	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	12
George Vanswevelt, ovz	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
Arlette Verkruyssen, ovz	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
Totaal	15	13	14	14	12	11	12	10	13	13	12	12	15	6	13	11	196

DE DAGKRANT

Toen in 2007 de nieuwe imagocampagne geïntroduceerd werd, werd het hele communicatielink herzien. Er wordt nog hard gesleuteld aan een splinternieuwe webstek, maar het onderdeel dat we 'Dagkrant' doopten, kreeg als eerste een facelift in de nieuwe huisstijl en wordt intussen al druk bezocht. Cynthia Vanhee, die bij de communicatiedienst instaat voor alle digitale communicatie, heeft onder meer de eindverantwoordelijkheid voor de Dagkrant.

"Met 'de Dagkrant' bedoelen we eigenlijk twee dingen. Het is in de eerste plaats de naam van onze nieuwsrubriek op de website, maar het is tegelijk ook een digitale nieuwsbrief die we versturen naar al onze scholen en scholengroepen. Van bij de start was het onze betrachting om elke dag een verse

krant aan te bieden. In de beginperiode lukte dat niet altijd, vandaag wel, ook omdat er intussen nog extra mankracht bij gekomen is."

"Wij zijn niet alleen verantwoordelijk voor de selectie van het nieuws maar ook voor de eindredactie en zelfs voor de technische kant van de zaak. Het tekstmateriaal dat we ontvangen, is meestal niet onmiddellijk bruikbaar voor een website en moeten we doorgaans inkorten of herschrijven. Daarna gieten we het materiaal in de juiste vorm, we vullen daarbij een soort standaardjabloon in. Daarna kan het online."

Uit het veld

"De informatie die we ontvangen en verspreiden is in de eerste plaats bestemd voor alle GO! medewerkers, professionals uit het onderwijs. Directeurs, algemeen directeurs, adviseurs,... Leerkrachten krijgen de digitale nieuwsbrief niet rechtstreeks, we gaan ervan uit dat de directeurs voor de verdere verspreiding zorgen. Sommige derden krijgen de info ook, onze partners bijvoorbeeld."

"We verspreiden in feite twee soorten informatie. De hoofdbrok bestaat uit algemene informatie die vanuit de centrale diensten top-down naar alle directeurs wordt gestuurd. Hier worden soms standpunten toegelicht, wordt het laatste nieuws gegeven over onze campagne, er staan ook vacatures op dit deel van de site,... Het andere deel van het nieuws – wij noemen dit hoofdstuk inspiratie – is meer praktijkgericht en voor scholen gewoonlijk herkenbaar en dus leerrijk. Het informatiepakket dat we onder deze noemer aanbieden, is meestal gebaseerd op vragen of berichten vanuit het veld."

"Er zijn een aantal vaste rubrieken die altijd terugkomen; andere items zijn eenmalig. We zetten een school in de kijker, laten een leerkracht aan het woord, belichten een bepaalde problematiek, denk maar aan pesten op school, vandalisme, ... We proberen elke school aan bod te laten komen, en al wordt de tekst wel bijgestuurd, aan de inhoud wordt niet geraakt. Sommige rubrieken komen steeds terug. Vacatures, documentatie, vakliteratuur, evenementen, een bijdrage van de Pedagogische begeleidingsdienst... Het aanbod is erg ruim."

"Als er actualiteitgebonden onderwerpen bij zitten, of onderwerpen waarvan we vinden dat we erop moeten reageren, een standpunt bekendmaken of een stelling innemen, dan verspreiden we ook zelf een persbericht."

Nieuwe look

"We hebben al een hele evolutie doorgemaakt sinds we met deze website begonnen zijn en we blijven eraan werken. Intussen hebben we een beter zicht op het aanbod en kunnen we

ook het volume aan. We proberen elke dag toch een tiental informatieve berichten aan te bieden. We gaan het aanbod in de toekomst visueel anders verpakken. We willen vooral meer duidelijkheid zodat bezoekers van de website meteen kunnen kiezen tussen het aanbod algemeen en het deel dat we inspiratie noemen. Een ander voordeel is dat we meer informatie tegelijk zullen kunnen aanbieden en dat artikelen langer hun waarde zullen behouden omdat we ze iets langer op de site kunnen laten staan. De digitale nieuwsbrief krijgt binnenkort ook een andere lay-out, een nieuwe look die uiteraard aansluit bij de stijl van de campagne."

"Zelf krijgen we weinig rechtstreekse reacties op de website, maar we hebben wel een extern bedrijf gevraagd om ons werk eens te screenen. Uit die oefening is gebleken dat de Dagkrant een succes is. Het is de absolute nummer één en het onderdeel van de site dat het meest bekeken wordt. Het is overduidelijk het meest dynamische deel van de complete webstek."

Cynthia Vanhee
projectleider digitale communicatie

Bladerend door dit Jaarverslag ontdekt u het verhaal van collega's over wat er op hun werkerrein bereikt is.

2007 was het jaar van de grote veranderingen bij de communicatiedienst. Met de komst van de nieuwe communicatiedirecteur Ann Van Driessche waaide er ook een heel nieuwe wind op deze dienst. Er was de grote VIP-campagne en ook het nieuwe huistijdschrift 'GO! & co' werd gelanceerd. Hélène De Keyser is op de communicatiedienst verantwoordelijk voor de coördinatie en de eindredactie van het blad.

"Voor we 'GO! & co' introduceerden, hadden we een bescheiden tijdschrift.

'Wijzer' werd op 4200 exemplaren gedrukt en was bestemd voor de directeurs, de algemeen directeurs, de Vlaamse regering en het parlement, de Vlaamse onderwijsgebonden organisaties en onze externe partners. Leerkrachten kregen het blad niet, maar konden het wel online via onze website lezen."

"Met 'GO! & co' hebben we het opzet verruimd. De doelgroep is uitgebreid en we pakken het anders aan. Het blad heeft een oplage van 41.000 exemplaren en gaat nog altijd naar de overheid, de leden van de Raad, de centrale diensten, de directeurs en algemeen directeurs maar daarnaast nu ook naar de voorzitters van de schoolraden en naar alle medewerkers van de scholen, van de directeur tot de onderhoudsploeg. Het grote verschil is dus dat nu ook alle leerkrachten zelf een gedrukt exemplaar krijgen. Je begrijpt dat het om heel andere budgetten gaat dan vroeger, maar we hebben bewust gekozen voor deze verruiming. We wilden in de eerste plaats de betrokkenheid van alle onderwijsmedewerkers van ons eigen net vergroten. We wilden een sterker 'wij-gevoel' creëren en reacties van het veld uitlokken. We wilden de leerkrachten respect tonen voor hun werk. Zij zijn vaak de 'vergeten' groep, terwijl zij het zijn die de eigenlijke pedagogische opdracht uitvoeren. Daarnaast is deze nieuwe publicatie een ideaal kanaal om bepaalde beleidsstandpunten te verduidelijken, nieuwe maatregelen toe te lichten of bepaalde overheidsbeslissingen te bespreken. Het is tegelijk een aangewezen medium om scholen een aantal goede praktijkvoorbeelden mee te geven waaruit ze inspiratie kunnen putten. En natuurlijk is het ook het ideale instrument om het imago van het GO! als onderwijsnet positief naar buiten te brengen. We hebben tegelijk ook een mailbox geïntroduceerd – huistijdschrift@g-o.be - waar lezers hun commentaar en suggesties kwijt kunnen."

Veel 'leuker'

"We kozen bewust voor een heel andere manier van werken. Aansluitend bij de nieuwe huisstijl kreeg ook het tijdschrift een nieuwe look. Het volume bleef ongeveer gelijk, maar de inhoud is veel ruimer, levendiger en luchtiger dan vroeger.

Er staat nog steeds nuttige informatie in, maar door de interviews, getuigenissen en andere bijdragen is alles lichter verteerbaar geworden. De invulling van het blad gebeurt ook niet meer intern. Voor 'Wijzer' was dat ook al zo, maar de redactie werd wel nog in eigen beheer gerealiseerd. Voor de productie van 'GO! & co' hebben we voor alles externe professionele hulp ingeroepen. We hebben daarvoor een

Europese aanbesteding uitgeschreven waar verschillende kandidaten op inschreven. Na intern overleg hebben we 3 kandidaten geselecteerd

die we uitgenodigd hebben voor een persoonlijk gesprek. Uiteindelijk kreeg het Gentse bureau Het Salon-Markee de opdracht."

"Dat het eerste nummer pas in november 2007 uitgekomen is, heeft alles te maken met de omvang van de opdracht. Er moest een basisconcept voor de vormgeving ontwikkeld worden en er werd een redactiecomité opgericht en samengeroepen om de inhoud vast te leggen. Het was een lang en moeizaam proces, maar we waren heel blij met onze eersteling. Voor mij is deze werkformule een verademing. 'Wijzer' schreef of herschreef ik voor het grootste deel zelf, nu coördineer ik de eindredactie zonder alle schrijfwerk voor mijn rekening te moeten nemen. En het team van Het Salon is een heel fijn team om mee samen te werken."

Themakatern

"Ook nieuw aan dit tijdschrift is dat er in elk nummer een 12 bladzijden tellend katern zit. Het staat los van de rest van de inhoud en is uitneembaar voor wie het wil bewaren. In het eerste nummer werd ons team voorgesteld. Niet dat we ons zelf daarmee wilden bewieroken, maar om de lezer kennis te laten maken met de ploeg die achter al deze nieuwe ontwikkelingen stond. Het tweede nummer stond in teken van het Algemeen Strategisch Plan en de derde editie zal focussen op de centra voor leerlingenbegeleiding."

"De reacties op het nieuwe tijdschrift – vooral op het eerste nummer – waren heel positief. De strijd is nog niet gewonnen, maar we hebben toch het gevoel dat 'GO! & co' de banden kan aanhalen. Het is nog veel te vroeg – we zijn amper drie nummers ver – om te peilen naar het resultaat. Maar we denken dat we in ons opzet kunnen slagen."

Hélène De Keyser
projectleider Publicaties

Colofon

Dit is een uitgave van het
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Emile Jacqmainlaan 20
1000 Brussel
Tel. 02 790 92 00
www.g-o.be

Redactie:

communicatiedienst GO!
communicatie@g-o.be
02 790 93 00

Concept en realisatie:

Tabeoka

Druk:

Leleu Printing

Verantwoordelijke uitgever:

Urbain Lavigne, afgevaardigd bestuurder

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** streeft naar maximale, gelijke onderwijskansen. Elke persoon is een unieke persoonlijkheid met specifieke interesses en ambities en moet zich intellectueel en creatief kunnen ontplooiën. Onze 700 scholen maken hier werk van voor om en bij de 300.000 leerlingen en cursisten.

Werken aan de ontwikkeling van elke persoonlijkheid, aan harmonie in diversiteit en aan verantwoordelijkheid ten aanzien van anderen is het doel waarvoor 32.000 medewerkers zich dagelijks engageren.

Het **GO!** vormt verdraagzame, respectvolle, positief kritische, mondige, verantwoordelijke, geëngageerde, creatieve, zelfstandige, sociale en leergierige persoonlijkheden.

onderwijs van de
Vlaamse Gemeenschap

